

ILGTSPĒJAS PĀRSKATS 2022

Saturs

01 PRIEKŠVārDS

Priekšvārds 7

02 PAR PārSKATU

Par pārskatu 10

03 PAR LDZ

LDz pārvaldītās infrastruktūras raksturojums 17
LDz vērtību ķēde 19
LDz pamatdarbība 2022.gadā 20
Būtiskākie notikumi un procesi 2022.gadā 24
Dzelzceļa infrastruktūras attīstības projekti 26
Meitu sabiedrību darbība 31
VAS "Latvijas dzelzceļš" darbinieku raksturojums 35

04 KORPORATĪVĀ PārVALDĪBA

Pārvaldības modelis 38
Būtiskākās politikas labas korporatīvās pārvaldības īstenošanai 46
Atbilstība likumu un citu tiesību aktu prasībām 51

05 BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS JOMAS UN IETEKMES PUŠU IESAISTE

Iekšējo un ārējo ietekmes pušu iesaiste 53
Būtiskās ilgtspējas jomas 58

06 VIDES IETEKME

Ilgspējas mobilitātes veicināšana 60
Resursu efektīva pārvaldība, patēriņa un piesārņojuma mazināšana 62
Energoefektīvs un samazināts energoresursu patēriņš 66
Radītās emisijas 69
Klimata pārmaiņu ietekme 70

07 SOCIĀLĀ IETEKME

Darbinieku labbūtība un sociālā aizsardzība 72
Sabiedrība 79

08 EKONOMISKĀ IETEKME

Infrastruktūras efektīva pārvaldība, modernizācija un attīstība 85
Sadarbības partneru un piegādātāju izvēle 89
Tiešā ekonomiskā ietekme 90
Finansējuma un investīciju piesaiste darbības attīstībai 92
Jaunu tehnoloģiju attīstība un darbības digitalizācija 93

09 NEATKARĪGA REVIDENTA APLIECINĀJUMA ZIŅOJUMS

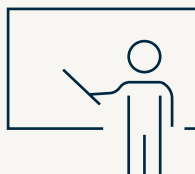

Neatkarīga revidenta apliecinājuma ziņojums 94

10 GADA PārSKATS

LDz gada pārskats 100

GRI indikatoru satura rādītājs

VAS “Latvijas dzelzceļš” Ilgtspējas pārskats par laika periodu no 2022.gada 1.janvāra līdz 2022.gada 31.decembrim ir sagatavots atbilstoši GRI 1 Foundation 2021 GRI ziņošanas standartiem.

GRI indikators	Pārskata sadaļa
Organizācijas profils	
2-1 Informācija par organizāciju	Par pārskatu
2-2 Ilgtspējas pārskatā ietvertās sabiedrības/uzņēmumi	Par pārskatu
2-3 Ziņošanas periods, biežums un kontaktinformācija	Par pārskatu
2-4 Iepriekšējos pārskatos sniegtās informācijas korekcijas	Par pārskatu
2-5 Ārējais apliecinājums	Par pārskatu
Darbība un strādājošie	
2-6 Darbības jomas, vērtību ķēde un citas darījumu attiecības	Par LDz
2-7 Darbinieki	Darbinieki un strādājošie
2-8 Strādājošie, kas nav uzņēmuma darbinieki	Darbinieki un strādājošie
Pārvaldība	
2-9 Pārvaldības struktūra un sastāvs	Pārvaldības modelis
2-10 Augstākās pārvaldības institūcijas locekļu nominēšana un atlase	Padome
2-11 Augstākās pārvaldības institūcijas priekšsēdētājs	Padome
2-12 Augstākās pārvaldības institūcijas loma uzņēmuma ietekmes vadības pārraudzība	Padome
2-13 Atbildības deleģēšana par ietekmes vadības pasākumiem	Padome
2-14 Augstākās pārvaldības institūcijas loma ilgtspējas ziņošanā	Padome
2-15 Interesešu konflikti	Valde
2-16 Nozīmīgu problēmjaudājumu komunikācija	Padome

GRI indikators	Pārskata sadaļa
2-17 Augstākās pārvaldības institūcijas kolektīvās zināšanas (par ilgtspējas jautājumiem)	Padome
2-18 Augstākās pārvaldības institūcijas snieguma novērtēšana	Padome
2-19 Atalgojuma politikas	Padome
2-20 Atalgojuma noteikšanas process	Personāla vadības un atalgojuma politika
2-21 Ikgadējais kopējā atalgojuma rādītājs	Personāla vadības un atalgojuma politika
2-22 Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas paziņojums	Priekšvārds
2-23 Politikās noteiktās apņemšanās	Būtiskākās politikas labas korporatīvās pārvaldības īstenošanai
2-24 Politikās noteikto apņemšanos ieviešana praksē	Būtiskākās politikas labas korporatīvās pārvaldības īstenošanai
2-25 Politikās noteikto apņemšanos ieviešana praksē	Būtiskākās politikas labas korporatīvās pārvaldības īstenošanai
2-26 Mehānismi jautājumu uzdošanai un problēmjaudājumu aktualizēšanai	Būtiskākās politikas labas korporatīvās pārvaldības īstenošanai
2-27 Politikās noteikto apņemšanos ieviešana praksē	Atbilstība likumu un citu tiesību aktu prasībām
2-28 Dalība asociācijās	Būtiskās ilgtspējas jomas un ietekmes pušu iesaiste
Pārvaldība	
2-29 Pieeja ietekmes pušu iesaistei	Būtiskās ilgtspējas jomas un ietekmes pušu iesaiste
2-30 Koplīgumi	Koplīgumi
Būtiskās ilgtspējas jomas	
3-1 Būtisko jomu noteikšana	Būtiskās ilgtspējas jomas
3-2 Būtisko jomu saraksts	Būtiskās ilgtspējas jomas

Specifisko standartu informācija

Aspekts	GRI tēmu standarts	GRI indikators vai LDz specifiskais indikators		Pārskata sadaļa
Vides ietekme	Resursu efektīva pārvaldība, patēriņa un piesārņojuma mazināšana	GRI 3: Būtiskie aspekti 2021	3-3 Būtiskās jomas vadība	Resursu efektīva pārvaldība, patēriņa un piesārņojuma mazināšana
		GRI 301: Materiāli 2016	301-1 Izmantotie materiāli pēc svara un tilpuma	Materiāli
		GRI 303: Ūdens un notekūdeņi 2018	303-5 Ūdens patēriņš	Ūdens resursu izmantošana
			306-3 Radītie atkritumi	Atkritumi
	Energoefektīvs un samazināts energoresursu patēriņš	GRI 3: Būtiskie aspekti 2021	3-3 Būtiskās jomas vadība	Energoefektīvs un samazināts energoresursu patēriņš
		GRI 302: Energija 2016	302-1 Energijas patēriņš organizācijā	Energoefektīvs un samazināts energoresursu patēriņš
	Uzņēmuma radītās emisijas un klimata pārmaiņu ietekme uz uzņēmumu	GRI 3: Būtiskie aspekti 2021	3-3 Būtiskās jomas vadība	Radītās emisijas
		GRI 305: Emisijas 2016	305-1 Tiešās SEG emisijas	Radītās emisijas
		GRI 305: Emisijas 2016	305-7 Slāpekļa oksīdi (NOx), sēra oksīdi (SOx) un citas nozīmīgas emisijas gaisā	Radītās emisijas
	Ilgtspējīgas mobilitātes veicināšana		LDZ-1 Ilgtspējīgas mobilitātes veicināšana	Ilgtspējīgas mobilitātes veicināšana
Sociālā ietekme	Darbinieku labbūtība un sociālā aizsardzība	GRI 3: Būtiskie aspekti 2021	3-3 Būtiskās jomas vadība	Darbinieku labbūtība un sociālā aizsardzība
		GRI 401: Nodarbinātība 2016	401-1 Jaunu darbinieku pieņemšana un darbinieku mainība	Darbinieku mainība
		GRI 401: Nodarbinātība 2016	401-2 Pagaidu un nepilnas slodzes darbiniekiem nepieejamais atbalsts un priekšrocības, kas tiek nodrošinātas pilna laika darbiniekiem	Sociālā aizsardzība
		GRI 401: Nodarbinātība 2016	401-3 Bērna kopšanas prombūtne	Sociālā aizsardzība
		GRI 403: Arodveselība un darba drošība 2018	403-1 Darba drošības un veselības vadības sistēma	Darba drošība un arodveselība
		GRI 403: Arodveselība un darba drošība 2018	403-2 Bīstamo faktoru identificēšana, risku novērtējums un nelaimes gadījumu izmeklēšana	Darba drošība un arodveselība
		GRI 403: Arodveselība un darba drošība 2018	403-3 Arodveselības veicināšanas pasākumi	Darba drošība un arodveselība
		GRI 403: Arodveselība un darba drošība 2018	403-4 Darbinieku dalība, konsultācijas un komunikācija par darba drošības un veselības jautājumiem	Darba drošība un arodveselība

Specifisko standartu informācija

Aspekts	GRI tēmu standarts	GRI indikators vai LDz specifiskais indikators	Pārskata sadaļa
Sociālā ietekme	GRI 403: Arodveselība un darba drošība 2018	403-5 Darbinieku apmācības darba drošības un veselības jomā	Darba drošība un arodveselība
	GRI 403: Arodveselība un darba drošība 2018	403-6 Darbinieku veselības veicināšana	Darba drošība un arodveselība
	GRI 403: Arodveselība un darba drošība 2018	403-7 Arodveselības un darba drošības pārkāpumu novēršana	Darba drošība un arodveselība
	GRI 403: Arodveselība un darba drošība 2018	403-8 Darbinieki, uz kuriem attiecas darba drošības un veselības vadības sistēma	Darba drošība un arodveselība
	GRI 403: Arodveselība un darba drošība 2018	403-9 Nelaimes gadījumi darba vietā	Nelaimes gadījumi darba vietā
	GRI 403: Arodveselība un darba drošība 2018	403-10 Ar darbu saistīta darbinieku slikta veselība	Nelaimes gadījumi darba vietā
	GRI 406: Nediskriminācija 2016	406-1 Diskriminācijas gadījumu skaits un korektīvās darbības	Diskriminācijas gadījumi
	Darbinieku izaugsme	GRI 3: Būtiskie aspekti 2021	Darbinieku izaugsme
	GRI 404: Apmācība un izglītība 2016	404-1 Vidējais apmācību stundu skaits gadā uz vienu darbinieku	LDZ Mācību centra darbība
	GRI 404: Apmācība un izglītība 2016	404-2 Programmas darbinieku prasmju uzlabošanai un pārejas atbalsta programmas	LDZ Mācību centra darbība
	GRI 404: Apmācība un izglītība 2016	404-3 Darbinieku proporcija, kuri saņem regulārus darbības un karjeras attīstības pārskaits	Karjeras novērtējums un karjeras attīstības pasākumi
	Satiksmes drošība	GRI 3: Būtiskie aspekti 2021	Satiksmes drošība
	GRI 416: Klientu veselība un drošība 2016	416-1 Veselības un drošības novērtējums produktu un pakalpojumu radītajai ietekmei	Dzelzceļa drošības uzlabošana
	GRI 416: Klientu veselība un drošība 2016	416-2 Neatbilstības gadījumi attiecībā uz produktu un pakalpojumu ietekmi uz veselību un drošību	Dzelzceļa drošības uzlabošana
	Pasažieru infrastruktūras pieejamība un labiekārtošana	GRI 3: Būtiskie aspekti 2021	Pakalpojumi pasažieriem ar īpašām vajadzībām
	GRI 413: Vietējās kopienas 2016	413-2 Darbības ar nozīmīgu faktisko un iespējamo negatīvo ietekmi uz vietējām kopienām	Pakalpojumi pasažieriem ar īpašām vajadzībām
	Sabiedrības izglītošana	GRI 3: Būtiskie aspekti 2021	Sabiedrības izglītošana
	GRI 413: Vietējās kopienas 2016	413-1 Darbības ar vietējo sabiedrību iesaistīšanos, ietekmes novērtējumi un attīstības programmas	Sabiedrības izglītošana

Specifisko standartu informācija

Aspekts	GRI tēmu standarts	GRI indikators vai LDz specifiskais indikators	Pārskata sadaļa
Nozares jauno profesionāļu izaugsmes veicināšana		LDz-2 Nozares jauno profesionāļu izaugsmes veicināšana	Nozares jauno profesionāļu izaugsmes veicināšana
Vēsturiskā mantojuma saglabāšana/pieejamība		LDz-3 Vēsturiskā mantojuma saglabāšana/pieejamība	Vēsturiskā mantojuma saglabāšana
Ekonomiskā ietekme	Infrastruktūras efektīva pārvaldība, modernizācija un attīstība	GRI 3: Būtiskie aspekti 2021 203-1 Investīcijas infrastruktūrā un pakalpojumu attīstībā	Infrastruktūras efektīva pārvaldība, modernizācija un attīstība
	Finansējuma un investīciju piesaiste darbības attīstībai	GRI 3: Būtiskie aspekti 2021 201-4 No valsts saņemtā finansiālā palīdzība	Infrastruktūras efektīva pārvaldība, modernizācija un attīstība Finansējuma un investīciju piesaiste darbības attīstībai
	Sadarbības partneru un piegādātāju izvēle	GRI 3: Būtiskie aspekti 2021 204-1 Vietējo piegādātāju proporcija	Finansējuma un investīciju piesaiste darbības attīstībai Sadarbības partneru un piegādātāju izvēle
	Tiešā ekonomiskā ietekme	GRI 3: Būtiskie aspekti 2021 201-1 Radītā un sadalītā tiešā ekonomiskā vērtība	Tiešā ekonomiskā ietekme Tiešā ekonomiskā ietekme
		LDz-4 Jaunu tehnoloģiju attīstība un darbības digitalizācija	Jaunu tehnoloģiju attīstība un darbības digitalizācija
	Jaunu tehnoloģiju attīstība un darbības digitalizācija		

01

PRIEKŠVārds

Ilgtspējas pārskats, kas ir sagatavots saskaņā ar starptautiski atzītām Global Reporting Initiative (turpmāk – GRI) vadlīnijām, ļauj noteikt un analizēt uzņēmuma ietekmi uz dažādiem ilgtspējas aspektiem ilgākā laika nogrieznī. Šajā pārskatā ir atspoguļota un analizēta VAS “Latvijas dzelzceļš” saimnieciskās darbības ietekme uz ekonomiku, vidi un sabiedrību. Pārskatā ir sniegts ieskats svarīgākajos VAS “Latvijas dzelzceļš” darbības un finanšu rādītājos, nozīmīgāko projektu īstenošanā, ikdienas darbībā, kā arī sabiedriskajās un starptautiskajās aktivitātēs.

2022.gads visā pasaulē bija satricinājumiem bagāts periods, kurā daudzi uzņēmumi, t.sk., VAS “Latvijas dzelzceļš” saskārās ar ģeopolitiskās situācijas saasinājumu ietekmi, t.sk., to izraisīto resursu, piegādes ķēžu, ekonomikas un arī cilvēcisko vērtību krīzi.

Mēs esam pārliecināti, ka izaicinājumiem bagātos periodos uzņēmumiem ir svarīgi domāt ne tikai par ikdienas operatīvo darbību. Šādos turbulentos laikos īpaši būtiski ir domāt arī par uzņēmuma mērķu sasniegšanu un attīstības turpināšanu arī strauji mainīgos apstākļos, uzņēmuma ietekmi uz apkārtējo vidi, sabiedrību un visas valsts tautsaimniecību, kā arī strādāt pie personāla komandas stiprināšanas un pilnveidošanas.

Arī VAS “Latvijas dzelzceļš” 2022.gadā būtisku uzmanību pievērša gan visiem minētajiem jautājumiem, gan uzņēmuma darbības atbilstības nodrošināšanai un efektīvai darbībai energoresursu un citu resursu krīzes apstākļos, kā arī darbam pie uzņēmuma efektivitātes veicināšanas, jaunu biznesa iespēju rašanas, kvalitatīvas un drošas dzelzceļa infrastruktūras attīstīšanas u.c. būtiskām darbības jomām.

Viens no 2022.gadā aktuālajiem darbības virzieniem bija arī korporatīvās pārvaldības veicināšana, tādējādi, balstoties uz ilgtspējīgas korporatīvās pārvaldības pamatprincipiem, 2022.gadā tika no jauna izstrādāta vai aktualizēta virkne ar korporatīvo pārvaldību saistītu dokumentu, kā arī uzsākta to iedzīvināšana uzņēmumā. Visi šie jautājumi būs aktuāli arī 2023.gadā un nākamajos periodos, LDz turpinot darbu pie korporatīvās pārvaldības pilnveidošanas un attīstības, un visu šo aktivitāšu mērķis ir viens – būt mūsdienīgam un efektīvam uzņēmumam, kurš uztur, pārvalda un attīsta pasažieru un kravu pārvadājumiem drošu, kvalitatīvu un visām sabiedrības grupām izmantošanā funkcionālu un ērtu dzelzceļa infrastruktūru.

Jānis LangeVAS “Latvijas dzelzceļš”
Padomes priekšsēdētājs**Rinalds Pļavnieks**VAS “Latvijas dzelzceļš”
Valdes priekšsēdētājs

An aerial photograph of a railway track. A train with several grey freight cars is moving along the tracks from the top left towards the bottom. The image is split vertically down the middle. The left half is in grayscale, while the right half is in color, showing green grass and brown tracks. The text '02' is in the top left, and 'PAR PĀRSKATU' is in the middle left.

02

PAR PĀRSKATU

2-1, 2-2, 2-3, 2-4, 2-5

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

Pārskata periods:	2022.gada 1. janvāris – 2022.gada 31. decembris
Pārskata publicēšanas datums:	2023.gada jūnijā latviešu valodā. Pārskats publiski ir pieejams latviešu un angļu valodā vietnē http://parskati.ldz.lv/ . Pārskats angļu valodā tiek iesniegts publicēšanai starptautiskajā GRI datu bāzē http://database.globalreporting.org/ .
Ziņošanas biežums:	Ilgtspējas pārskats tiek sagatavots vienu reizi gadā kopš 2016.gada un iepriekšējais pārskats par 2021.gadu tika publicēts 2022.gada septembrī. Pārskats par 2022.gadu ir sagatavots atbilstoši GRI (Global Reporting Initiative) 2021.gada ziņošanas standartiem.
Kontaktinformācija:	E-pasta adrese jautājumiem vai komentāriem par VAS “Latvijas dzelzceļš” ilgtspējas pārskatu Agnese.Licite@ldz.lv .
Iepriekšējos gados sniegtās informācijas korekcijas:	Nav būtisku izmaiņu.

VAS “Latvijas dzelzceļš” (turpmāk tekstā arī LDZ) ir valsts kapitālsabiedrība, kuras 100% kapitāla daļu pieder valstij, un to turētājs ir Satiksmes ministrija.

VAS “Latvijas dzelzceļš” ir publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs un “Latvijas dzelzceļš” Koncerna (turpmāk tekstā – Koncerns) valdošais uzņēmums. LDZ pārvalda dzelzceļa infrastruktūru un sniedz publiskās lietošanas dzelzceļa minimālo piekļuves pakalpojumu kompleksu un piekļuvi publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai, kas savieno dzelzceļa infrastruktūru ar apkalpes vietām, kravas vagonu apstrādes, vagonu tehniskās apkopes un apskates pakalpojumus, elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumus, nomas pakalpojumus, informācijas tehnoloģiju pakalpojumus un elektronisko sakaru pakalpojumus.

Uzņēmuma juridiskā adrese ir Rīgā, Gogoļa ielā 3, bet tā struktūrvienības un meitas sabiedrības darbojas visā Latvijā – vietās, kur ir nozīmīgi dzelzceļa mezgli un tiek nodrošināta kravu tranzīta plūsmu apstrāde un pasažieru pārvadājumu organizēšana.

Pārskatā ir ietverta informācija par Koncerna valdošo uzņēmumu VAS “Latvijas dzelzceļš”, kā arī informācija par Koncerna meitas sabiedrību galvenajiem darbības rādītājiem 2022.gadā. Pārskata saturs pilnībā neatspoguļo visa Koncerna darbību ilgtspējas jomā.

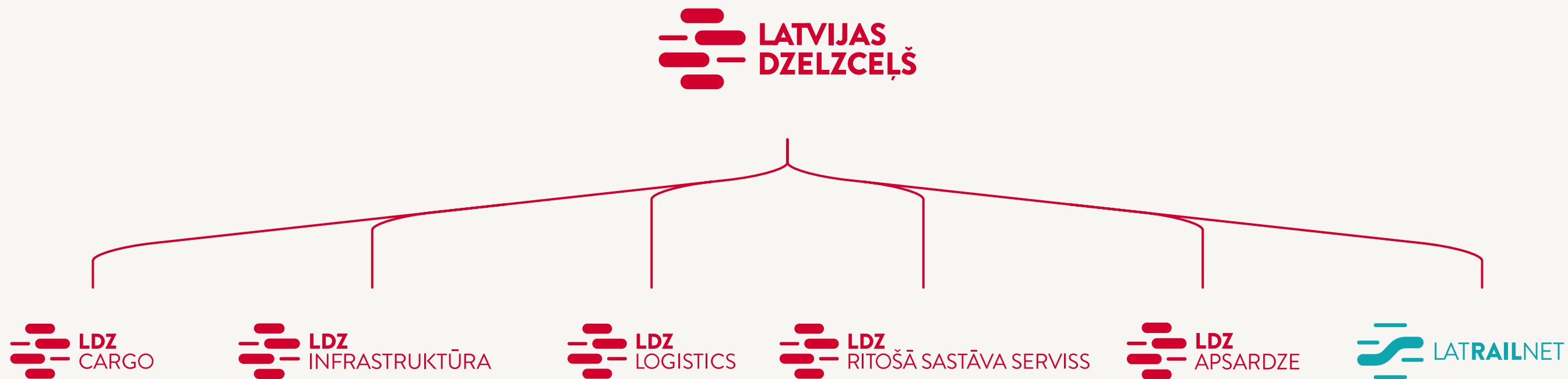
Koncerns sastāv no valdošā uzņēmuma un sešām atkarīgajām sabiedrībām, no kurām piecās sabiedrībās – SIA “LDZ CARGO”, SIA “LDZ Logistika”, SIA “LDZ infrastruktūra”, SIA “LDZ ritošā sastāva serviss” un SIA “LDZ apsardze” – valdošajam uzņēmumam ir tieša izšķiroša ietekme. Koncernā ietilpst arī neatkarīga akciju sabiedrība “LatRailNet”, kas saskaņā ar Eiropas Savienības regulējumu ir dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtisko funkciju veicēja un atbild par infrastruktūras lietošanas maksas noteikšanu un jaudas sadali dzelzceļa pārvadājumiem. AS “LatRailNet” valdošajam uzņēmumam ir netieša izšķiroša ietekme.

VAS “Latvijas dzelzceļš” Ilgtspējas pārskata pārbaudi saskaņā ar Starptautisko revīzijas un apliecinājumu standartu padomes izdoto 3000. starptautisko apliecinājuma uzdevumu standartu (SAUS) (Pārskatīts), kas nav vēsturiskās finanšu informācijas revīzija vai pārbaude (SAUS 3000) (Pārskatīts), ir veikusi auditorkompānija “PricewaterhouseCoopers”.

Revidents izvēlēts, balstoties uz to, ka “PricewaterhouseCoopers” ir arī VAS “Latvijas dzelzceļš” gada pārskata par 2022.gadu revidents. Lēmums par 2021.–2023.gada Ilgtspējas pārskatu revidentu ievēlēt SIA “PricewaterhouseCoopers” pieņemts VAS “Latvijas dzelzceļš” akcionāru sapulcē, kas tika sasaukta 29.07.2021.

Revidenta apliecinājums atrodams šī pārskata [94.lpp.](#)

Koncerna struktūra 2022.gada 31.decembrī

03

PAR LDZ

VAS "Latvijas dzelzceļš" pamatfunkcija ir publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšana, atjaunošana un attīstība pasažieru un kravu pārvadājumiem, kas tiek nodrošināta saskaņā ar Latvijas Republikas un Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem un kvalitātes kritērijiem un atbilstoši 09.11.2018. starp Satiksmes ministriju un VAS "Latvijas dzelzceļš" noslēgtajam daudzgadu līgumam Nr.L-7392/2018 "Par VAS "Latvijas dzelzceļš" pārvaldīšanā esošās publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un attīstības plānošanu un finansēšanu" un saskaņā ar "VAS "Latvijas dzelzceļš" vidējā termiņa darbības stratēģiju 2021. - 2025.gadam".

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

Misija

Mēs droši, efektīvi un ilgtspējīgi pārvaldām un pastāvīgi attīstām dzelzceļa infrastruktūru, nodrošinām konkurētspējīgus dzelzceļa un loģistikas pakalpojumus Latvijas tautsaimniecības un sabiedrības interesēs.

Vīzija

Mēs būsim efektīvs, konkurētspējīgs un klientiem augstu pievienoto vērtību sniedzošs uzņēmums, elastīgi reaģējot uz pārmaiņām transporta nozarē.

LDz vispārējais stratēģiskais mērķis, kas ir apstiprināts ar Ministru kabineta 16.06.2021. rīkojumu Nr.421, ir:

Nodrošināt efektīvu, drošu un ilgtspējīgu dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšanu, piedāvājot arī konkurētspējīgus loģistikas, dzelzceļa ritošā sastāva remonta un apkopes, stratēģiski svarīgu objektu apsardzes pakalpojumus, sekmējot videi draudzīgu dzelzceļa pārvadājumu attīstību.

Vērtības

IZAUGSME

Mūsu mērķis ir ilgtspējīga un pārdomāta uzņēmuma attīstība. Mēs augstu vērtējam drosmi pieņemt izaicinājumus un iniciatīvu meklēt risinājumus. Mēs ticam, ka tikai pastāvīgi mainoties, ir iespējams sasniegt ambiciozākos mērķus.

DROŠĪBA

Mēs zinām, ka drošība ir svarīga ik uz soļa. Mēs spējam saskatīt un efektīvi mazināt riskus. Mēs rūpējamies par darbiniekiem, klientiem, sabiedrību un apkārtējo vidi.

SINERĢIJA

Mēs esam vienota komanda. Mēs lepojamies ar sasniegto un esam atvērti diskusijām kā pilnveidot mūsu darbu. Mēs strādājam ar partneriem, klientiem un institūcijām kopēju mērķu sasniegšanā.

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

VAS "Latvijas dzelzceļš" faktos un skaitļos 2022.gadā

dibināta **1991.gada 2.septembrī**

uzskatāma par **1919.gada 5.augustā**

dibinātās Latvijas Dzelzceļu virsvaldes darba turpinātāju

Satiksmes ministrija

100%

Īpašnieks – LR Satiksmes ministrija

Zelta godalga
Ilgtspējas indeksā

2022.gads

Zelta godalga
Ilgtspējas indeksā

2021.gads

4.lielākais
darba devējs

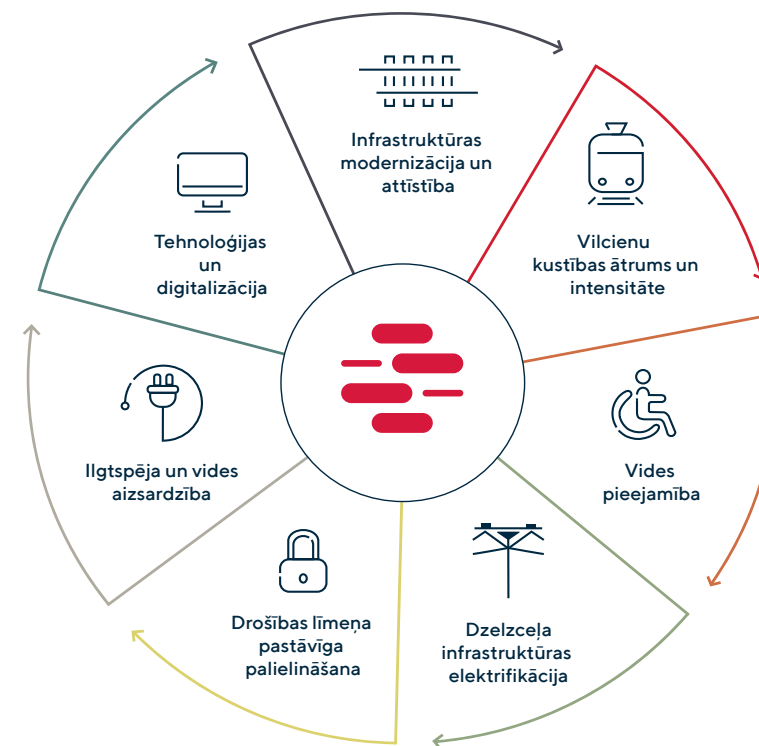
TOP 500 par **2021.gadu**

3.lielākais
darba devējs

2020.gads

Nasdaq Rīga un "Prudentia" Top101.lv:

- Transporta, tranzīta un loģistikas uzņēmumu grupā 2022. – 1.vieta (2021.gadā – 1.vieta)
- Latvijas vērtīgākais uzņēmums 2022. – 24.vieta (2021.gadā – 20.vieta)

VAS "Latvijas dzelzceļš" ir būtiski veicināt pasažieru un kravu mobilitāti, kā arī sasniegt Latvijas transporta nozares politiku nosakošajos dokumentos definēto dzelzceļa kā sabiedriskā transporta mugurkaula statusu.

"VAS "Latvijas dzelzceļš" koncepcijā infrastruktūras attīstībai līdz 2035.gadam" ir definētas dzelzceļa infrastruktūras attīstības prioritātes.

Viens no LDz stratēģiskajiem darbības virzieniem ir arī piesaistīt Latvijas tranzīta nozarei arvien jaunus klientus, tādējādi sekmējot publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu. Tas paveicams, attīstot intermodālu un multimodālu loģistikas piedāvājumu, veidojot stratēģiskās partnerības, apgūstot esošos un jaunus tirgus, attīstot loģistikas piedāvājumu virzību tirgū un pārdošanu.

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZĪŅOJUMS

VAS "Latvijas dzelzceļš" faktos un skaitļos 2022. un 2021.gadā

darbinieki

3965

4125

2022.gada 31.decembris

2021.gada 31.decembris

pārvadāto pasažieru skaits

15,6 miljoni

11,2 miljoni

2022.gads

2021.gads

apgrozījums

153 miljoni eiro

157,7 miljoni eiro

2022.gads

2021.gads

kravu pārvadājumu apjoms

21,5 miljoni tonnu

22 miljoni tonnu

2022.gads

2021.gads

uzņēmuma vērtība

232,9 miljoni eiro

307,56 miljoni eiro

2022.gads

2021.gads

nomaksāto nodokļu un nodevu apjoms

45 miljoni eiro

43,6 miljoni eiro

2022.gads

2021.gads

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDz

KORPORATīvā
Pārvaldība

BŪTISKās ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

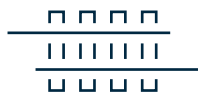
SOCIālā
IETEKME

EKONOMISKā
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINājuma
Ziņojums

LDz pārvaldītās infrastruktūras raksturojums

LDz infrastruktūras tīkls atrodas Latvijas Republikas ģeogrāfiskajās robežās. Latvijā pasažieru un kravu pārvadājumu veikšanai kopš dzelzceļa infrastruktūras izveidošanas sākuma tiek izmantots 1520 mm plats sliežu ceļu tīkls, kas ir platāks par Rietumeiropas sliežu platumu, kur galvenokārt tiek ekspluatēts 1435 mm plats sliežu ceļš. Latvijas dzelzceļa infrastruktūras sliežu ceļu standarts ir vienāds ar dzelzceļu Baltijas valstīs un austrumu kaimiņvalstīs.

1864,9 km

ekspluatējamie sliežu ceļi

140

stacijas

694

tilti ar kopējo garumu 15,8 km

128

pieturas punkti

43

ceļa pārvadi

1042

caurtekas

3223

pārmiju pārvedas

1520 mm

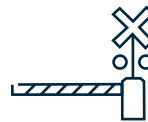
platuma sliežu ceļi

1831,5 km

250,9 km

elektrificēti posmi

586

dzelzceļa pārbrauktuves

403

gājēju šķērsojumi

750 mm

platuma sliežu ceļi, pa kuriem kursē
vēsturiskais Gulbenes–Alūksnes
bānītis

120 km/h

pasažieru vilcieniem

90 km/h

kravas vilcieniem

Maksimālais vilcienu kustības ātrums dzelzceļa infrastruktūrā:

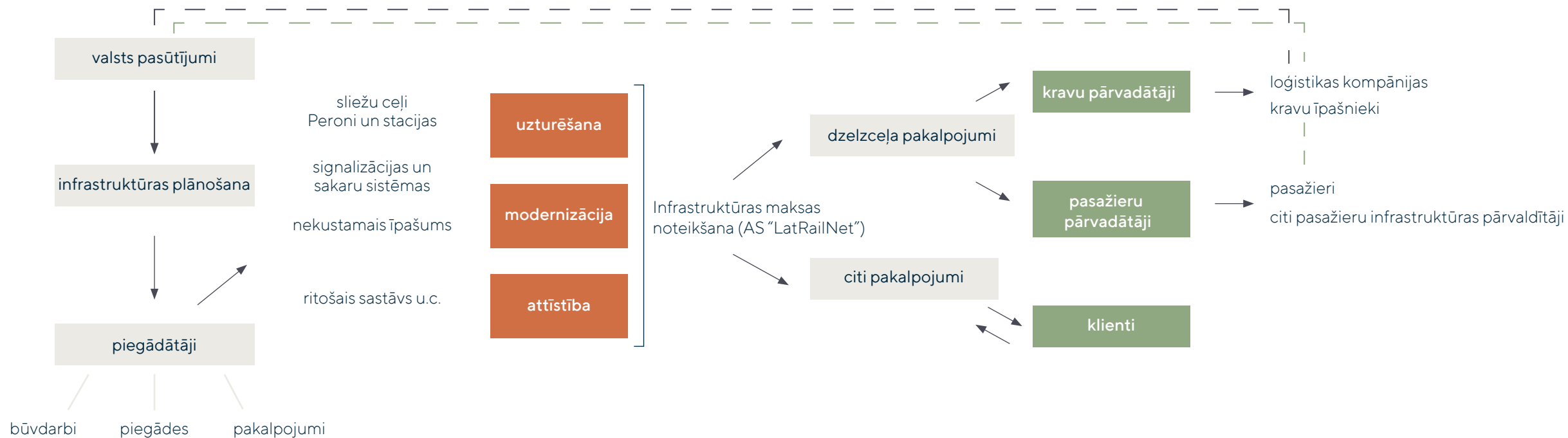
LDz infrastruktūra un elektrificētās zonas

* Elektrificēto līniju līdzstrāvas spriegums ir 3,3 kV.

LDz vērtību ķēde

Valsts pasūtījums: Dzelzceļa infrastruktūras uzturēšana, atjaunošana un attīstība tiek nodrošināta atbilstoši starp Satiksmes ministriju un VAS "Latvijas dzelzceļš" noslēgtajam daudzgadu līgumam "Par VAS "Latvijas dzelzceļš" pārvaldīšanā esošās publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un attīstības plānošanu un finansēšanu".

Infrastruktūras plānošana: LDz saskaņā ar transporta politikas plānošanas dokumentiem plāno dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas, modernizācijas un attīstības darbus, lai palielinātu dzelzceļa pārvadājumu ātrumu, uzlabotu drošību, pasažieru infrastruktūras kvalitāti un pieejamību un citas dzelzceļa tehniskās iespējas.

Maksas noteikšana (AS "LatRailNet") – lēmumu pieņemšanu par jaudas sadali, vilcienu ceļu iedalīšanu, tai skaitā gan par piekļuves noteikšanu un novērtēšanu, gan atsevišķu vilcienu

ceļu iedalīšanu, kā arī lēmumu pieņemšanu par infrastruktūras maksām, tai skaitā maksas noteikšanu un maksas iekasēšanas shēmu noteikšanu veic AS "LatRailNet", kas ietilpst Koncernā, un kur valdošajam uzņēmumam ir netieša izšķiroša ietekme.

Dzelzceļa pakalpojumi: LDz svarīgākais pakalpojums ir dzelzceļa pakalpojumi, tostarp pasažieru pārvadājumiem nepieciešamo un kravu pārvadājumiem nepieciešamo pakalpojumu sniegšana. Lielāko kravu pārvadājumu apjomu pa Latvijas dzelzceļa infrastruktūru nodrošina Koncernā ietilpstošais uzņēmums SIA "LDZ CARGO", kas darbojas arī starptautiskajā kravu pārvadājumu tirgū. Savukārt pasažieru pārvadājumus valsts robežās nodrošina AS "Pasažieru vilciens".

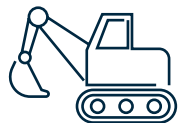
Citi pakalpojumi: LDz sniedz arī citus pakalpojumus, piemēram, nekustamā īpašuma nomas, pārdošanas, apsaimniekošanas, elektroenerģijas iegādes un tirdzniecības pakalpojumus.

Piegādātāji

VAS "Latvijas dzelzceļš" pasažieru un kravu pārvadājumu nodrošināšanai, kā arī citu funkciju veikšanai iegādājas dažāda veida pakalpojumus un preces, kas nepieciešamas uzņēmuma pamatdarbības nodrošināšanai.

BūTiskākie

būvdarbi

remontdarbi, būvniecība un infrastruktūras modernizācijas darbi u.c.

pakalpojumi

apdrošināšana, finanšu pakalpojumi, juridiskās konsultācijas, atkritumu izvešana u.c.

piegādes

dažādas izejvielas un materiāli infrastruktūras uzturēšanai un pārvadājumu nodrošināšanai (smērvielas, degviela, gulšņi, šķembas, brusas, elektroenerģija u.c.), tehnikas vienības, videonovērošanas sistēmas, iekārtas u.c.

LDz pamatdarbība 2022.gadā

Viens no būtiskākajiem VAS "Latvijas dzelzceļš" darbības rādītājiem ir pa dzelzceļa infrastruktūru nobraukto vilcienu-km skaits, kas ir pamatā infrastruktūras lietošanas maksas aprēķinam un nosaka infrastruktūras nolietojumu. LDz darbību 2022.gadā būtiski ietekmēja februārī Krievijas uzsāktā karadarbība Ukrainā un tai sekojošās ekonomiskās un politiskās sankcijas pret Krieviju un Baltkrieviju, kā arī citi ar šiem notikumiem saistītie globālie procesi.

Nemot vērā, ka liela daļa no sektorālajām sankcijām (ierobežojumi uz kravu veidiem, tai skaitā naftas produktu un ogļu pārvadājumu ierobežojumi) stājās spēkā pakāpeniski, reālā sankciju ietekme uz LDz sāka parādīties 2022. gada 2.pusgadā. Nemot vērā to, ka visa 2022.gada laikā Koncerns īpašu uzmanību pievērsa mērķa tirgu un kravu segmentu diversifikācijai un jaunu klientu piesaistei, pārskata gada 12 mēnešos kopumā bija salīdzinoši neliels dzelzceļa kravu apjoma samazinājums – tika pārvadāti 21,59 miljoni tonnu kravu, kas ir par 375 000 tonnu jeb 1,7% mazāk nekā 2021.gadā.

pasažieru
vilcienu-km pārvadājumos

6,28 miljoni
2022.gads

6,03 miljoni
2021.gads

SIA "Gulbenes-Alūksnes bānītis"
vilcienu-km

48,1 tūkstoši
2022.gads

48,4 tūkstoši
2021.gads

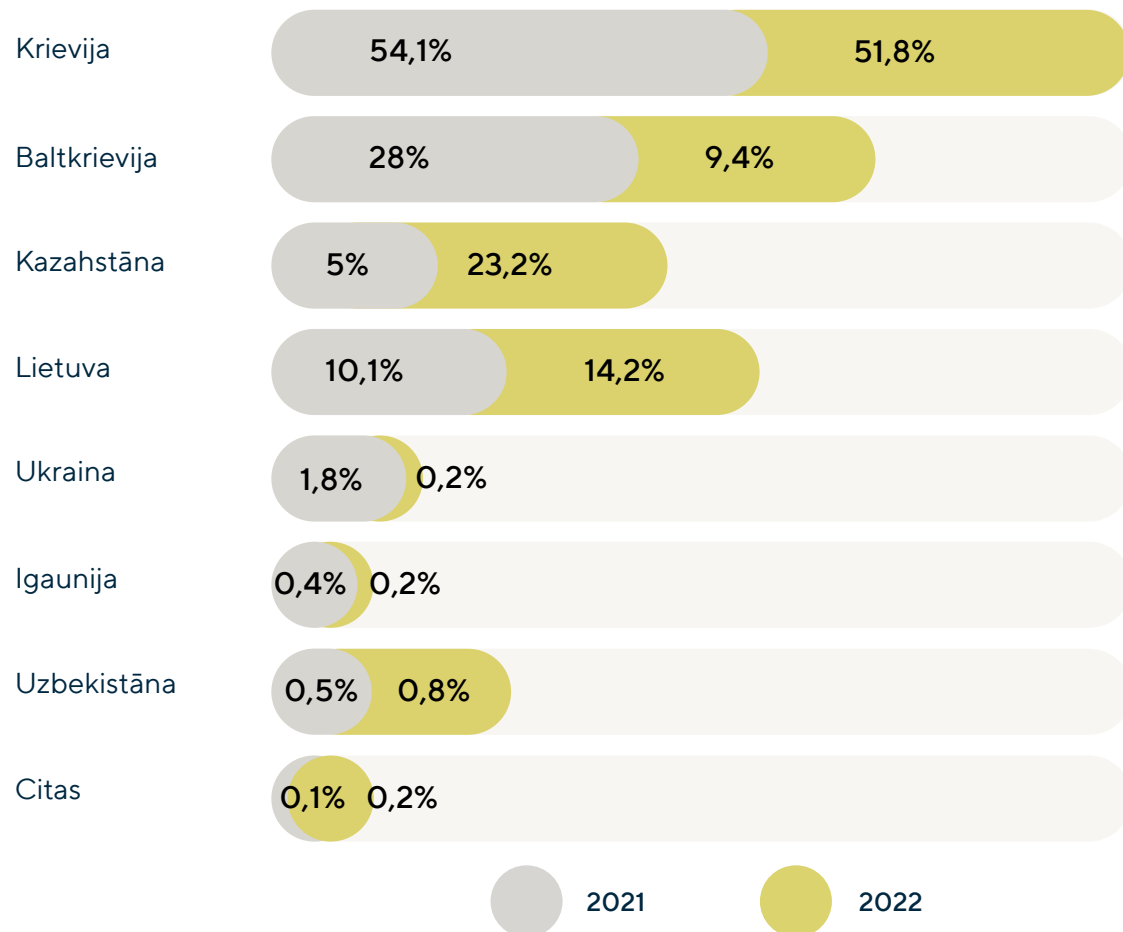
kravu pārvadājumos
vilcienu-km

4,46 miljoni
2022.gads

4,64 miljoni
2021.gads

Dažādu valstu kravu apjomu (imports un sauszemes tranzīts) īpatsvars 2021. – 2022.gadā

Kravu pārvadājumu veidi

	2022.gada apjomi tūkstoši tonnu	Īpatsvars 2022.gadā	Salīdzinājumā ar 2021.gadu
 Iekšzemes pārvadājumi	1 698	7,9%	86,2%
 Eksporta pārvadājumi t.sk. virzienā no pieostu stacijām	3 724 3 415	17,3 % 15,8%	175,4% 191,1%
 Importa pārvadājumi t.sk. virzienā uz pieostu stacijām	14 072 12 090	65,2% 56%	104,4% 110,9%
 Sauszemes tranzītā	2 094	9,7%	47,6%

Dzelzceļa kravu pārvadājumu apjomi Latvijas ostu virzienā

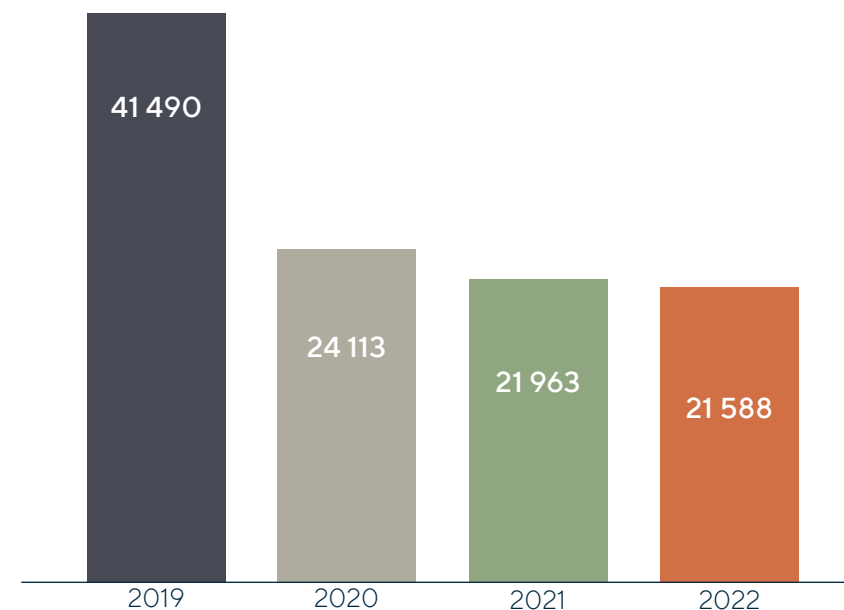
	Apjomi tūkstoši tonnu	Īpatsvars	Salīdzinājumā ar 2021.gadu
 Rīgas ostas virzienā	7 198	45,6%	111,2%
 Ventspils ostas virzienā	5 264	33,3%	146%
 Liepājas ostas virzienā	3 328	21,1%	102,8%

Lielāko kravu pārvadājumu apjomu pa Latvijas dzelzceļa infrastruktūru nemainīgi nodrošina Koncernā ietilpstošais uzņēmums SIA "LDZ CARGO", kas darbojas arī starptautiskajā kravu pārvadājumu tirgū. Savukārt pasažieru pārvadājumus valsts robežās nodrošina AS "Pasažieru vilciens".

Latvijā ir saglabāties un darbību turpina vēsturiskais šaursliežu dzelzceļa posms 33 kilometrus garumā, kur pasažieru pārvadājumus starp Gulbeni un Alūksni nodrošina SIA "Gulbenes – Alūksnes bānītis".

Tāpat kā citās pasažieru pārvadājumu jomās, arī dzelzceļa pārvadājumos 2022.gadā pēc COVID-19 pandēmijas ierobežojumiem, pasažieru skaits pakāpeniski atgriezās un sāka pietuvoties pirmspandēmijas līmenim. 2022. gadā pa dzelzceļu kopumā pārvadāti 15,7 miljoni pasažieru, kas ir par 40% vairāk nekā 2021.gadā, kad ar vilcienu bija braukuši 11,2 miljoni pasažieru.

Kravu pārvadājumu apjoma dinamika 2019. – 2022.gadā (tūkst.tonnu)

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZĪŅOJUMS

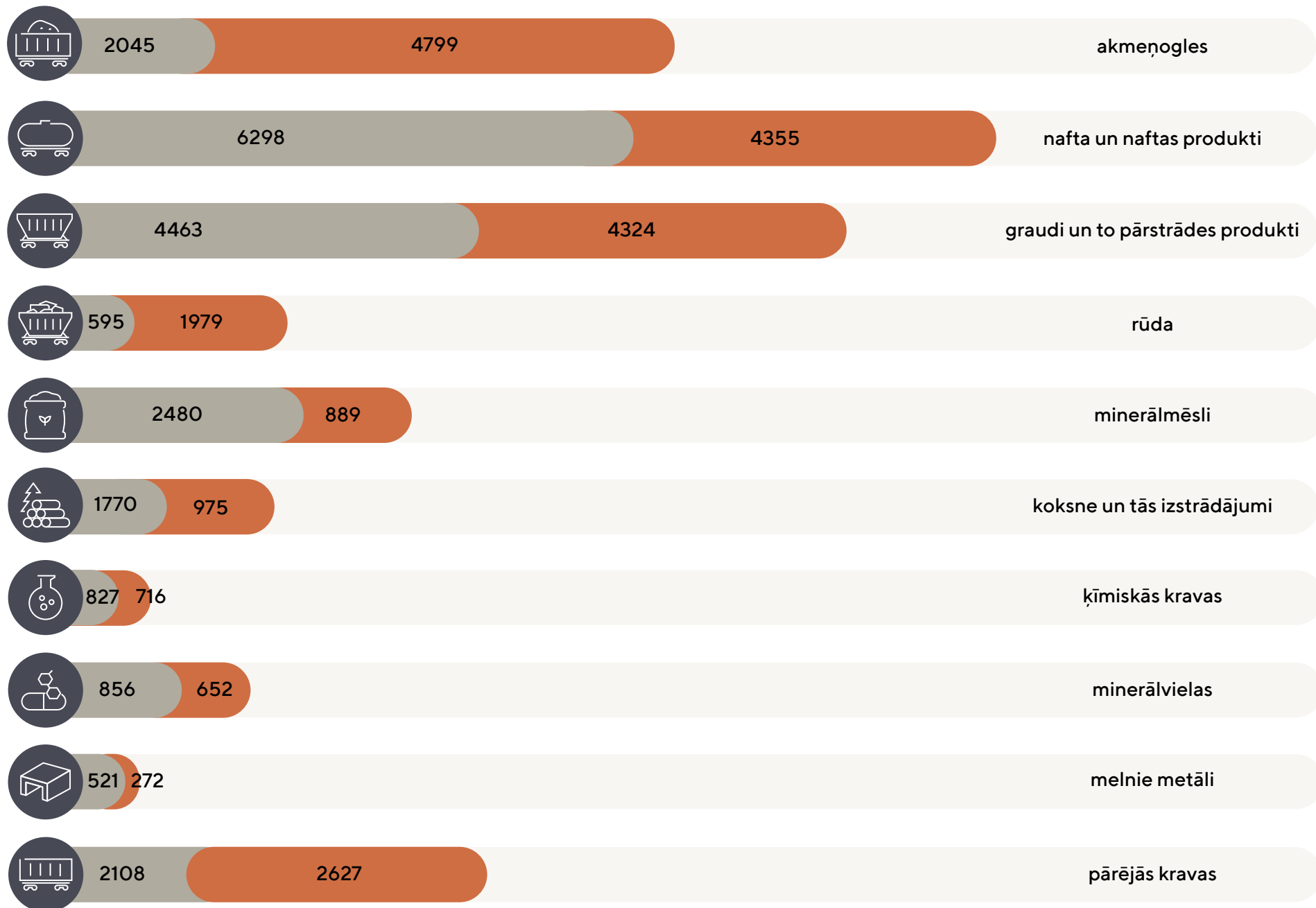
Pārvadāto kravu apjomi un īpatsvars
(tūkst.tonnu)

2021

2022

Pasažieru pārvadājumi, izmantojot LDz infrastruktūras tīklu (milj.pasažieru)

	2022	2021	2020	2019	Salīdzinājumā ar 2021.gadu
 Kopā	15,7	11,2	12,9	18,6	140%
 Elektrovilcieni	13,9	10	11,6	16,6	139%
 Dīzeļvilcieni	1,7	1,1	1,2	1,8	154%

VAS "Latvijas dzelzceļš" neto apgrozījums 2022.gadā bija 153 158 297 eiro, kas ir par 2,9 % mazāk kā 2021.gadā. Pārskata gadā, pamatojoties uz Daudz gadu līgumā noteiktajām saistībām un pienākumiem, uz ieņēmumiem attiecināts finanšu līdzsvara maksājums 24 359 000 eiro no valsts budžeta.

2022.gada LDz saimnieciskās darbības rezultāts ir 0 (arī 2021.gada saimnieciskās darbības rezultāts bija 0).

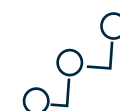
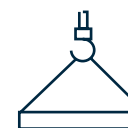
Būtiskākie notikumi un procesi 2022.gadā

efektivitātes veicināšana

tehnoloģisko procesu
izvērtēšanamērķa tirgu un kravu
segmentu diversifikācija

IT sistēmu attīstība

sadarbība Rail Baltica
projekta ieviešanādarbs jaunajos
ģeopolitiskajos apstākļos

infrastruktūras attīstība

2022.gadā turpinājās VAS "Latvijas dzelzceļš" un Koncerna uzņēmumu darbības efektivitātes veicināšanas un izmaksu samazināšanas pasākumi, pārskatot biznesa, organizatoriskos un tehnoloģiskos procesus, ar mērķi nodrošināt Koncerna konkurētspējīgu un ilgtspējīgu darbību nākotnē.

Mērķtiecīgi veicot funkciju pārskatīšanu un organizatoriskās struktūras izmaiņas, turpinājās darbinieku skaita samazināšanās valdošajā uzņēmumā un Koncernā kopumā.

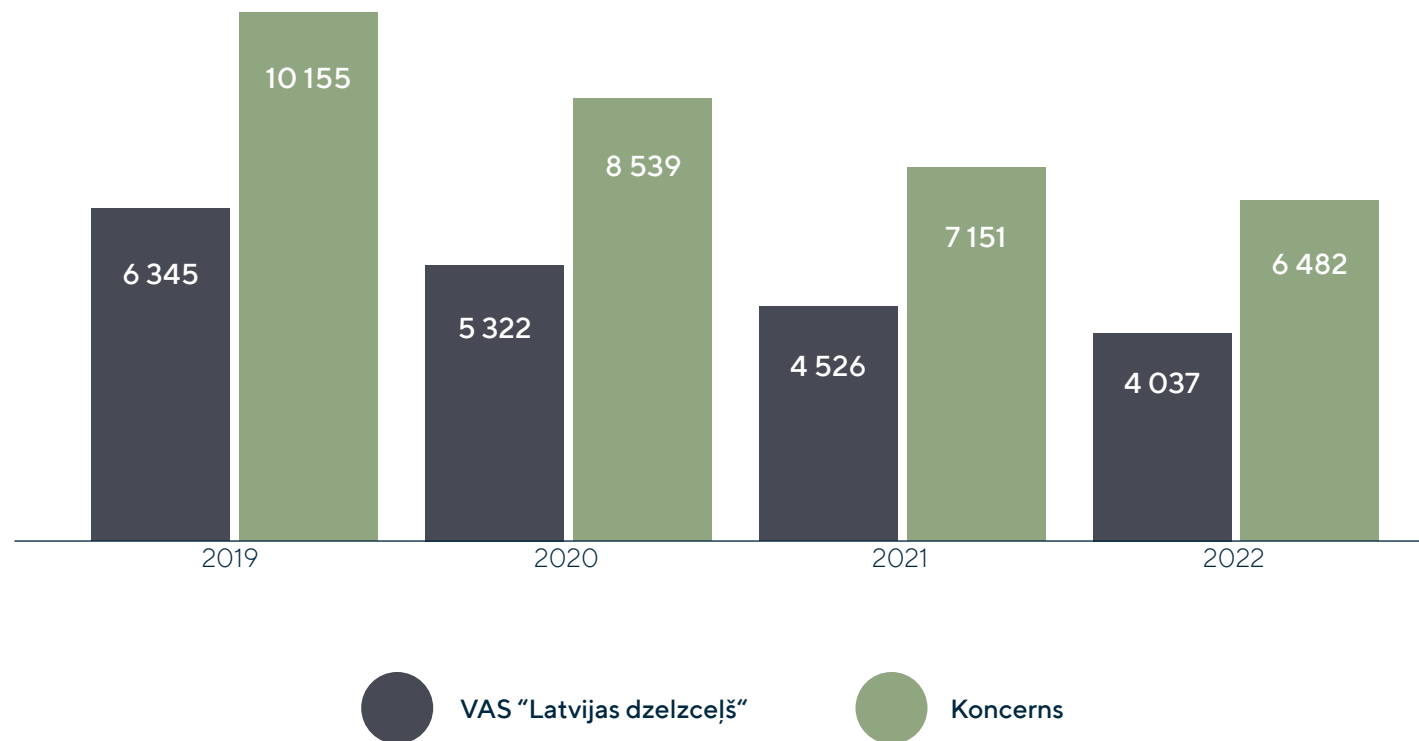
Lai līdzsvarotu tos kravu apjomus, kas piedzīvoja lejupslīdi jau iepriekšējos gados un ko 2022.gadā papildināja jaunpieņemtās starptautiskās sankcijas pret Krieviju un Baltkrieviju, Koncerns visa gada garumā aktīvi meklēja jaunas iespējas piesaistīt kravas gan jau esošajos, gan jaunos tirgos. Pienesumu kopējā pārskata gada dzelzceļu kravu apjomā sniedza gan piesaistītās kravas no Centrālāzijas valstīm – galvenokārt no Kazahstānas, gan panāktā vienošanās ar Polijas dzelzceļu par regulāriem akmeņogļu un citu kravu pārvadājumiem no Rīgas ostas uz Poliju.

Jau kopš pirmo starptautisko sankciju ieviešanas pret Baltkrieviju un Krieviju, VAS “Latvijas dzelzceļš” ciešā sadarbībā ar Ārlietu ministriju, Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldi u.c. iesaistītajām pusēm aktīvi strādāja un meklēja labākos risinājumus darbībai jaunos ģeopolitiskajos apstākļos, izveidojot un pastāvīgi pilnveidojot savstarpējo sadarbību starptautisko kravu pārvadājumu atbilstības sankciju prasībām kontrolē. LDz savā darbībā balstās uz tiesiskuma principiem, un rūpīgi seko atbildīgo iestāžu norādījumiem sankciju kontroles jomā, un, ņemot vērā sankciju izmaiņu dinamiku, šis ir bijis izaicinošs periods.

2022.gadā Rīgas Centrālajā dzelzceļa stacijā un tās apkārtnē projekta “Rail Baltica” ietvaros turpinājās sliežu ceļu pārbūve un tika uzsākti Centrālā multimodālā mezgla viadukta darbi – dzelzceļu pārvadu demontāža, dzelzceļa uzbēruma norakšana un citi darbi. Projekts turpināsies līdz 2026.gadam un LDz uzdevums kopā ar realizētājiem ir visā pārbūves laikā nodrošināt stacijas darbības nepārtrauktību un svarīgāko pakalpojumu pieejamību. Pēc stacijas rekonstrukcijas 2026.gadā vilcienu kustībai kopumā būs atvērti 14 sliežu ceļi, no kuriem 4 būs “Rail Baltica” 1435 mm sliežu ceļi, un pārējie – LDz 1520 mm sliežu ceļi.

Līdz ar minētajām aktivitātēm LDz 2022.gadā būtisku uzmanību pievērta arī dzelzceļa pasažieru infrastruktūras attīstības projektiem, par kuriem informācija atrodama nodaļā “Dzelzceļa infrastruktūras attīstības projekti” [26.lpp.](#)

Vidējais darbinieku skaits

Dzelzceļa infrastruktūras attīstības projekti

Pasažieru infrastruktūras modernizācija un attīstība

3-3

2022.gadā LDz uzmanības centrā bija arī viens no pēdējo gadu vērienīgākajiem dzelzceļa pasažieru infrastruktūras attīstības projektiem – pasažieru platformu modernizācija un izbūve 48 dzelzceļa stacijās un pieturas punktos. 2022.gada septembrī noslēdzās projektēšanas darbi un tika uzsākti būvniecības darbi, lai līdz 2023.gada beigām modernizētu vai no jauna izbūvētu pasažieru platformas 48 dzelzceļa stacijās un pieturvietās elektrificētajās dzelzceļa līnijās Rīga – Tukums II, Rīga – Skulte, Rīga – Krustpils un Rīga – Jelgava, un nākamajos ES fondu plānošanas periodos pasažieru platformu modernizācija turpināsies.

Būtisks notikums, kas tieši pozitīvi ietekmē šo projektu un LDz pasažieru infrastruktūras attīstību kopumā, ir 2022.gada aprīlī apstiprinātais VAS “Latvijas dzelzceļš” Pasažieru infrastruktūras universālā dizaina standarts, kas nosaka LDz pārziņā esošo dzelzceļa staciju, pieturas vietu un pasažieru platformu vizuālo izskatu, to aprīkojumu un vides pieejamību.

Universālā dizaina standarta mērķis ir vides un visa veida infrastruktūras vizuālā estētika, drošība, intuitīva, vienkārša, ērta un patīkama izmantojamība, pieejamība un piekļūstamība visām sabiedrības grupām, kā arī tās maksimāli ērta uzturēšana. Svarīgi, ka šajā standartā ir integrēti Invalīdu un viņu draugu apvienības “Apeirons” izstrādātie vides pieejamības principi. Pasažieru infrastruktūras universālā dizaina standarts tiek piemērots un īstenots, modernizējot esošo vai izbūvējot jaunu LDz pasažieru infrastruktūru.

Saskaņā ar universālā dizaina standartu, dzelzceļa pasažieru infrastruktūras attīstība ir balstīta uz principu, ka neatkarīgi no stacijas vai pieturvietas noslodzes vai pasažieru skaita tajā, ikvienam iedzīvotājam ir jāsaņem līdzvērtīgas kvalitātes pakalpojums ikvienā Latvijas vietā, kur tiek izmantots dzelzceļš. Tādēļ visas LDz modernizētās stacijas un pieturas punkti pēc moduļu principa tiks aprīkoti ar konkrētajai vietai atbilstoša izmēra kvalitatīvām un vizuāli pievilcīgām nojumēm, piemērotu skaitu soliņu, velonovietņu un cita veida aprīkojumu, kā arī ērtu un saprotamu informācijas un apziņošanas sistēmu.

Saskaņā ar universālā dizaina standartu ir izdalītas 5 staciju klases, par pamatu ņemot pasažieru skaita prognozi laika periodam līdz 2035. gadam. Prognozes ir veidotas, sadarbojoties ar AS "Pasažieru vilciens" un VSIA "Autotransporta direkcija". Apzinoties, ka teritorijas attīstās un iedzīvotāju skaits un viņu paradumi var mainīties, līdz ar to mainās arī staciju noslodze un izmantojamība, staciju klasifikācija tiks pārskatīta ne retāk kā reizi piecos gados.

2022. gadā turpinājās arī aktīvi būvdarbi, lai līdz 2023. gada beigām noslēgtu arī Rīgas dzelzceļa mezglas posma Sarkandaugava – Mangaļi – Ziemeļblāzma modernizāciju, izbūvējot un elektrificējot otru sliežu ceļu posmā Mangaļi – Ziemeļblāzma, pārbūvējot stacijas parku sliežu ceļus un modernizējot signalizācijas sistēmu. Šis projekts ievērojami paaugstinās satiksmes drošības līmeni un uzlabos apkārtnes iedzīvotāju dzīves kvalitāti un mobilitāti, kā arī samazinās apkārtnē vides piesārņojuma risku.

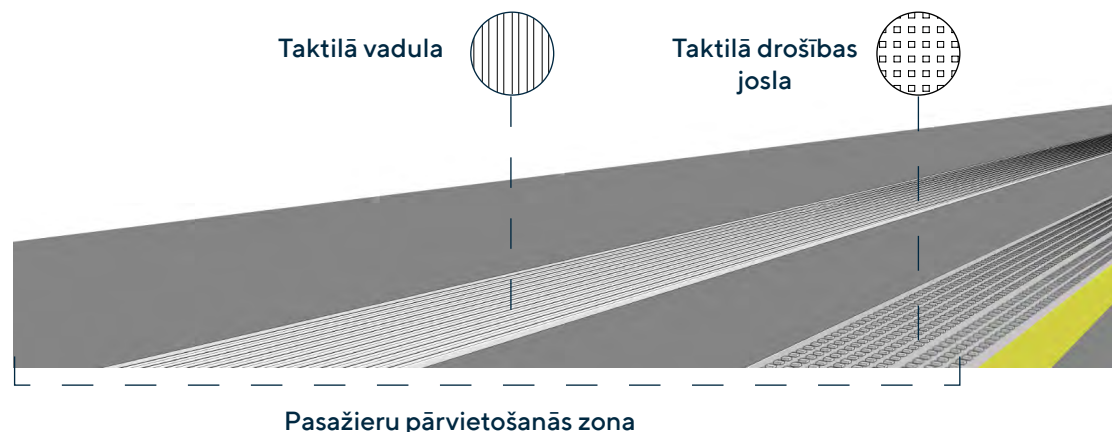
Pasažieru platformas aprīkojums tiek komplektēts atkarībā no stacijas klases un pasažieru plūsmas konkrētajā stacijā vai pieturas punktā.

Pakalpojumi pasažieriem ar īpašām vajadzībām

3-3; 413-2

Saskaņā ar ES tiesisko ietvaru, VAS "Latvijas dzelzceļš" pienākums ir nodrošināt cilvēku, kas pārvietojas ratiņkrēslā, nokļūšanu uz pasažieru platformām, kuras nav pieejamas, kā arī viņu iecelšanu vilcienā un izcelšanas no tā.

Vēsturiski dzelzceļa infrastruktūra Latvijā nav tikusi veidota tā, lai tā būtu ērti un droši pieejama personām ar kustību ierobežojumiem, tādēļ VAS "Latvijas dzelzceļš" pēdējo gadu laikā gan veicot dažādus apjomīgus modernizācijas projektus, gan arī mazākos projektos īpašu uzmanību pievērš tam, lai dzelzceļa pasažieru infrastruktūra – stacijas un pieturas punkti – būtu pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem, vecāka gadagājuma cilvēkiem, vecākiem ar bērnu ratiņiem un ikvienam sabiedrības pārstāvim.

Visās modernizējamajās dzelzceļa stacijās un pieturas punktos pasažieru platformās tiks iestrādātas taktilās vadulas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām, pēc iespējas savienojot tās ar jau esošo pašvaldības gājēju infrastruktūru.

LDz uzmanību pievērš arī vides pieejamībai tajās dzelzceļa stacijās un pieturas punktos, kas pagaidām nav iekļauti modernizācijas projektos.

Rīgas Centrālajā stacijā elektronisko tablo paziņojumi ir pielāgoti cilvēkiem ar redzes traucējumiem, bet viena iekšzemes pasažieru pārvadājumu biļešu kase aprīkota ar indukcijas cilpu to cilvēku ērtībai, kuri izmanto dzirdes aparātus. Savukārt pasažieriem ratiņkrēslos nokļūšanai uz perona un vilcienā tiek nodrošināta palīdzība, tostarp – mobilā pacelēja pakalpojums. Kopš 2019.gada Rīgas Centrālajā stacijā atrodas “Satikšanās vieta”, kur, iepriekš piesakoties, pieteicējam tiek nodrošināta palīdzība nokļūšanai uz peronu un vilcienā. “Satikšanās vieta” ir aprīkota ar diviem krēsliem un audio konsoli, kura ir pieslēgta dzelzceļa bezmaksas uzzīņu tālrunim 80021181.

Šobrīd projekta “Rail Baltica” ietvaros Centrālā dzelzceļa stacija Rīgā piedzīvo vērienīgas pārmaiņas un nākotnē vides pieejamība šajā objektā tiks nodrošināta atbilstoši visām mūsdienu prasībām, taču līdz stacijas modernizācijai, LDz nodrošina risinājumu, lai cilvēki ratiņkrēslos varētu nokļūt uz pasažieru platformām ar pacelēju vai liftu, kā arī mobilo pacelēja pakalpojums ir pieejams (nav izmaiņu salīdzinājumā ar 2021.gadu):

2022.gadā tika saņemti 513 pieteikumi, no kuriem izpildīti tika 429, jo 84 gadījumos cilvēks atteica pakalpojumu (2021.gadā – saņemti 148 pieteikumi, no kuriem izpildīti tika 116)

Nožogojumu un gājēju pāreju ierīkošana dzelzceļa infrastruktūras objektos

Lai gan dzelzceļš pamatoti tiek uzskatīts par ne tikai “zaļāko”, bet arī par drošāko sauszemes pārvietošanās un sabiedriskā transporta veidu, satiksmes drošība ir LDz būtiskākā prioritāte, kurai tiek veltīta pastāvīga uzmanība un investīcijas.

Tādējādi projekta “Nožogojumu un gājēju pāreju ierīkošana dzelzceļa infrastruktūras objektos” ietvaros līdz 2023.gada beigām tiks pabeigta pāreju un drošības žogu būvniecība Rīgā un Rīgas apkaimē vairāk nekā 20 kilometru garumā. Projekta ietvaros darbus plānots veikt dzelzceļa iecirkņos: Zasulauks – Lāčupe, Brasa – Sarkandaugava – Mangaļi – Ziemeļblāzma, Čiekurkalns – Jugla, Torņakalns – Tīraine, Šķīrotavas stacija.

Personām ar pārvietošanās ierobežojumiem ar pandusiem aprīkotas platformas pieejamas šādās stacijās un pieturas punktos (nav izmaiņu salīdzinājumā ar 2021.gadu):

Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai

Pasažieru pārvadājumu ātrums pa dzelzceļu ir viens no būtiskākajiem faktoriem, kas ietekmē to, vai iedzīvotāji savu ikdienas vai brīvdienų gaitu veikšanai izvēlas dzelzceļu, kādu citu no sabiedriskā transporta veidiem vai savu personisko autotransportu.

Lai samazinātu ceļā pavadāmo laiku starp gala stacijām un paaugstinātu satiksmes drošības līmeni uz dzelzceļa pārbrauktuvēm, Projekta "Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai" ietvaros līdz 2023.gada beigām tiks veikti modernizācijas darbi posmos no Lielvārdes līdz Skrīveriem un Rīga – Jelgava. Projekta ietvaros šajās dzelzceļa līnijās kopumā tiks modernizēta dzelzceļa infrastruktūra vairāk nekā 100 kilometru garumā, aprīkojot dzelzceļa pārbrauktuves ar jaunām pārbrauktuviu signalizācijas sistēmām un automātiskajām barjerām, pārbūvējot dzelzceļa līkņu ģeometriju un elektrokontakttīklus, kā arī veicot citus darbus, lai noteiktās vietās nodrošinātu vilcienu kustības ātrumu līdz 140 km/h.

Kontakttīkla nomaiņa

Lai dzelzceļš kļūtu arvien videi draudzīgāks, LDz pārskata gadā turpināja darbu pie projekta, lai veiktu jau esošā, bet tehniski novecojušā 3.3kV kontakttīkla sistēmas nomaiņu uz 25kV sistēmu, kā arī pakāpeniski paplašinātu elektrificēto dzelzceļa tīklu. Šī vērienīgā projekta izpildes termiņš ir 2026.gads, un tas sniegs dažādus ieguvumus, tostarp, samazinās energoapgādes iekārtu izmaksas, dos iespēju iekļauties kopējā Eiropas dzelzceļa tīklā, stabilizēs strāvas padeves efektivitāti līnijās, pasažieru pārvadājumos dos iespēju intensīvākai un ātrākai vilcienu satiksmei, bet kravu pārvadātājus motivēs pāriet uz elektrovilci. Kopumā ir plānots uzlabot bezemisiju dzelzceļa infrastruktūru 81 kilometra sliežu ceļu garumā.

Sadarbspējīgas dzelzceļa sistēmas izveide Baltijas valstīs

2022. gadā turpinājās un 2023.gadā tiks pabeigts darbs pie projekta, kura mērķis ir jauna tehnoloģiskā modeļa ieviešana Latvijas un Igaunijas valstu dzelzceļos, pakāpeniski nomainot staciju un vilcienu kustības vadības sistēmu uz mūsdienīgām, Baltijas un Eiropas tirgos sadarbspējīgām informācijas tehnoloģiju sistēmām. VAS "Latvijas dzelzceļš" un Igaunijas AS "Eesti Raudtee" ir parakstījušas Dotācijas nolīgumu ar Inovācijas un tīklu izpildaģentūru (INEA) par projekta "Sadarbspējīgas dzelzceļa sistēmas izveide Baltijas valstīs" īstenošanu ar mērķi nomainīt šobrīd LDz ekspluatācijā esošo automatizēto pārvadājumu operatīvās vadības sistēmu uz jaunu operatīvo transporta vadības sistēmu un papildināt esošo transporta vadības sistēmu Igaunijas dzelzceļā.

Projekts "Sadarbspējīgas dzelzceļa sistēmas izveide Baltijas valstīs" paredz:

- Telemātikas aplikāciju pasažieriem un kravām ieviešanas iespēju analīze (likumdošana; biznesa modelis; procesi; sistēmas arhitektūra)
- Kopējas sistēmas koncepcijas izstrāde
- Reāllaika dzelzceļa transporta pārvaldības sistēmas prototipa ieviešana
- Tehnisko specifikāciju izstrāde un sistēmu iegāde/ieviešana – infrastruktūras pārvaldība un sadarbspēja ar NVS dzelzceļa sistēmu

Meitas sabiedrību darbība

Koncernā ietilpst valdošais uzņēmums un sešas atkarīgās sabiedrības, no kurām piecās valdošajam uzņēmumam ir tieša izšķiroša ietekme, bet vienā – netieša izšķiroša ietekme. Meitas sabiedrības nodrošina plašu dzelzceļa nozares pakalpojumu klāstu – kravu un starptautiskos pasažieru pārvadājumus pa dzelzceļu, ritošā sastāva uzturēšanu, remontu un modernizāciju, fiziskās un tehniskās apsardzes pakalpojumus, starptautisku multimodālu loģistikas pakalpojumu izstrādi un sniegšanu, kā arī dzelzceļa infrastruktūras būtisko funkciju veikšanu un atbild par infrastruktūras lietošanas maksas noteikšanu un jaudas sadali dzelzceļa pārvadājumiem.

Viena no Koncerna sabiedrībām "LDZ infrastruktūra" šobrīd ir likvidācijas procesā – 2021.gadā VAS "Latvijas dzelzceļš" piekrita attiecīgo atkarīgo sabiedrību lēmumiem un lēma virzīt uz Ministru kabinetu jautājumu par izmaiņām Koncerna struktūrā, un ar 2022.gada 12. janvāra rīkojumu nr.13 Ministru kabinets ir lēmis atļaut VAS "Latvijas dzelzceļš" izbeigt līdzdalību SIA "LDZ infrastruktūra", to likvidējot, kā arī izbeigt netiešu izšķirošu ietekmi SIA "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija"" un atļaut SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" izbeigt līdzdalību un tiešu izšķirošu ietekmi SIA "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija"", reorganizācijas rezultātā SIA "Rīgas Vagonbūves Uzņēmums "Baltija"" pievienojot SIA "LDZ ritošā sastāva serviss". SIA "LDZ infrastruktūra" likvidācijas procesu ir plānots pabeigt 2023. gadā.

Pārskata gadā Koncerna meitu sabiedrību darbību būtiski ietekmēja pret Krieviju un Baltkrieviju vērstās starptautiskās sankcijas, tostarp tika ietekmēti kravu pārvadājumu apjomi, remontiem nepieciešamo rezerves daļu piegādes u.c. tādēļ īpaši būtiska uzmanību meitas uzņēmumi savās darbības jomās pievērsa tirgu diversifikācijai – piesaistot klientus citos tirgos, piemēram, noslēdzot sadarbības līgumus ar klientiem Baltijas valstīs, Polijā un citās valstīs, kur izmanto sliežu ceļus ar 1520mm platumu. Tāpat gan LDz, gan visu Koncernu ietekmēja straujais energoresursu cenu kāpums, kura rezultātā uzņēmumi meklēja un atrada efektīvākus darbības veidus, kas dotu iespēju nodrošināt energoresursu ietaupījumu.

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

SIA "LDZ CARGO" ir VAS "Latvijas dzelzceļš" meitas uzņēmums, kas ir lielākais tranzīta un transporta nozares uzņēmums Latvijā un nozīmīgs dzelzceļa kravu pārvadātājs arī Eiropas mērogā. SIA "LDZ CARGO" ir piešķirts ES vienotais drošības sertifikāts, kas ļauj veikt kravu pārvadājumus Latvijas, Lietuvas un Igaunijas teritorijā.

Viens no galvenajiem SIA "LDZ CARGO" pakalpojumiem ir plaša sortimenta starptautisko un iekšzemes kravu pārvadājumi, izmantojot konteinerus un vagonus, t.sk. naftas produktu, akmeņogļu, metālu, kokmateriālu, pārtikas preču, minerālmēsli, ķīmisku izstrādājumu, kā arī bīstamo un negabarīta kravu pārvadājumu veikšana.

Būtiskākie kravu segmenti:

22,7%

graudi un graudu pārstrādes produkti

21,4%

akmeņogles

18,8%

nafta un naftas produkti

pārvadāto kravu apjoms
pa dzelzceļu

19,97 miljoni tonnu

2022.gads

par 1,3% mazāk
salīdzinājumā ar 2021.gadu

neto apgrozījums
no pamatdarbības

148,44 miljoni eiro

2022.gads

par 2,8% vairāk
salīdzinājumā ar 2021.gadu

peļņa

5,1 miljoni eiro

2022.gads

7,05 miljoni eiro
2021.gads

Ilgtspējas indeksa Platīna kategorijas novērtējums

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATīvā
PārvaldībaBŪTISKās ILGTSPēJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTEVIDES
IETEKMESOCIālā
IETEKMEEKONOMISKā
IETEKMENEATKARīga REVIDENTA
APLIECINājuma
Ziņojums

VAS "Latvijas dzelzceļš" meitas uzņēmums SIA "LDZ Logistika" piedāvā klientiem intermodālus kravu ekspedēšanas un loģistikas pakalpojumus, tādējādi piesaistot Latvijas tranzīta nozarei jaunus klientus un sekmējot publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu. SIA "LDZ Logistika" cieši sadarbojas ar pārvadātājiem, ostām, termināliem, kā arī citiem uzņēmumiem, kas sniedz transportēšanas pakalpojumus gan Latvijā, gan ārvalstīs.

VAS "Latvijas dzelzceļš" meitas uzņēmums SIA "LDZ apsardze" ir viens no vadošajiem uzņēmumiem Latvijā apsardzes pakalpojumu jomā, kas veic objektu un kravu fizisko apsardzi, projektē un montē apsardzes, ugunsdrošības un video novērošanas sistēmas, veic to uzturēšanu un tehnisko apkopi, kā arī saņemto trauksmes signālu monitoringu. Uzņēmums SIA "LDZ apsardze" ir saņēmis beztermiņa apsardzes darbības speciālo atļauju Nr.146/2016-TA, kā arī Industriālās drošības sertifikātu Nr.380, un tā vadības sistēma ir sertificēta atbilstoši ISO 9001:2015 standarta prasībām.

Arī 2022.gadā, tāpat kā iepriekš, uzņēmums aktīvi piedalījās dažādos apsardzes pakalpojumu iepirkumos un ieguva jaunus klientus ārpus Koncerna.

Ilgtspējas pārskats 2022

neto apgrozījums
no pamatdarbības

19,2 miljoni eiro

2022.gads

par 35% vairāk

salīdzinājumā ar 2021.gadu

peļņa

712 000 eiro

2022.gads

par 631 000 eiro
vairāk

salīdzinājumā ar 2021.gadu

2022.gadā uz/no
Latvijas un tranzītā
tika pārvadāti

35 788 TEU*

Ilgtspējas indeksa Sudraba
kategorijas novērtējums

*TEU - Divdesmit pēdu ekvivalenta vienība ir statistikā izmantojama vienība, kas pamatojas uz 20 pēdu (6,10 m) garu ISO konteineru, lai nodrošinātu dažādas ietilpības konteineru standartizētu mērīšanu un lai aprakstītu konteinerku vai termināļu ietilpību.)

ieņēmumi
no pamatdarbības

7,59 miljoni eiro

2022.gads

7,63 miljoni eiro 2021.gads

peļņa

193 400 eiro

2022.gads

120 000 eiro

2021.gads

Ilgtspējas indeksa Sudraba kategorijas novērtējums

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
PārvaldībaBūTiskās ILGTSPēJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTEVIDES
IETEKMESOCIĀLĀ
IETEKMEEKONOMISKĀ
IETEKMENEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
Ziņojums

VAS "Latvijas dzelzceļš" meitas sabiedrība SIA "LDZ ritošā sastāva serviss" veic dzelzceļa ritošā sastāva tehnisko apkopi un remontus, lokomotīvu ekipēšanu un modernizāciju. Tāpat uzņēmuma būtiskāko pakalpojumu spektrā ietilpst arī maģistrālo kravas, manevru dīzeļlokomotīvu un sliežu ceļu mašīnu noma, lokomotīvu rezerves bāzes uzturēšana un degvielas tirdzniecība. 2022.gadā ģeopolitisko notikumu dēļ tika ietekmēta arī uzņēmuma pamatdarbības nodrošināšanai nepieciešamo rezerves daļu un materiālu iegāde – no ierastajiem tirgiem to piegāde vairs nebija iespējama, tādēļ tika meklētas iespējas citos tirgos.

AS "LatRailNet", kas ietilpst Koncernā, valdošajam uzņēmumam ir netieša izšķiroša ietekme. AS "LatRailNet" veic publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja būtiskās funkcijas – lēmumu pieņemšanu par jaudas sadali, vilcienu ceļu iedalīšanu, tai skaitā gan par piekļuves noteikšanu un novērtēšanu, gan atsevišķu vilcienu ceļu iedalīšanu, un lēmumu pieņemšanu par infrastruktūras maksām, tai skaitā maksas noteikšanu un maksas iekasēšanas shēmu noteikšanu. AS "LatRailNet" savas funkcijas pilda tā, lai veicinātu LDz vidēja termiņa darbības stratēģijas un biznesa modeļa iedzīvināšanu, stingri ievērojot vienlīdzības principu attiecībā uz dzelzceļa pārvaldātājiem un pieteikumu iesniedzējiem.

neto apgrozījums

59,6 miljoni eiro**2022.gads**

47,33 miljoni eiro

2021.gads

peļņa

325 000 eiro zaudējumi***2022.gads**

753 000 eiro

2021.gads

*Darbības rezultāts ir saistīts: ar izmaiņām sniegto pakalpojumu apjomā; neplānoto energoresursu, materiālu un rezerves daļu izmaksu pieaugumu un piegāžu kavēšanos lokomotīvu remonta centru un vagonu remontu centra pakalpojumu nodrošināšanai.

Ilgtspējas indeksa
Zelta kategorijas novērtējums

neto apgrozījums

1,3 miljoni eiro**2022.gads**

1,18 miljoni eiro

2021.gads

peļņa

37 569 eiro**2022.gads**

57 848 eiro

2021.gads

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

VAS "Latvijas dzelzceļš" darbinieku raksturojums 2022.gadā 2-7; 2-8

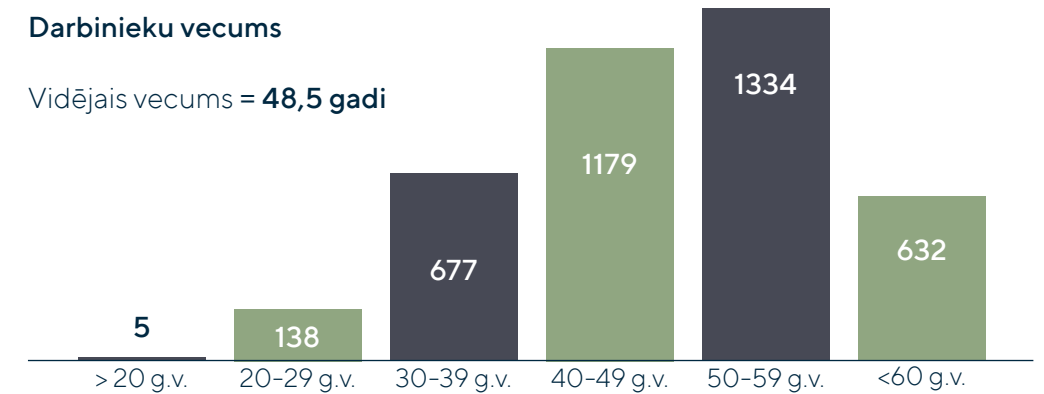
Viens no aktuālajiem jautājumiem uzņēmuma LDz personāla vadības jomā pēdējos gados ir jaunu darbinieku piesaiste un motivējoši pasākumi pirmspensijas vecuma darbiniekiem nodot savas ilggadējās zināšanas jaunajiem profesionāļiem.

2022.gadā ir pensionējušies 23 uzņēmumā strādājošie. Savukārt, lai motivētu gados jaunākus darbiniekus veidot karjeru uzņēmumā, darbiniekiem tiek piedāvāta iespēja dalībai dažādās motivācijas un kompetenču attīstības programmās, tādējādi VAS "Latvijas dzelzceļš" arī gados jauno speciālistu skaits pamazām pieaug.

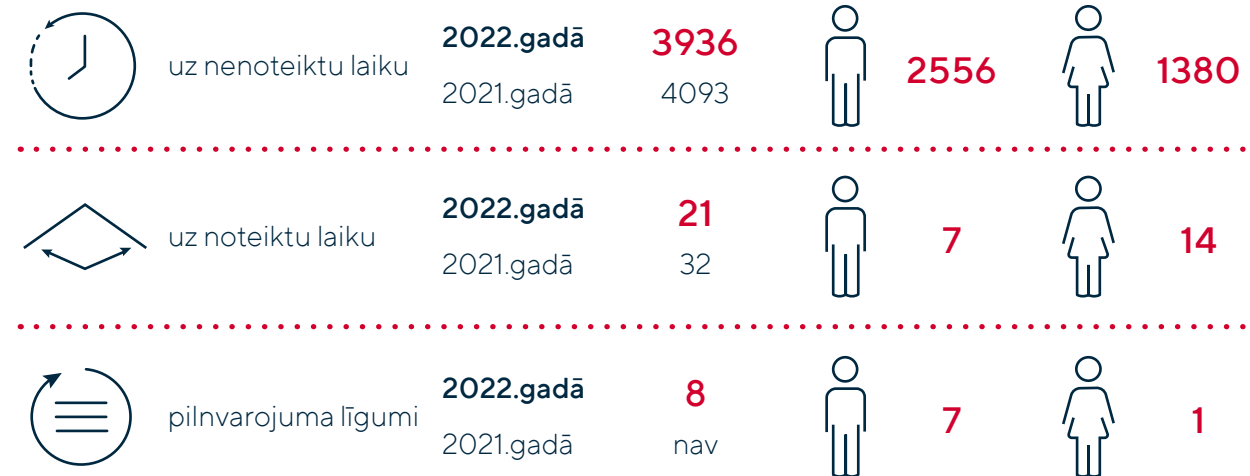
LDz struktūrvienības atrodas visā Latvijas teritorijā, kur uzņēmuma darbinieki nodrošina kvalitatīvu un drošu dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanu. Vislielākais cilvēku skaits ir nodarbināts lielajās Latvijas pilsētās, kas vienlaikus ir arī nozīmīgākie dzelzceļa satiksmes mezgli gan kravu, gan pasažieru pārvadājumos.

Darbinieku vecums

Vidējais vecums = 48,5 gadi

Nodarbinātības veids:

LDz tiek nodarbināti tikai uzņēmuma darbinieki.

augstākā līmeņa vadība

vidējā līmeņa vadība

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
PārvaldībaBūTiskās ILGTSPēJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTEVIDES
IETEKMESOCIĀLĀ
IETEKMEEKONOMISKĀ
IETEKMENEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZĪŅOJUMS

Līguma veids 2022.gadā

	Kurzeme	Zemgale	Rīga un Pierīga	Latgale	Vidzeme
uz laiku	1	2	8	10	
uz nenoteiktu laiku	464	661	1424	1139	248
pilnvarojuma līgumi	1	1	5		1

Darbinieku skaits

Vidējais darbinieku
skaits 2022.gadā **4037**

Izmaiņas pret 2021.gadu -489

Darbinieku skaits
2022.gada 1.janvārī **4125**

Izmaiņas pret 2021.gadu -688

Darbinieku skaits
2022.gada 31.decembrī **3965**

Izmaiņas pret 2021.gadu -160

Darbinieku dzimumu dalījums

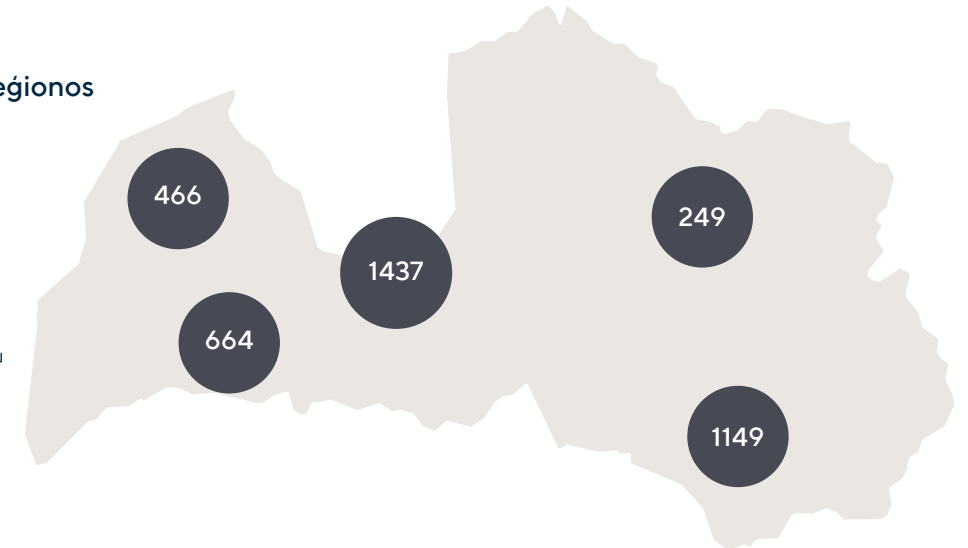
2022.gads **2570** jeb **65%**
2021.gads 2684 jeb 65,1%

2022.gads **1395** jeb **35%**
2021.gads 1441 jeb 34,9%

Darba vietas Latvijas reģionos

Kurzeme - 475
Zemgalē - 679
Vidzemē - 269
Latgalē - 1202
Rīgā un Pierīgā - 1500

Dati par 2021.gadu

Darbinieku skaits pēc nodarbinātības veida (pilna un nepilna darba laika), pēc dzimuma

	pilna laika		2554	2022.gads	3923	2022.gads		
			2664	2021.gads			4073	2021.gads
			1396	2022.gads				
			1409	2021.gads				
	nepilna laika		16	2022.gads	42	2022.gads		
			20	2021.gads			52	2021.gads
			26	2022.gads				
			32	2021.gads				

04

KORPORATĪVĀ PĀRVALDĪBA

2-9

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

Pārvaldības modelis

VAS "Latvijas dzelzceļš" vadības modelis atbilst korporatīvās pārvaldības labās prakses principiem.

Akcionāru sapulce ievēlē padomi, kas savukārt ievēlē valdi un ir tās pārraudzības institūcija.

Lai nodrošinātu efektīvu pārvaldību, lēmumu pieņemšanu un mērķu sasniegšanu, uzņēmuma stratēģiskā un operatīvā vadība ir nodalīta. LDz attīstību un stratēģisko plānošanu īsteno valde, bet operatīvo vadību nodrošina Ģenerāldirekcijas struktūrvienību vadītāji. LDz Ģenerāldirekcija nodrošina valdes lēmumu, valdes priekšsēdētāja un valdes locekļu rīkojumu un norādījumu izpildi saskaņā ar likumiem, Ministru kabineta noteikumiem, LDz statūtiem, akcionāru sapulces, padomes, valdes lēmumiem un citiem LDz darbību reglamentējošiem un tai saistošajiem tiesību aktiem. Tā organizē VAS "Latvijas dzelzceļš" funkciju izpildi, izstrādā stratēģiju, politikas, procedūras, kārtības, biznesa plānu, budžetu un citus VAS "Latvijas dzelzceļš" un Koncerna darbību reglamentējošus dokumentus.

VAS "Latvijas dzelzceļš" pamatdarbības nodrošināšanu veic struktūrvienības, kuru atbildībā ir ikdienas darbi uz sliežu ceļiem, stacijās un pieturas punktos, kā arī nekustamā īpašuma apsaimniekošana, vilcienu kustības vadība, informācijas sistēmu kvalitatīva uzturēšana.

VAS "Latvijas dzelzceļš" un pārējos Koncerna uzņēmumus vada valdes, trijās meitas sabiedrībās ir izveidotas padomes.

Uzņēmumam ir šādas institūcijas:

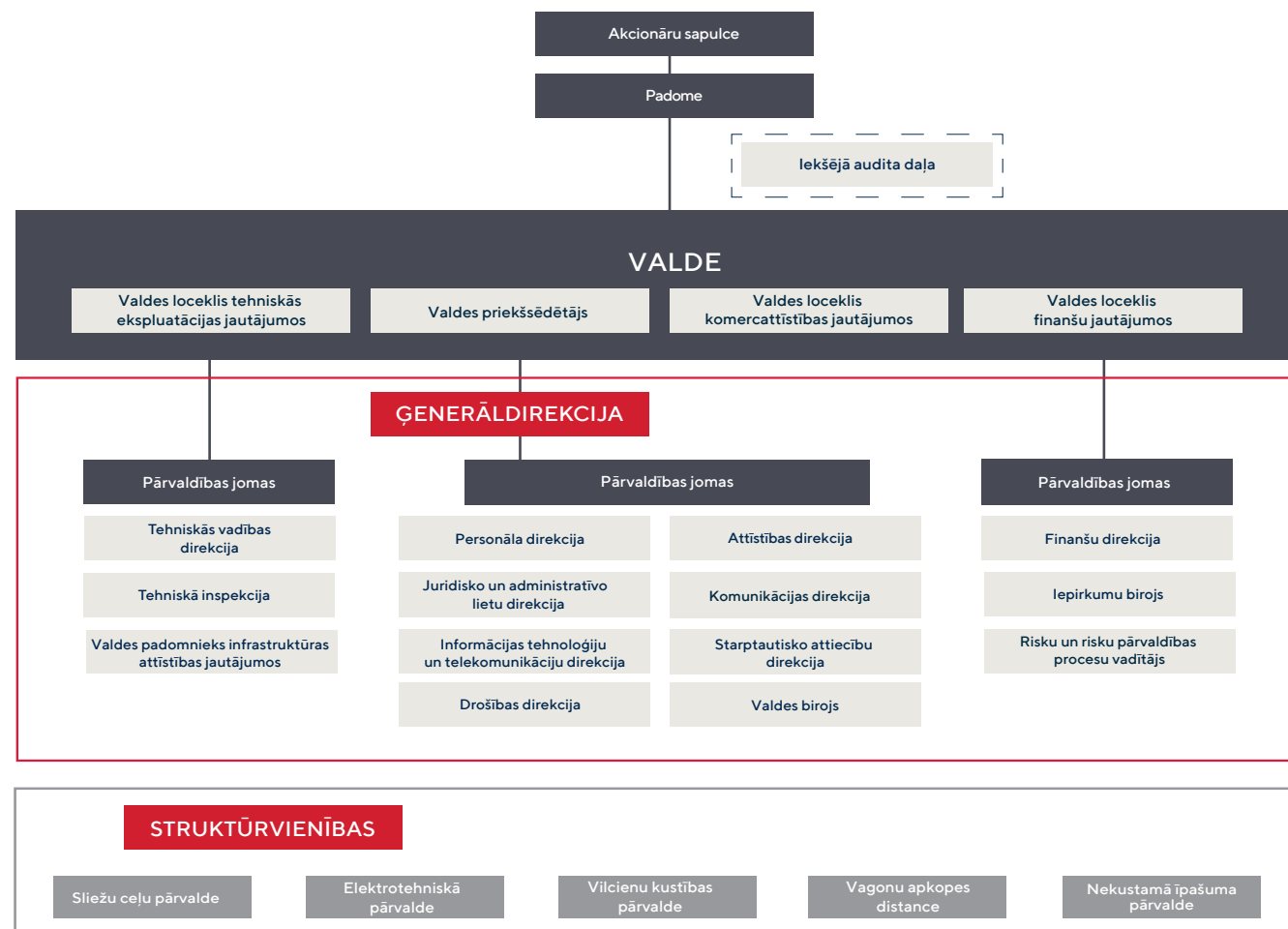
akcionāru sapulce

padome

valde

VAS "Latvijas dzelzceļš" organizatoriskās struktūras shēma 2022.gada 31.decembrī

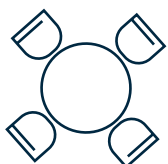

Akcioniāri / Īpašnieki

Valstsakciju sabiedrība "Latvijas dzelzceļš" ir valsts kapitālsabiedrība, kuras 100% kapitāla daļu pieder valstij, un to turētājs ir Satiksmes ministrija. Akcionāra intereses LDz akcionāru sapulcē pārstāv Satiksmes ministrijas valsts sekretārs vai ar valsts sekretāra rīkojumu noteikta cita ministrijas amatpersona, kurai ir visas tiesību aktos paredzētās kapitāla daļu turētāja pārstāvja tiesības, pienākumi un atbildība. VAS "Latvijas dzelzceļš" darbības pārraudzība tiek īstenota saskaņā ar [Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumu](#), kurā ir skaidri noteikti sadarbības mehānismi akcionāru sapulču rīkošanai un informācijas apmaiņai.

2022.gadā ir notikušas 7 akcionāru sapulces, tostarp tika izskatīti jautājumi par VAS "Latvijas dzelzceļš" 2021.gada pārskatu, konsolidēto pārskatu un Koncerna konsolidētajiem darbības rezultātiem. Tāpat tika izskatīti 2021.gada iekšējā audita rezultāti un apstiprināts iekšējā audita 2022.gada darba plāns un ievēlēts jauns LDz padomes loceklis. Akcionāru sapulce iepazinās ar ziņojumu par padomes darba novērtējumu, izskatīja jautājumu par iepriekšēju piekrišanu darbinieku atlīdzības noteikšanas svarīgākiem nosacījumiem, rīcību saistībā ar maksātnespējas draudiem un pieņēma lēmumu par VAS "Latvijas dzelzceļš" pamatkapitāla palielināšanu un grozījumiem statūtos. Aizvadītajā gadā pieņemti arī vairāki lēmumi par rīcību ar nekustamo īpašumu.

2022.gadā kopā

padomes sēdes

22

pieņemtie lēmumi

154

Padome

2-10, 2-11, 2-17

VAS "Latvijas dzelzceļš" padome līdz 2023.gada 13.janvārim darbojās piecu cilvēku sastāvā. Padomes darbības organizēšanas principus un sadarbību ar akcionāriem nosaka VAS "Latvijas dzelzceļš" padomes reglaments.

Šī pārskata publicēšanas brīdī ir stājušies spēkā ar 2023.gada 13.janvāra ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu veiktie grozījumi VAS "Latvijas dzelzceļš" statūtos, nosakot, ka LDz Padomes sastāvā ir trīs locekļi.

Padomes sastāvs līdz 2022.gada 31.decembrim:

- **Jānis Lange** – padomes priekšsēdētājs
- **Andris Liepiņš** – padomes priekšsēdētāja vietnieks, neatkarīgais padomes loceklis
- **Reinis Ceplis** – neatkarīgais padomes loceklis
- **Andris Maldups** – padomes loceklis (atsaukts no padomes locekļa amata no 13.01.2023.)
- **Juris Kaleņuks** – neatkarīgais padomes loceklis (atsaukts no padomes locekļa amata no 13.01.2023.)

VAS "Latvijas dzelzceļš" padomes locekļu nominēšanas process atbilst korporatīvās pārvaldības labās prakses principiem, nodrošina atklātu, godīgu un profesionālu padomes locekļu atlasi, līdz ar to veicinot profesionālas un kompetentas kapitālsabiedrības institūcijas izveidi.

LDz kā publiskas personas kapitālsabiedrībai un tās atkarīgajām sabiedrībām padomes locekļu atlases un atsaukšanas kārtība ir noteikta ārējos tiesību aktos un uz to pamata izdotajos tiesību aktos un tā tiek ievērota.

Pamatojoties uz Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumu un saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem "Valdes un padomes locekļu nominēšanas kārtība kapitālsabiedrībās, kurās kapitāla daļas pieder valstij vai atvasinātai publiskai personai", padomes locekļu kandidātu atlases, novērtēšanas procesu padomes un valdes locekļa amatam īsteno nominācijas komisija, kurā ar balsstiesībām iekļauj kapitāla daļu turētāja vai kapitālsabiedrību padomes izvirzītos pārstāvjus un neatkarīgos ekspertus, kā arī koordinācijas institūcijas (Pārresoru koordinācijas centra) izvirzītos pārstāvjus.

Padomes sastāvs tiek veidots tā, lai nodrošinātu labai pārvaldībai un VAS "Latvijas dzelzceļš" komercdarbības veidiem vai nozarei nepieciešamās kompetences, neatkarību lēmumu izvērtēšanā un pieņemšanā. Informācija par padomes locekļu profesionālo darba pieredzi un izglītību ir publicēta uzņēmuma mājas lapā. LDz padomē divi no trim padomes locekļiem ir neatkarīgie padomes locekļi un atbilst ārējos tiesību aktos noteiktām neatkarības prasībām. Šobrīd visi padomes locekļi ir vīrieši, sieviešu pārstāvības padomē nav. Padomes locekļu amata termiņš ir pieci gadi.

Jānis Lange

VAS "Latvijas dzelzceļš" padomes priekšsēdētājs

Jānis Lange ar 13.01.2023. ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu atkārtoti tika ievēlēts VAS "Latvijas dzelzceļš" padomes priekšsēdētāja amatā uz pieciem gadiem.

Pilnvaru termiņš: 02.02.2023. – 01.02.2028.

Latvijas Universitātes Ekonomikas un vadības fakultātē ieguvis maģistra grādu ekonomikā un vadībizinātnē. Latvijas Lauksaimniecības Universitātes Ekonomikas fakultātē ieguvis bakalaura grādu ekonomikā.

Kopš 2021.gada ir Rīgas pilsētas izpilddirektors. No 2008. līdz 2013.gadam bijis VAS "Latvijas Valsts ceļi" valdes loceklis, bet no 2013. gada līdz 2021.gadam – šī uzņēmuma valdes priekšsēdētājs. 2008.gadā vadījis VAS "Latvijas Valsts ceļi" Jelgavas nodaļu.

No 2004. līdz 2007.gadam bija Jelgavas pilsētas pašvaldības aģentūras "Pilsētsaimniecība" direktora vietnieks projektu realizācijas jautājumos.

Andris Liepiņš

VAS "Latvijas dzelzceļš" padomes priekšsēdētāja vietnieks,
neatkarīgais padomes loceklis

Pilnvaru termiņš: 07.06.2019. – 06.06.2024.

Absolvējis Rīgas Tehniskās universitātes Rīgas Biznesa skolu, iegūstot maģistra grādu biznesa vadībā, Kolumbijas Universitāti (ASV), iegūstot maģistra grādu starptautiskajās attiecībās, kā arī Latvijas Universitāti, iegūstot maģistra grādu sabiedrības vadībā un bakalaura diplomu ekonomikā.

Bijis AS "Latvenergo" padomes priekšsēdētāja vietnieks, audita komitejas un cilvēkresursu komitejas loceklis, VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" valdes priekšsēdētājs, AS "Air Baltic Corporation" padomes priekšsēdētājs.

Reinis Ceplis

VAS "Latvijas dzelzceļš" neatkarīgais padomes loceklis

Pilnvaru termiņš: 07.06.2019. – 06.06.2024.

Absolvējis Latvijas Universitātes Ekonomikas fakultāti, iegūstot bakalaura grādu ekonomikā, kā arī ASV ieguvis sertificēta finanšu analītiķa grādu (CFA institūtā).

Auditorkompānijas "Baker Tilly Baltics" padomes priekšsēdētājs, VSIA "Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca" padomes priekšsēdētājs un ģimenes veselības centra "Stārķa Ligzda" valdes loceklis, kā arī SIA "Good Health" valdes priekšsēdētājs un SIA "Respectful Consulting" veselības aprūpes produktu attīstības vadītājs. Bijis Somijas publiskās AS "Lassila & Tikanoja PLC" Latvijas meitas uzņēmuma SIA "L&T" vadītājs, AS "A.C.B." finanšu direktors, investīciju bankas "SUPREMA" korporatīvo finanšu speciālists, investīciju bankas "Trasta komercbanka" korporatīvo finanšu speciālists, kā arī Rīgas Fondu biržas Listinga departamenta vadītājs.

Audita komiteja

Ar mērķi sniegt atbalstu LDz padomei tās gada pārskatu sagatavošanas procesa uzraudzībā, kā arī iekšējās kontroles un risku pārvaldības sistēmas darbības uzraudzības uzdevumu veikšanā ir izveidota LDz padomes audita komiteja. Tā darbojas atbilstoši tiesību aktu prasībām, ievērojot labas korporatīvās pārvaldības principus. Audita komitejas nolikumā ir aprakstīti komitejas uzdevumi, tiesības un pienākumi, tās darbība, atbildība, kā arī komitejas sastāvs un struktūra, un nolikums ir publicēts LDz mājas lapā. Audita komitejas pienākums ir ziņot padomei par konstatētajiem trūkumiem: finanšu pārskatu un konsolidēto finanšu pārskatu gatavošanā un/vai pārbaudē, iekšējās kontroles un riska pārvaldības un iekšējā audita darbības efektivitātē un nekavējoties ziņot par zvērināta revidenta neatbilstību Revīzijas pakalpojumu likumam. Audita komitejas priekšsēdētājs ir Reinis Ceplis un komitejas loceklis ir Andris Liepiņš.

Padomes loma ilgtspējas jautājumos

2-12; 2-13; 2-14

VAS "Latvijas dzelzceļš" vidēja termiņa darbības stratēģija 2021.-2025.gadam ir apstiprināta ar padomes lēmumu un padome, saskaņā ar tās reglamentu, uzrauga stratēģijas īstenošanu. Reizi pusgadā kapitāla daļu turētājam tiek iesniegta padomes sēdē izskatīta un apstiprināta atskaite par stratēģijas ieviešanas rīcības plāna izpildi.

LDz padome ir pārraudzības institūcija, kas uzrauga LDz valdes darbu un valdes reglamentā ir noteiktas valdes locekļu atbildības jomas un darbība, tostarp uzņēmuma interešu nodrošināšana konkrētajās jomās. Šajās jomās ietilpst arī ilgtspējas jautājumi – vides aizsardzība, satiksmes drošība, darba aizsardzība, iepirkumu procedūras uzraudzība, personāla vadība, iekšējā un ārējā komunikācija un citi jautājumi.

Lai efektīvāk nodrošinātu savā atbildībā esošo jomu pārvaldīšanu, valdes locekļu pakļautībā ir Ģenerāldirekcijas struktūrvienības, kuru darbiniekiem valdes locekļi ir tiesīgi izdot rīkojumus un dot saistošus norādījumus savā atbildības jomā.

Saskaņā ar LDz padomes reglamentu, viens no padomes uzdevumiem ir arī apstiprināt būtiskākās politikas, kurās definēti VAS "Latvijas dzelzceļš" darbības principi attiecībā uz risku pārvaldību, interešu konflikta novēršanu, korupcijas apkarošanu, korporatīvo pārvaldību, atalgojumu, dividendēm, iekšējo auditu, informācijas atklāšanu, apriņķi un konfidencialitāti, trauksmes celšanu, godīgas konkurences īstenošanu, dažādību, ilgtspēju, darījumu partneru izpēti, sankciju risku pārvaldību, personas datu apstrādi un reizi gadā izskatīt būtiskākajās politikās noteiktos ziņojumus padomei.

Uzņēmuma vadības pārstāvji – gan padomes, gan valdes locekļi – pastāvīgi pilnveido savas zināšanas korporatīvās pārvaldības un ilgtspējas jautājumos, tostarp, tiek apmeklētas dažādas apmācības. Visi LDz valdes un padomes locekļi ir ieguvuši Baltijas korporatīvās pārvaldības institūta profesionāla valdes un padomes locekļa sertifikātu.

LDz padome un valde ieņēma arī būtisku lomu LDz būtisko ilgtspējas jomu noteikšanā, piedaloties intervijās, kā arī pēc ārējo un iekšējo ietekmes pušu viedokļu apkopošanas, LDz būtisko ilgtspējas jomu izvirzīšanas un būtisko ilgtspējas jomu matricas izveidošanas iepazīstoties ar šī procesa rezultātu.

Tāpat, LDz valdes un padomes priekšsēdētājs sagatavo ilgtspējīgas attīstības stratēģijas paziņojumu, kas ir iekļauts šī pārskata ievaddaļā. Ilgtspējas pārskats tiek apstiprināts valdes sēdē un pēc apstiprināšanas ar to iepazīstas arī LDz padome.

Nozīmīgu problēmjaudājumu komunikācija

2-16

LDz padomes reglamentā ir noteikta informācijas aprites kārtība un padomes tiesības pieprasīt informāciju no valdes, kas nepieciešama padomei lēmumu pieņemšanai. Informācija lēmumu pieņemšanai padomei tiek iesniegta nedēļu pirms sēdes dienas vai īsākā termiņā saskaņā ar padomes priekšsēdētāja lēmumu. LDz padomei ir pienākums sniegt informāciju akcionāram par būtiskiem ar Sabiedrības komercdarbību saistītiem jautājumiem, piemēram, ja pasliktinās finanšu situācija. Katrā padomes sēdē LDz valde informē LDz padomi par uzņēmuma operatīvās darbības rezultātiem, tostarp, arī uzņēmumam nozīmīgiem problēmjaudājumiem.

Pārskata gadā tika skatīti šādi uzņēmuma darbībai kritiski svarīgi jautājumi – starptautisko sankciju ietekme uz LDz finanšu rādītājiem un finanšu līdzsvara nodrošināšanai nepieciešamais valsts līdzfinansējums, lai novērstu maksātnespējas draudus.

Padomes snieguma novērtēšana

2-18

VAS "Latvijas dzelzceļš" padome reizi gadā veic pašvērtējumu un informācija par veikto padomes pašvērtējumu un galvenie secinājumi par tā rezultātiem tiek iesniegti izskatīšanai akcionāru sapulcē. 2022.gadā, saskaņā ar Pārresoru koordinācijas centra vadlīnijām, ir veikts arī LDz padomes darba ārējs novērtējums.

Padomes locekļu atlīdzība

2-19

Padomes locekļu atlīdzību nosaka saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma un Ministru kabineta 2020.gada 4.februāra noteikumu Nr.63 "Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu skaitu, kā arī valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības maksimālo apmēru" prasībām. LDz padomes locekļiem nav noteikta atalgojuma mainīgā daļa, kā arī netiek izmaksātas jebkādas kompensācijas atsaukšanas no amata vai amata atstāšanas gadījumā.

2022.gadā LDz padomes locekļiem kopumā izmaksātais atalgojums: 164 589 eiro, tajā skaitā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas. (2021.gadā – 137 423 eiro).

Valde

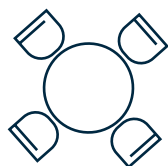
2-10

Valde ir LDz izpildinstitūcija, kura vada un pārstāv uzņēmumu. Valde atbild par LDz komercdarbību, par tiesību aktiem atbilstošu grāmatvedību, kā arī pārvalda LDz mantu un rīkojas ar uzņēmuma līdzekļiem atbilstoši likumiem, LDz statūtiem, padomes un akcionāru sapulces lēmumiem. Uzņēmuma valdes iekšējās kārtības un darbības noteikumus nosaka VAS "Latvijas dzelzceļš" valdes reglaments.

LDz valdes locekļu nominēšanas un ievēlēšanas kārtību, kā arī kandidātiem obligāti izvirzāmās prasības nosaka Publiskas personas kapitāldaļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums, uz tā pamata izdotie Ministru kabineta noteikumi, kā arī Pārresoru koordinācijas centra vadlīnijas. Valdes locekļu nominēšanas process atbilst korporatīvās pārvaldības labās prakses principiem, nodrošina atklātu, godīgu un profesionālu padomes un valdes locekļu atlasīšanu, līdz ar to veicinot profesionālas un kompetentas kapitālsabiedrības institūcijas izveidi. Valdes sastāvs tiek veidots tā, lai nodrošinātu labai pārvaldībai un LDz komercdarbības veidiem vai nozarei nepieciešamās kompetences, neatkarību lēmumu izvērtēšanā un pieņemšanā.

Šī pārskata publicēšanas brīdī ir stājušies spēkā ar 2023.gada 13.janvāra ārkārtas akcionāru sapulces lēmumu veiktie grozījumi VAS "Latvijas dzelzceļš" statūtos, nosakot, ka LDz Valdes sastāvā ir trīs locekļi. Tāpat ir notikušas izmaiņas valdes sastāvā – 2023.gada 9.februārī VAS "Latvijas dzelzceļš" (LDz) padome pieņēma lēmumu atsaukt no amata VAS "Latvijas dzelzceļš" valdes priekšsēdētāju Māri Kleinbergu. Uz laiku līdz konkursa noslēgumam par valdes priekšsēdētāju ir iecelts līdzšinējais valdes loceklis Rinalds Pļavnieks. Šobrīd viens no valdes locekļiem ir vīrietis un viena valdes locekle ir sieviete.

2022.gadā

valdes sēdes

59

pieņemtie valdes lēmumi

411

Rinalds Pļavnieks

VAS "Latvijas dzelzceļš" valdes priekšsēdētājs

Pilnvaru termiņš:

Valdes locekļa pilnvaru termiņš: 01.08.2021. – 31.07.2026.

Valdes priekšsēdētājs no 10.02.2023. – valdes locekļa pilnvaru termiņa ietvaros uz laiku līdz jauna valdes priekšsēdētāja ievēlēšanai.

R.Pļavnieks kopš 2020.gada bija SIA "GEFCO BALTIC" Baltijas jūras reģiona dzelzceļa, gaisa, jūras un lielpārveidības departamenta vadītājs, savukārt līdz tam – globālo klientu vadītājs "GEFCO" SA grupā tās galvenajā birojā Francijā. Līdz 2016.gadam strādājis par biznesa attīstības vadītāju "GEFCO UNITED KINGDOM" LTD Apvienotajā Karalistē, bet no 2012. līdz 2015.gadam – ieņēmis dažādus amatus arī SIA "GEFCO BALTIC".

R.Pļavniekam ir lektora pieredze Rīgas Tehniskajā Universitātē Datorzinātnes un informācijas tehnoloģiju fakultātē un Inženierekonomikas un vadības fakultātē. Tāpat R.Pļavnieks ir bijis pasniedzējs Latvijas Jūras akadēmijā – Ostu un kuģniecības vadības bakalaura programmā "Transports un loģistika" un "Starptautiskā biznesa stratēģija".

R.Pļavnieks ir studējis Latvijas Jūras akadēmijā, kur ieguvis ekonomista ostu vadīšanā kvalifikāciju, un maģistra grādu – Jūras transporta vadības inženierijā. Kopš 2021.gada bija VAS "Latvijas dzelzceļš" valdes loceklis.

Vita Balode-Andrūsa

VAS "Latvijas dzelzceļš" valdes locekle

Pilnvaru termiņš: 01.06.2020.–31.05.2025.

V.Balode-Andrūsa no 2009.gada strādāja Zviedrijas lidostu operatoru valsts akciju sabiedrībā "Swedavia AB", kur pēdējos sešus gadus veica ekonomikas direktora uzņēmuma komercdarbības un nekustamo īpašumu attīstības segmenta, mazumtirdzniecības un lidostu reklāmas biznesa segmenta, kā arī autostāvvietu un mobilitātes biznesa segmenta vadītājas pienākumus. Pirms tam sešus gadus strādāja "SAS Scandinavian Airlines", kur, pabeidzot uzņēmuma vadības praktikantu programmu, bija austrumu tirgus kravas aviopārvadājumu maršrutu vadītāja.

V.Balode-Andrūsa ir absolvējusi Stokholmas Ekonomikas augstskolu, kur ieguvusi maģistra grādu ekonomikā, specializējoties ekonomikas analīzē un kontrolē. Vēlāk studēja arī augstskolas doktorantūrā, iegūstot licencētu grādu grāmatvedībā un vadības ekonomikā.

Valdes locekļu atlīdzība

2-19

Valdes locekļu atlīdzību nosaka saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma un Ministru kabineta 2020.gada 4.februāra noteikumu Nr.63 "Noteikumi par publiskas personas kapitālsabiedrību un publiski privāto kapitālsabiedrību valdes un padomes locekļu skaitu, kā arī valdes un padomes locekļu mēneša atlīdzības maksimālo apmēru" prasībām.

LDz valdes locekļu atlīdzības noteikšana, tās apmērs, veidi, piešķiršanas kārtība un citi motivācijas instrumenti ir noteikti padomes apstiprinātās "VAS „Latvijas dzelzceļš” valdes locekļu atlīdzības un motivācijas vadlīnijās”. LDz valdes locekļa mēneša atlīdzības apmēru nosaka ar LDz padomes lēmumu un padome to var pārskatīt reizi gadā – pēc gada pārskata apstiprināšanas, kā arī pēc darbības rezultātu apstiprināšanas, ņemot vērā atlīdzības fiksētās daļas apmēru nozarē privātā sektora attiecīgā amatam atbilstoša lieluma kapitālsabiedrība, izvērtējot PKC vadlīnijās noteiktos kritērijus. Prēmija LDz valdes loceklim var tikt izmaksāta līdz divu mēnešu atlīdzību apmēram un lēmumu par prēmijas izmaksāšanu pieņem padome, ņemot vērā LDz darbības rezultātus iepriekšējā pārskata gadā, vidēja termiņa darbības stratēģijas izpildi, valdes locekļa darbību un ieguldījumu uzņēmuma mērķu sasniegšanā – atbilstoši katram valdes loceklim noteikto sasniedzamo darba izpildes rādītāju (KPI) rezultātiem.

LDz valdes locekļiem var piešķirt atsaukšanas pabalstu ne vairāk kā triju mēnešu atlīdzību apmērā Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrības pārvaldības likumā noteiktajos gadījumos.

2022.gadā LDz trim valdes locekļiem kopumā izmaksātā atlīdzība bija 421 967 eiro (tajā skaitā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas).

Valdes locekļu darbības rezultātu izvērtēšanu veic, ievērojot Pārresoru koordinācijas centra vadlīnijas un Satiksmes ministrijas izdotos iekšējos noteikumus noteikto kārtību. Katra valdes locekļa individuālie sasniedzamie mērķi nākamajam periodam tiek noteikti ar LDz padomes lēmumu. Tāpat katrs valdes loceklis novērtēšanas perioda beigās veic pašvērtējumu atbilstoši viņam noteiktajiem sasniedzamajiem mērķiem un kompetencēm, ko reizi gadā, pēc gada pārskata apstiprināšanas, iesniedz izskatīšanai LDz padomes sēdē.

Interesu konflikti

2-15

VAS "Latvijas dzelzceļš" valdes un padomes locekļi ir valsts amatpersonas, tāpēc interešu konflikta situāciju un amatu savienošanas jautājumus risina atbilstoši ārējiem normatīvajiem aktiem par interešu konflikta situāciju novēršanu valsts amatpersonu darbībā. LDz padomes reglamentā ir noteikti pienākumi par ārējā regulējuma ievērošanu un rīcību, ja konstatēts interešu konflikts vai potenciāls interešu konflikts. LDz valsts amatpersonu interešu konflikta un amatu savienošanas jautājumu kārtošanas izpildi, kas ir kapitālsabiedrības valdes un padomes kompetencē, uzrauga norīkotais valsts kapitāla daļu turētāja pārstāvis.

Vienlaikus, arī LDz pastāv iekšējās kontroles mehānismi, kas kalpo interešu konfliktu risku novēršanai gan valsts amatpersonu darbībā, gan ikviena Koncerna strādājošā darbībā. Tai skaitā, saskaņā ar Krāpšanas novēršanas politiku, Koncernā tiek uzturēts un aktualizēts korupcijas riskam pakļauto amatu saraksts. Pārskata gadā notika divi mācību semināri par korupcijas un interešu konflikta riskiem, no kuriem vienu noklausījās visi darbinieki, kuru amata pienākumi ir pakļauti korupcijas riskiem un otru – iepirkumu komisiju locekļi.

Ētikas kodeksā ir aprakstīts interešu konflikta jēdziena skaidrojums, kas attiecināms uz visiem Koncerna darbiniekiem, tostarp valsts amatpersonām. Pienākums ievērot Ētikas kodeksu ir nostiprināts LDz darba kārtības noteikumos, kur noteikts, ka darbinieku pienākums ir ievērot vispārpieņemtās ētikas normas gan attiecībā ar kolēģiem, klientiem, apmeklētājiem, gan saskarsmē ar valsts, pašvaldību un nevalstiskām institūcijām.

Koncerna sadarbības partneru biznesa ētikas pamatprincipu 8.punktā ir noteikts, ka LDz sadarbības partneris apliecina, ka tā darbinieki nepiedalīsies lēmumu pieņemšanā, atrodoties interešu konflikta situācijā, kā arī neizmantos ietekmi, kas varētu būt radusies no šādas interešu konflikta situācijas noteikta lēmuma pieņemšanā.

2022.gadā VAS "Latvijas dzelzceļš" tika veikts iekšējais audits ar mērķi veikt korupcijas, interešu konflikta un krāpšanas risku iekšējās kontroles sistēmas novērtēšanu un gūt pārliecību, ka noteiktās kontroles ir atbilstošas, pietiekamas un efektīvas, riski tiek vadīti un pasākumi risku mazināšanā tiek īstenoti.

Būtiskākās politikas labas korporatīvās pārvaldības īstenošanai 2-23; 2-24; 2-25; 2-26

Domājot par ilgtermiņa mērķu sasniegšanu un izaugsmi nākotnē, VAS “Latvijas dzelzceļš” savos stratēģiskās attīstības plānos un ikdienas procesos iestrādā ilgtspējīgas pārvaldības aspektus. Plānojot korporatīvās sociālās atbildības aktivitāšu virzienus, LDz ņem vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Globālā līguma un korporatīvās sociālās atbildības desmit pamatprincipus, kas rosina ievērot cilvēktiesības, nodrošināt kvalitatīvus darba apstākļus, saudzēt vidi un vērsties pret korupciju. Savukārt, lai veicinātu korporatīvās pārvaldības kultūras attīstību Latvijas kapitālsabiedrībās, LR Tieslietu ministrijas izveidotā Korporatīvās pārvaldības konsultatīvā padome 2020. gadā ir izstrādājusi un atbilstoši 15.03.2022. Ministru kabineta noteikumiem Nr. 175 Latvijas kapitālsabiedrības piemēro Korporatīvās pārvaldības kodeksu (labas korporatīvās pārvaldības ieteikumi uzņēmumiem Latvijā) kurā, ņemot vērā Latvijas Republikas normatīvajos aktos uzņēmumiem izvirzītās prasības un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) ieteikumus uzņēmumu korporatīvajai pārvaldībai definēti 17 principi. Kodeksā noteiktie principi ir paredzēti normatīvajos aktos noteiktās kārtības papildināšanai, sniedzot stabilas, bet elastīgas norādes uzņēmumam piemērotākās korporatīvās pārvaldības modeļa izstrādē. Šim kodeksam un tajā iekļautajiem principiem atbilst arī VAS “Latvijas dzelzceļš” darbība un atbilstība plašāk ir aprakstīta VAS “Latvijas dzelzceļš” paziņojumā par korporatīvo pārvaldību Koncernā 2022.gadā.

LDz padome reizi gadā izskata ziņojumus par visu būtisko politiku sniegumu un sasniegtajiem rezultātiem. Tāpat visas būtiskās politikas tiek pārskatītas ne retāk kā reizi trijos gados un tiek aktualizētas, lai nodrošinātu to atbilstību. Pārskata gadā padome apstiprināja Koncerna personāla vadības un atalgojuma politiku un grozījumus Koncerna korporatīvās pārvaldības kodeksā. Tāpat 2022.gadā tika apstiprināta lekšējā audita politika, Krāpšanas novēršanas politika un tās ieviešanas plāns. LDz padome pārskata gadā iepazinās ar ziņojumiem par Koncerna atalgojuma politikas īstenošanu 2021. – 2022.gadā, par Koncerna risku vadības procesa norisi 2021.gadā un par risku apetītes apstiprināšanu 2022.gadam, kā arī ar ziņojumu par labas korporatīvās prakses ieviešanu 2021.gadā.

Lai tiktu sasniegti Koncerna stratēģiskie mērķi, balstoties uz ilgtspējības un atbildības principiem attiecībās ar klientiem, darbiniekiem, sadarbības partneriem, sabiedrību un apkārtējo vidi, ir izstrādāta Korporatīvās sociālās atbildības un ilgtspējas politika.

Saskaņā ar šo politiku, Koncerns atbildīgu uzņēmējdarbības praksi ikdienā pauž un korporatīvās sociālās atbildības un ilgtspējas politiku realizē šādās jomās:

darbinieki

klienti

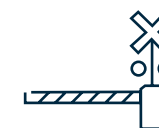
vide

sabiedrība

uzņēmējdarbības vide

satiksmes drošība

Korporatīvās pārvaldības kodekss

Korporatīvās pārvaldības kodeksa mērķis ir noteikt vienotus principus, saskaņā ar kuriem LDz īsteno korporatīvo pārvaldību, veicinot ētisku, atbildīgu un caurskatāmu korporatīvās pārvaldības praksi Koncernā.

Korporatīvās pārvaldības kodekss ietver Koncerna korporatīvās vērtības, informāciju par LDz organizatorisko struktūru un pārvaldi, informāciju par LDz akcionāru un akcionāru sapulcēm, LDz padomi, valdi, kā arī LDz līdzdalību meitas sabiedrībās. Kodekss ietver informāciju par Koncerna korporatīvās pārvaldības instrumentiem, korporatīvo sociālo atbildību, atalgojuma politiku, interešu konfliktu novēršanu padomes un valdes locekļu darbībā, kā arī iekšējo kontroli un risku vadību. Tāpat kodeksā ir noteikta informācijas atklāšanas kārtība, sadarbība ar saistītajām un ieinteresētajām pusēm un korporatīvās pārvaldības nodrošināšanas kontroles mehānismu.

Korporatīvās pārvaldības kodekss ir apstiprināts 2021.gadā.

Risku politika

Koncerna Risku vadības politika nosaka risku pārvaldības pamatprincipus un risku vadības procesa elementus Koncernā, kā arī atbildības sadalījumu starp VAS "Latvijas dzelzceļš" valdošo uzņēmumu un tā meitas sabiedrībām šīs politikas ievērošanā.

Koncerna risku vadības sistēmas pārvaldību veic LDz valde, savukārt uzraudzību – padome. Ar 2022.gadu Koncerna risku vadības komitejas sastāvā ir VAS "Latvijas dzelzceļš" valdes loceklis, Koncerna risku vadītājs un Iekšējā audita daļas vadītājs.

Risku vadības politikas īstenošanā galvenokārt ir iesaistīti LDz risku un risku pārvaldības procesu vadītājs, atkarīgo sabiedrību risku vadītāji, risku uzraugi, risku īpašnieki jeb jomas atbildīgie vadītāji, projektu vadītāji. Risku īpašnieki ne retāk kā reizi ceturksnī informē risku vadītāju par identificētajiem riskiem, risku indikatoru izmaiņām un noteiktajiem vai plānotajiem risku mazināšanas un kontroles pasākumiem.

Risku vadības politika ir apstiprināta 2020.gadā.

Koncerna sabiedrībās identificētie riski ir reģistrēti risku reģistros, novērtēti pēc vienotas kvalitatīvās novērtēšanas metodes un to novēršanai vai mazināšanai tiek plānoti jauni vai uzlaboti esošie kontroles pasākumi.

Lai nodrošinātu efektīvu risku vadību, Koncerna riski tiek iedalīti risku kategorijās, kas apvieno pēc potenciālajām sekām līdzīgus vai radniecīgus riskus.

Kopējais risku līmenis 2022.gadā ir paaugstinājies un vērtējams kā augsts. Būtisko risku cēloņi ir ārējie faktori, kas saistīti ar ģeopolitisko situāciju, karu Ukrainā, noteiktajām starptautiskajām ekonomiskajām sankcijām pret Krieviju un Baltkrieviju un kas tieši vai pastarpināti ietekmē visas risku kategorijas.

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDz

KORPORATīvā
Pārvaldība

BŪTISKās ILGTSPēJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIālā
IETEKME

EKONOMISKā
IETEKME

NEATKARīgA REVIDENTA
APLIECINājUMA
Ziņojums

Risku veidi

Drošības riski, tai skaitā satiksmes drošības, fiziskās infrastruktūras drošības, IT drošības u.c. riski

Operatīvās darbības riski, tai skaitā infrastruktūras uzturēšanas un ekspluatācijas, ražošanas procesu nodrošināšanas un nepārtrauktības, ritošā sastāva ekspluatācijas, pakalpojumu sniegšanas procesa u.c. riski

Finanšu riski, tai skaitā nodokļu, Sabiedrības finanšu stabilitātes nodrošināšanas, budžeta plānošanas un kontroles, kredītspējas, darījumu slēgšanas un kontroles u.c. riski

Tiesiskie riski, tai skaitā juridiskie, atbilstības, iepirkumu, korupcijas un interešu konflikta, fizisko personu datu aizsardzības u.c. riski

Stratēģiskie riski, tai skaitā stratēģiskās plānošanas, investīciju projektu īstenošanas, reputācijas, jaunu attīstības virzienu plānošanas un ieviešanas u.c. riski

Iekšējā audita politika

Iekšējā audita politika ir izstrādāta ar mērķi noteikt vienotus iekšējā audita darbības principus un uzdevumus, prasības iekšējā audita neatkarībai un objektivitātei un prasības kvalitātes nodrošināšanai Koncernā.

Politiku īsteno LDz Iekšējā audita daļa un tās īstenošanas uzraudzību veic LDz padome un Audita komiteja.

Lai nodrošinātu iekšējā audita kvalitāti, Politika nosaka pasākumu kopumu, kas nodrošina iekšējā audita darba vērtības, efektivitātes, kompetences un atbilstības Iekšējo auditoru institūta izstrādātajiem Iekšējā audita profesionālās prakses starptautiskajiem standartiem, Iekšējā audita profesionālās prakses pamatprincipiem un Ētikas kodeksa uzraudzību. Iekšējā audita politika ir apstiprināta 2022. gadā.

Iekšējā audita funkciju Koncernā nodrošina LDz Iekšējā audita daļa, kas funkcionāli ir VAS "Latvijas dzelzceļš" padomes pakļautībā, bet administratīvi ir pakļauta VAS "Latvijas dzelzceļš" valdes priekšsēdētājam.

Ik gadu VAS "Latvijas dzelzceļš" valde apstiprina Iekšējā audita darba plānu, un struktūras darbinieki sistemātiski pārbauda un novērtē LDz izveidoto funkciju un tām atbilstošo procesu Iekšējās kontroles sistēmas kvalitāti, efektivitāti un atbilstību tiesību aktos noteiktajām prasībām un izvirzītajiem stratēģiskajiem un operacionālajiem mērķiem. Darba plāns tiek saskaņots VAS "Latvijas dzelzceļš" padomē un akcionāru sapulcē.

Iekšējā audita daļas darbinieki 2022.gadā ir veikuši 9 auditus, tostarp 8 VAS "Latvijas dzelzceļš" kopējo sistēmu auditus un vienu auditu LDz atkarīgajā sabiedrībā.

Kā viens no nozīmīgākajiem pārskata gada ģeopolitiskajā situācijā bija sankciju riska audits, kurā tika novērtēta sankciju riska pārvaldīšanas efektivitāte Koncernā, t.sk. esošo kontroļu pietiekamība, pielietoto IT risinājumu atbilstība un izvērtēšanas dokumentēšanas pietiekamība. Šī audita rezultātā tika ieteikti un realizēti uzlabojumi sankciju procesā un atbalstošo IT risinājumu funkcionalitātē.

2022.gadā, ņemot vērā Finanšu ministrijas izstrādātās "Vadlīnijas korupcijas un interešu konflikta novēršanas Iekšējās kontroles sistēmas (tostarp interešu konflikta un korupcijas risku vadības) Iekšējam auditam", tika veikts korupcijas un krāpšanas risku Iekšējās kontroles sistēmas novērtēšanas audits, kurā tika identificētas iespējas uzlabot krāpšanas un korupcijas risku vērtēšanas biežumu un ar interešu konflikta risku saistītās procedūras.

Pārskata gadā tika veikts arī viens IT audits, novērtējot Iekšējās kontroles sistēmu IT un biznesa darbības nepārtrauktības nodrošināšanai. Kopumā IT un biznesa darbības nepārtrauktības kontroles sistēma tika novērtēta kā pietiekami efektīva, norādot uz nepieciešamību turpināt IT sistēmu risku vērtēšanu un atbilstošo kontroļu izstrādāšanu plašākam IT sistēmu lokam.

2022.gadā veikto auditu rezultātā sniegti 62 ieteikumi, no tiem 11 augstas prioritātes, 39 vidējas prioritātes un 12 zemas prioritātes ieteikumi.

Pārskata gadā veikti arī citu būtisku jomu auditi, t.i., iepirkuma procedūras, nekustamā īpašuma pārvaldes, komercializācijas riska un personāla motivācijas, attīstības un pēctecības nodrošināšanas auditi.

Personāla vadības un atalgojuma politika

2-20, 2-21

Personāla vadības un atalgojuma politika ir izstrādāta ar mērķi noteikt vienotas personāla vadības, attīstības un atalgojuma vadlīnijas, nostādnes, pamatprincipus, galvenās atbildības un darbības jomas visā Koncernā, un to kā vienu no Koncerna būtiskajām politikām apstiprina LDz valde un padome.

Personāla vadības un atalgojuma politikas pamatuzdevums ir nodrošināt profesionālu un lojālu darbinieku nodarbinātību, sekmēt darbinieku motivāciju sasniegt Koncerna mērķus, kā arī veicināt ikviena darbinieka iesaistīšanos darba izpildes kvalitātes uzlabošanā. Vienlaikus politikas mērķis ir nodrošināt darbiniekiem atbilstošu un konkurētspējīgu darba samaksu par viņu darbu un ieguldījumu un veicināt darbinieku kompetenču attīstību.

Atbilstoši LDz statūtiem valde ar akcionāru sapulci saskaņo valdes izstrādātos uzņēmuma darbinieku atlīdzības noteikšanas svarīgākos nosacījumus, uz kuriem tiek balstīta LDz darbinieku atalgojuma sistēma.

Politikas izpildes kontroli, uzraudzību un aktualizāciju veic LDz Personāla direkcija, kas kontrolē Politikas un uz tās pamata izstrādāto dokumentu prasību ievērošanu Koncernā, nepieciešamības gadījumā veicot pārbaudes, kā arī ierosinot un virzot apstiprināšanai grozījumus. Personāla vadības un atalgojuma politika ir apstiprināta 2022.gadā.

Ikgadējais kopējais atalgojuma rādītājs

LDz visaugstāk apmaksātā persona 2022.gadā bija valdes priekšsēdētājs.

Aprēķinos ir izmantoti 2022.gada darba samaksas (un darba samaksas dinamikas) dati – izmaksātas darba algas, prēmijas, piemaksas, lojalitātes atalgojums – LDz darba samaksas fonds.

ikgadējā kopējā atlīdzība
vidējā gada kopējā atlīdzība visiem organizācijas
darbiniekiem, izņemot visaugstāk apmaksāto personu

$$\frac{120480}{17142,46} = 7,028162$$

gada kopējās atlīdzības procentuālais pieaugums
organizācijas viaugstāk apmaksātajai personai
vidējais procentuālais pieaugums gada kopējai atlīdzībai visiem organizācijas
darbiniekiem, izņemot visaugstāk apmaksāto personu

$$\frac{0\%}{6\%} = 0\%$$

Krāpšanas novēršanas politika

Krāpšanas novēršanas politikas mērķis ir izveidot iekšējās kontroles vidi, kas nodrošinātu krāpšanas novēršanu, tostarp, interešu konfliktu novēršanas un korupcijas apkarošanas jomās, kā arī nodrošināt iespējamo krāpšanas gadījumu konstatēšanu, noteiktu atbildības līmeņus kontroļu pasākumu izvērtēšanai un krāpšanas iespējamo gadījumu pārbaudes veikšanai.

Politikā ir ievērotas Trauksmes celšanas likumā un Ministru kabineta “Noteikumos par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta riska novēršanai publiskas personas institūcijā” noteiktās Koncernam saistošās prasības.

Par Politikas uzraudzību un kontroles veikšanu Koncernā ir atbildīgs Krāpšanas novēršanas vadītājs (Drošības direktors). LDz Iekšējā audita daļa organizē un veic Politikas ievērošanas kontroli un pārbaudes, lai izvērtētu ieviesto krāpšanas novēršanas procedūru atbilstību ieviestajiem iekšējiem tiesību aktiem. Pārskata gadā tika veikts korupcijas un krāpšanas risku iekšējās kontroles sistēmas novērtēšanas audits.

Politika nosaka krāpšanas novēršanas pamatprincipus un prasības, kas ir jāievēro Koncerna sabiedrībām un to darbiniekiem.

Krāpšanas novēršanas politika ir apstiprināta 2022.gadā.

2022.gadā saņemtie ziņojumi un tālākā rīcība

2022.gadā, izmantojot kādu no informācijas kanāliem – e-pastu, telefonu, sociālo tīklu saziņas iespējas, pastu, mutvārdus, tajā skaitā LDz iekštīklu, ir saņemti 16 ziņojumi, tajā skaitā 11 ziņojumi par iespējamiem krāpšanas gadījumiem. Par saņemto informāciju ir veiktas pārbaudes un sagatavoti priekšlikumi uzraudzības sistēmas uzlabošanai. Viens no šiem ziņojumiem reģistrēts kā trauksmes cēlēja ziņojums. Pēc šī ziņojuma saņemšanas tika veikta apjomīga pārbaude, kuras rezultātā trauksmes cēlēja ziņojumā sniegtā informācija neapstiprinājās.

Drošības politika

Koncerna Drošības politikas mērķi ir īstenot ieviestās drošības procedūras, lai aizsargātu dzelzceļa infrastruktūru un veicinātu uz atklātību vērstu biznesa partnerību. Tāpat šīs politikas mērķis ir uzlabot personāla prasmes un izpratni par drošības jautājumiem, savlaicīgi spēt identificēt iespējamus riskus un apdraudējumus, izstrādāt un efektīvizēt risinājumus apdraudējumu mazināšanai, kā arī nostiprināt spēju reaģēt uz iespējamajiem drošības incidentiem – infrastruktūrai, darījumiem, informācijas aizsardzībai un personālam, stingri ievērojot ārējās un iekšējās tiesību aktos noteiktās normas, kā arī vispārējos tiesību principus.

Koncerna Drošības politikas uzraudzību un kontroli nodrošina Drošības direktors.

Drošības politika ir apstiprināta 2021.gadā.

Satiksmes drošības politika

Satiksmes drošības politikas mērķis ir noteikt satiksmes drošības pārvaldības principus Koncernā un tā funkcijas, politikas īstenošanai nepieciešamos dokumentus un sistēmas, lai sasniegtu izcilu drošības līmeni.

Politikas ievērošanas uzraudzības, kontroles un norādījumu sniegšanas funkciju LDz un Koncerna uzņēmumos nodrošina Galvenais tehniskais inspektors.

Satiksmes drošības politika jaunā redakcijā ir apstiprināta 2023. gada martā.

Informācija par satiksmes drošību 2022.gadā atrodama nodaļā “Satiksmes drošība” [79.lpp.](#)

Vides un energopārvaldības politika

Vides un energopārvaldības politikas mērķis ir noteikt VAS “Latvijas dzelzceļš” un tās meitas sabiedrību vides un energopārvaldības principus un uzdevumus, lai mazinātu Koncerna uzņēmumu saimnieciskās darbības negatīvo ietekmi uz vidi.

Par Koncerna kopējās vides un energopārvaldības sistēmas uzturēšanu un pilnveidošanu ir atbildīga LDz Attīstības direkcija, kas nepieciešamības gadījumā ierosina grozījumus Vides un energopārvaldības politikā.

Vides un energopārvaldības politika ir apstiprināta 2021.gadā. Informācija par vides un energopārvaldības programmu 2022.–2028.gadam un 2022.gadā paveikto šajā jomā ir publicēta nodaļā “Vides ietekme” [60.lpp.](#)

Ētikas kodekss

2-27

Ētikas kodekss apkopo Koncerna valdošā uzņēmuma un atkarīgo sabiedrību komercdarbības labās prakses un darbinieku profesionālās ētikas un uzvedības pamatprincipus.

LDz Ētikas kodeksā ir ietverti tādi Koncernam būtiski aspekti kā darba drošība, satiksmes drošība, cilvēktiesības, vienlīdzīgas iespējas, profesionāla darbība, politiskā darbība, savstarpēja cieņa. Tāpat kodeksā ir aprakstīti uzņēmuma pamatprincipi vides aizsardzībā un dabas resursu izmantošanā, godīgas uzņēmējdarbības principi, informācijas aizsardzības pamatprincipi, kā arī sadarbība ar klientiem, piegādātājiem un sabiedrību.

Ētikas kodeksā ietvertos principus ievēro visi Koncerna darbinieki, pildot darba un amata pienākumus, savstarpējā saskarsmē, kā arī attiecībās ar akcionāru vai dalībnieku, valsts, pašvaldību un nevalstiskām institūcijām, klientiem, piegādātājiem un citām trešajām personām. Par iespējamiem Ētikas kodeksa pārkāpumiem ir iespēja ziņot, un saņemtos ziņojumus izskata Koncerna Ētikas komisija.

Ētikas kodekss ir apstiprināts 2021.gadā.

2022.gadā ir izstrādāti informatīvie vizuālie materiāli un 2023.gadā plānotas iekšējās komunikācijas aktivitātes un tiks sniegti skaidrojumi par Ētikas kodeksā ietvertajiem principiem.

Atbilstība likumu un citu tiesību aktu prasībām

2-27

LDz savā darbībā seko līdzi atbilstībai likumu un citu tiesību aktu prasībām. Katrs jaunais tiesību akts, kas varētu skart LDz intereses, atbilstoši LDz noteiktajam kompetences sadalījumam, tiek nosūtīts atbildīgajai struktūrvienībai izvērtēšanai, vai tiesību akta ietekmē nepieciešamas izmaiņas LDz iekšējos tiesību aktos vai citādi uzņēmuma darbībā. Izvērtējumā tiek iesaistītas visas struktūrvienības, kuru darbu regulējums var skart, kā arī, nepieciešamības gadījumā, risku pārvaldītājs. Pēc izvērtējuma veikšanas normatīvo aktu prasības tiek adaptētas LDz iekšējos dokumentos un kontroles vidē.

2022.gadā nav piemēroti nozīmīgi sodi vai sankcijas par VAS “Latvijas dzelzceļš” darbības neatbilstību normatīvajiem aktiem. Arī 2021.gadā būtiskas sankcijas un sodi netika piemēroti.

05

BŪTISKĀS
ILGTSPĒJAS
JOMAS UN
IETEKMES
PUŠU IESAISTE

LDz kā viens no Latvijā un Baltijā vadošajiem transporta, loģistikas un infrastruktūras uzņēmumiem darbojas ciešā sasaistē ar citiem tirgus dalībniekiem un dažādiem sadarbības partneriem.

Iekšējo un ārējo ietekmes pušu iesaiste

Izstrādājot GRI ilgtspējas pārskatu par 2022.gadu, tika izveidots jauns uzņēmuma ārējo ietekmes pušu saraksts, identificējot tos uzņēmumus, iestādes un organizācijas privātajā, valsts un nevalstiskajā sektorā, kuru darbība ietekmē LDz vai uz kuriem LDz saimnieciskā darbība atstāj vai varētu atstāt ietekmi.

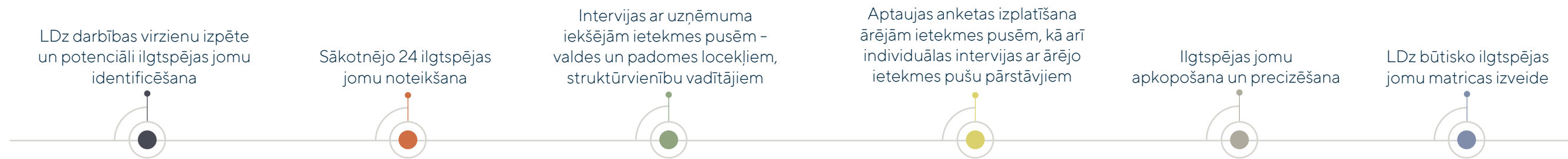
Aptaujājot gan ārējās, gan uzņēmuma iekšējās ietekmes puses, VAS "Latvijas dzelzceļš" būtiskākās ilgtspējas jomas – sociālās, ekonomiskās un vides aspektos – noteica 6 soļos, kas atbilst GRI standartu prasībām par būtisko ilgtspējas jomu noteikšanu un ietekmes pušu iesaisti.

Sākotnēji, analizējot LDz darbības virzienus, nozares aktuālo problemātiku, iepriekšējos gados veidotos ilgtspējas pārskatus un praksi dzelzceļa nozarē, tika izvirzītas 24 ilgtspējas jomas, kas aptver uzņēmuma potenciālos vides, sociālās un ekonomiskās ietekmes aspektus.

Šīs jomas tika validētas un precizētas intervijās ar uzņēmuma padomes un valdes pārstāvjiem un noteiktu funkciju vadītājiem, kā arī iegūts šo iekšējo ietekmes pušu vērtējums izvirzītajām ilgtspējas jomām, sarindojot tās prioritārā secībā. Savukārt darbinieku viedoklis par aktuālajiem ar darba vidi saistītiem jautājumiem, tiek noteikts, veicot regulāras aptaujas un izmantojot citus atgriezeniskās saites instrumentus.

Ārējo ietekmes pušu aptaujāšanai tika sagatavota tiešsaistes anketa un kopumā tika saņemtas 34 respondentu atbildes par LDz ilgtspējas jomām, sarindojot prioritārā secībā no visbūtiskākās līdz vismazāk būtiskajai. Respondentiem tika dota iespēja pievienot arī papildu tēmas katrā no jomām, kā arī sniegt viedokli par LDz ilgtspējas sniegumu kopumā. Papildus anketēšanai atsevišķi ārējo ietekmes pušu vadības pārstāvji tika intervēti, ar mērķi gūt plašāku priekšstatu par viņu skatījumu LDz darbības sasaistē ar nozares un tās politikas plānošanas procesiem, pilnveides iespējām un ilgtspējīgas attīstības potenciālu.

Pētījumā iekļautās ārējās ietekmes puses tika sagrupētas kategorijās un katrā no tām bija pārstāvēti vairāki uzņēmumi vai organizācijas.

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

VAS "Latvijas dzelzceļš" nozīmīgākās ārējās ietekmes puses

Ietekmes puse	Ietekmes pušu organizācijas, kuru pārstāvji piedalījās intervijās		Ietekmes pušu organizācijas, kuras tika anketētas	
 Klienti	AS "Pasažieru vilciens" Rīgas brīvostas pārvalde Ventspils brīvostas pārvalde	Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvalde	AS "Baltijas Ekspresis" AS "Baltijas Tranzīta serviss"	
 Sadarbības partneri	SIA "Eiropas dzelzceļa līnijas"		Pilnsabiedrība "BERERIX" "Leonhard Weiss" OÜ AS "BMGS"	AS "RB Rail" RP SIA "Rīgas satiksme" Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments
 Politikas veidotāji, uzraugošās iestādes	Satiksmes ministrija		VSIA "Autotransporta direkcija" Valsts dzelzceļa administrācija Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija	
 Nevalstiskās organizācijas; Vietējās kopienas	Nodibinājums Invalīdu un viņu draugu apvienība "APEIRONS"		Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūts Biedrība "Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūts" (InCSR)	Latvijas Dzelzceļnieku biedrība Biedrība "Latvijas Riteņbraucēju apvienība" Rīgas apkaimju alianse
 Arodbiedrības	Latvijas Dzelzceļnieku un satiksmes nozares arodbiedrība			
 Citas			Finanšu iestādes Izglītības iestādes Mediji	Pašvaldības Starptautiskās dzelzceļa institūcijas

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDz

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

Būtiskākās ietekmes puses – biedrības un organizācijas, kuru dalībnieks ir LDz

Latvijā strādājošās organizācijas

Latvijas Dzelzceļnieku biedrība

Eiropas dzelzceļnieku asociācijas Latvijas sekcija (A.E.C)

Latvijas Dzelzceļa un satikmes nozares arodbiedrība (LDzSA)

Baltijas Korporatīvās pārvaldības institūts (BKPI)

Eiropas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju kopiena (CER –
The International Rail Transport Committee)

Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūts

Starptautiskās organizācijas

Starptautiskā dzelzceļu organizācija – (UIC – The International Union of Railways)

Starptautiskā dzelzceļa transporta komiteja (CIT – The International Rail Transport Committee)

Sadraudzības dalībvalstu dzelzceļa transporta padome (CSŽT – Совет по железнодорожному транспорту государств –
участников Содружества)

Eiropas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju sadarbības platforma (PRIME – Platform of Rail Infrastructure Managers in Europe)

Starptautiskā dzelzceļu policijas un drošības dienestu sadarbības organizācija (COLPOFER – The association of railway security
managers and railway/transport police forces)

Ziemeļjūras – Baltijas jūras dzelzceļa kravu pārvadājumu koridors (RFC8 – North Sea – Baltic Rail Freight Corridor (NSB RFC))

Koordinācijas Transsibīrijas pārvadājumu padome (KSTP – Международный Координационный совет по трансевразийским
перевозкам)

Dzelzceļu sadarbības organizācija (OSŽD – Организация сотрудничества железных дорог)

RailNetEurope (RNE)

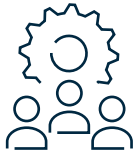
LDz ārējās ietekmes puses un būtiskie temati

Satiksmes ministrija

Akcionārs – Satiksmes ministrija

- Dzelzceļa nozares attīstība un tās loma pasažieru un kravu pārvadājumu mobilitātes nodrošināšanā
- LDz stratēģija, pārvaldība, finanšu un darbības rezultāti
- Ieguldījums tautsaimniecībā
- Darbības atbilstība normatīvajiem aktiem
- Zaļais kurss

Darbinieki, arodbiedrības

- Darba koplīgums
- Darbinieku iesaiste uzņēmuma attīstībā
- Darbinieku labbūtība un sociālā aizsardzība, tiesības, attīstība, motivācija
- Darba drošība un arodveselība

Uzraugošās iestādes un
politikas veidotāji

- Darbības atbilstība Latvijas un ES tiesību aktu prasībām un godīga konkurence
- Dzelzceļa nozares attīstība un tās loma pasažieru un kravu pārvadājumu mobilitātes nodrošināšanā
- Kritiskās infrastruktūras drošība
- Datu drošība

Klienti

- Infrastruktūras un pakalpojumu efektivitāte un kvalitāte – infrastruktūras pieejamība, vilcienu kustības ātrums, drošība, pasažieru apziņošana u.c. aspekti
- Sadarbība infrastruktūras attīstības plānošanā un efektivitātes uzlabošanā
- Informācijas pieejamība

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDz

KORPORATīvā Pārvaldība

BŪTISKās ILGTSPēJAS JOMAS UN IETEKMES PUŠU IESAISTE

VIDES IETEKME

SOCIālā IETEKME

EKONOMISKā IETEKME

NEATKARīgA REVIDENTA APLIECINājUMA Ziņojums

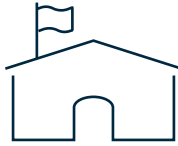
Izglītības iestādes

- Iesaiste darba tirgus prasībām atbilstošu izglītības programmu izstrādē
- LDz ekspertu iesaiste izglītības programmās
- Drošības lekcijas skolu un pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņiem

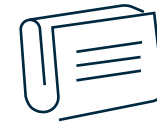
Sadarbības partneri

- Skaidri un caurspīdīgi iepirkumi, godīga konkurence un tiesību aktu ievērošana
- LDz iesaiste nozīmīgu transporta projektu plānošanā un realizēšanā

Pašvaldības

- Sadarbība iedzīvotāju mobilitātes veicināšanā – autostāvvietu, velonovietņu u.c. izveidē pašvaldībās, kurās atrodas dzelzceļa stacijas
- Informācijas pieejamība par plānoto infrastruktūras attīstību

Mediji

- Informācijas pieejamība par LDz, pamatdarbību, pārvaldību un aktualitātēm
- Iesaiste ar dzelzceļa drošību saistītas problemātikas aktualizēšanā

Nevalstiskās organizācijas un vietējās kopienas

- Organizāciju un vietējo kopienu pārstāvju iesaiste un konsultācijas par nozīmīgu LDz infrastruktūras projektu izstrādi un to ietekmi uz vietējo kopienu interesēm
- Trokšņu līmenis un citi vides aspekti
- Informācijas pieejamība par plānoto infrastruktūras attīstību
- Konsultācijas par vides pieejamību un tās pilnveidošanu
- Informatīvu drošības kampaņu rīkošana, lai samazinātu dzelzceļa negadījumos cietušo un bojā gājušo skaitu

Finanšu iestādes

- LDz finanšu rezultāti, būtiski notikumi, atbilstība tiesību aktiem un līgumu nosacījumu ievērošana

Starptautiskās dzelzceļa organizācijas

- Latvijas dzelzceļa nozares interešu pārstāvību ES politikas veidošanā
- Informācija par galvenajām norisēm, dokumentāciju un tiesību aktu projektiem – savlaicīgai tiesisko un tehnisko izmaiņu paredzēšanā

Ar katru no ārējām ietekmes pusēm uzņēmums komunicē un sadarbojas noteiktā veidā, apzinoties tās ietekmi uz uzņēmuma darbību īstermiņā un ilgtermiņā un tiecoties arī problemātiskos gadījumos rast visām pusēm pieņemamu risinājumu. Pastāvīgi vērtējot savas darbības sociālo, vides vai ekonomisko ietekmi, ārējās ietekmes puses tiek iesaistītas būtisku jautājumu risināšanā, kas notiek dažādos līmeņos un formātos.

Atbilstoši veiktajai ārējo un iekšējo ietekmes pušu anketēšanai un interviju rezultātiem, tika apkopots visu pušu redzējums par LDz būtiskākajām ilgtspējas jomām, kas plašāk aprakstīts nodaļā “Būtiskās ilgtspējas jomas” [58.lpp.](#)

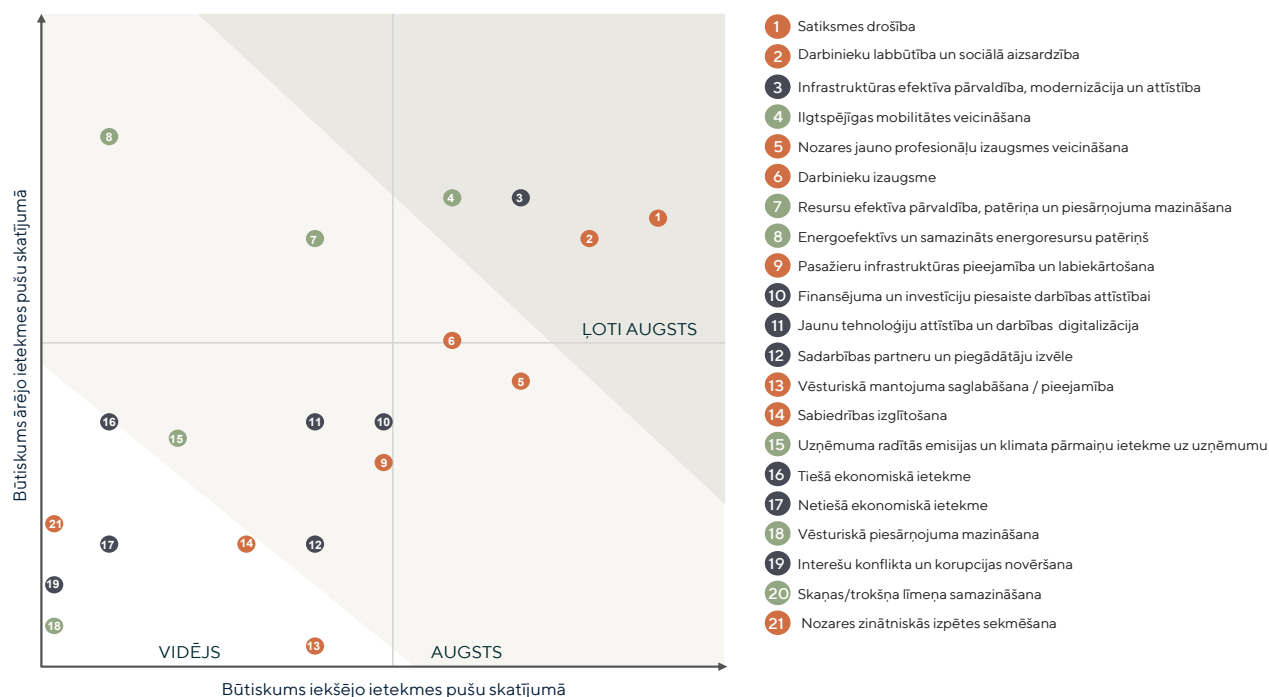
BūTiskās ilgtspējas jomas

3-1; 3-2

Atbilstoši veiktajai ārējo un iekšējo ietekmes pušu anketēšanai un interviju rezultātiem, tika apkopots abu pušu redzējums par LDz būtiskākajām ilgtspējas jomām.

Procesa rezultātā tika izveidota būtisko ilgtspējas jomu matrica. Atbilstoši matricai izveidota ilgtspējas pārskata satura struktūra, pamatojoties uz GRI 2021.gada standartu prasībām un informācijas publiskošanas labo praksi.

Gan ārējās, gan iekšējās ietekmes puses par būtiskākajām LDz ilgtspējas jomām uzskata satiksmes drošību, darbinieku labbūtību un sociālo aizsardzību, infrastruktūras modernizāciju un attīstību, kā arī ilgtspējīgas mobilitātes veicināšanu.

Ilgspējas pārskatā ir iekļautas kopumā 16 ļoti būtiskās, būtiskās un atsevišķas vidēji būtiskās tēmas. Ievērojot GRI standartu, visām 16 tēmām noteikti atbilstoši GRI indikatori vai arī uzņēmuma definētie būtiskie aspekti, kas apzīmēti ar indikatoru LDZ-x.

LDz pilnā apmērā ziņo par divām sociālās ietekmes jomām, kuru būtiskums novērtēts kā vidējs – vēsturiskā mantojuma saglabāšana un sabiedrības izglītošana. Tas saistāms ar to, ka LDz ir izveidojis Dzelzeļa vēstures muzeju un nodrošina tā darbību, savukārt sabiedrības izglītošana ir nozīmīga LDz Vidēja termiņa darbības stratēģijas 2021.–2025.gadam kontekstā – LDz regulāri veic izglītojošas kampaņas par drošību dzelzeļa tuvumā un citiem būtiskiem jautājumiem, kas, tostarp, saistās ar citām būtiskajām ietekmes jomām – satiksmes drošību un infrastruktūras efektīvu pārvaldību, modernizāciju un attīstību.

Vides ietekmes aspekti:

- Ilgtspējīgas mobilitātes veicināšana
- Resursu efektīva pārvaldība, patēriņa un piesārņojuma mazināšana
- Energoefektīvs un samazināts energoresursu patēriņš
- Uzņēmuma radītās emisijas un klimatu pārmaiņu ietekme uz uzņēmumu
- Vēsturiskā piesārņojuma mazināšana
- Skaņas/trokšņa līmeņa samazināšana

Ekonomiskās ietekmes aspekti:

- Infrastruktūras efektīva pārvaldība, modernizācija un attīstība
- Finansējuma un investīciju piesaiste darbības attīstībai
- Jaunu tehnoloģiju attīstība un darbības digitalizācija
- Sadarbības partneru un piegādātāju izvēle

- Tiešā ekonomiskā ietekme
- Netiešā ekonomiskā ietekme
- Interesu konflikta un korupcijas novēršana

Sociālās ietekmes aspekti:

- Satiksmes drošība
- Darbinieku labbūtība un sociālā aizsardzība
- Nozares jauno profesionāļu izaugsmes veicināšana
- Darbinieku izaugsme
- Pasažieru infrastruktūras pieejamība un labiekārtošana
- Vēsturiskā mantojuma saglabāšana / pieejamība
- Sabiedrības izglītošana
- Nozares zinātniskās izpētes sekmēšana

06

VIDES IETEKME

Dzelzceļš ir viens no videi draudzīgākajiem transporta veidiem, tas rada aptuveni astoņas reizes mazāku oglekļa emisiju uz vienu tonnkilometru nekā citi transporta veidi. Tomēr arī dzelzceļa nozare ir daļa no cilvēka darbības rezultāta un rada ietekmi uz apkārtējo vidi un klimatu kopumā. Tādēļ VAS "Latvijas dzelzceļš" pastāvīgi tiecas mazināt savas darbības negatīvo ietekmi, kā arī meklē risinājumus videi draudzīgākiem risinājumiem dzelzceļa nozarē.

- Ilgtspējīgas mobilitātes veicināšana
- Resursu efektīva pārvaldība, patēriņa un piesārņojuma mazināšana
- Energoefektīvs un samazināts energoresursu patēriņš
- Uzņēmuma radītās emisijas un klimatu pārmaiņu ietekme uz uzņēmumu

Ilgtspējīgas mobilitātes veicināšana

LDz-1

Latvijas un visas Eiropas Savienības transporta nozares politiku un tās būtiskākos mērķus nosakošie un izstrādē esošie dokumenti definē dzelzceļu kā sabiedriskā transporta mugurkaulu, nodrošinot integrētu un ilgtspējīgu transporta sistēmu, kas veicina pasažieru un kravu mobilitāti visā ES, t.sk., Latvijas teritorijā.

Lai šo statusu veiksmīgi sasniegtu, VAS “Latvijas dzelzceļš” ir izstrādājusi koncepciju infrastruktūras attīstībai un definējusi infrastruktūras attīstības prioritātes un noteikusi projektus, kas realizējami līdz 2035.gadam, kā arī realizē virkni infrastruktūras attīstības projektu, kas detalizētāk aprakstīti [26.lpp.](#) un kas ir vērsti uz klientu ērtību uzlabošanu un dzelzceļa pieejamību visām sabiedrības grupām, vilcienu kustības ātruma palielināšanu, dzelzceļa drošības līmeņa paaugstināšanu, tā radītā kaitējuma videi samazināšanu u.c. mērķiem.

Dzelzceļš kā pārvietošanās veids kļūst arvien populārāks un pirms COVID-19 pandēmijas ik gadu pa Latvijas dzelzceļa infrastruktūru tika pārvadāti gandrīz 20 miljoni pasažieru.

2022.gadā pasažieru pārvadājumos, pēc 2020. un 2021.gadā piedzīvotā pasažieru skaita sarūkuma, bija vērojamas pozitīvas tendences – pasažieru skaits pakāpeniski atgriezās un sāka pietuvoties pirmspandēmijas līmenim. Pārskata gadā pa dzelzceļu kopumā pārvadāti 15,7 miljoni pasažieru, kas ir par 40% vairāk nekā 2021.gadā, kad ar vilcienu bija braukuši 11,2 miljoni pasažieru.

Balstoties uz šīm tendencēm, dzelzceļa pasažieru pārvadājumiem īpašpievērstouzmanībupolitiskā, sabiedriskā, valsts un pašvaldību līmenī, pastāvīgi pieaugošo pieprasījumu pēc multimodāliem transporta risinājumiem, kā arī pasažieru pārvadājumu tendencēm vairumā Eiropas Savienības valstu, tiek prognozēts arī turpmāks pasažieru skaita un pasažieru pārvadājumu īpatsvara dzelzceļa infrastruktūras izmantošanā pieaugums Latvijā.

Sadarbība ar ieinteresētajām pusēm mobilitātes veicināšanā

Lai iedzīvotājiem būtu pēc iespējas ērti izmantot vilcienu satiksmi savās ikdienas gaitās, VAS “Latvijas dzelzceļš” aktīvi sadarbojas ar pašvaldībām, kuru teritorijā atrodas pasažieru dzelzceļa stacijas vai pieturas punkti, lai veicinātu mobilitātes punktu izveidi to tuvumā – ierīkojot velo novietnes, autostāvvietas, pielāgot cita veida sabiedriskā transporta pienākšanas un atiešanas laikus vilcienu sarakstam, lai iedzīvotājiem būtu ērti nokļūt stacijā un tālāko ceļu mērot vilcienā. Sadarbībā ar pasažieru pārvadātāju pēdējos gados atsevišķos maršrutos ir izveidoti ekspresvilcieni, tāpat ir slēgtas mazāk noslogotās pieturvietas, lai saīsinātu pasažieru ceļā pavadāmo laiku.

Arī turpmākajos pasažieru pārvadājumu līniju modernizācijas projektos sadarbībā ar VSIA “Autotransporta direkcija”, pasažieru pārvadātāju un vietējām pašvaldībām tiks izvērtēta esošo staciju un pieturas punktu funkcionalitāte, noslodze un atrašanās vieta, kā arī potenciāla nepieciešamība veidot jaunas stacijas un pieturas punktus.

VAS “Latvijas dzelzceļš” kā vienīgais dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs Latvijā aktīvi strādā pie tā, lai pasažieriem paredzētā dzelzceļa infrastruktūra būtu pieejama ikvienam iedzīvotājam. Lai to nodrošinātu, ilggadējs LDz sadarbības partneris un konsultants ir Nodibinājums Invalīdu un viņu draugu apvienība “Apeirons”.

Klientu apmierinātība

VAS “Latvijas dzelzceļš” regulāri noskaidro iedzīvotāju viedokli par infrastruktūras kvalitāti, lai pārliecinātos, vai dzelzceļa infrastruktūras attīstība notiek to lietotājiem vēlamajā virzienā.

Šis mērījums tiek veikts, ik gadu veicot sabiedriskās domas aptauju.

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

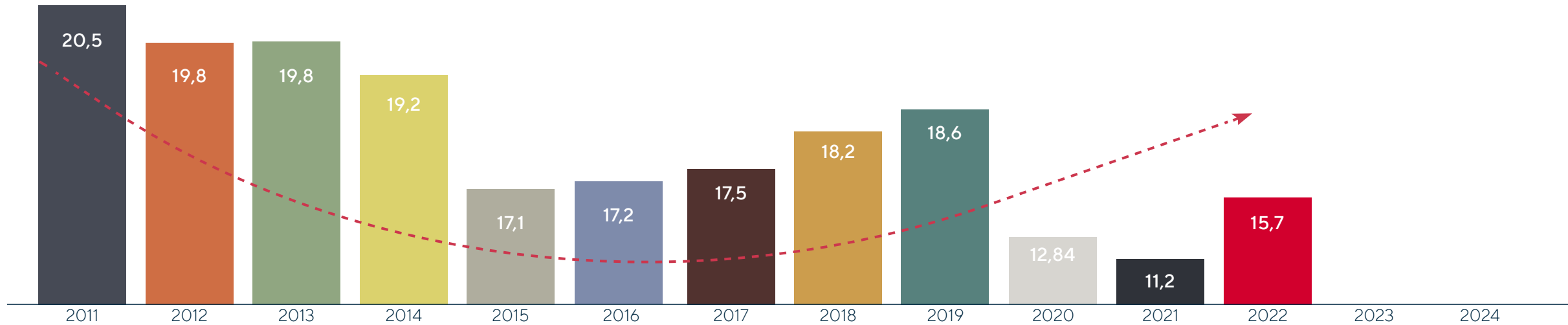
VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

Pasažieru pārvadājumi (milj. cilvēku)

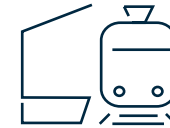

2023.gada janvārī veiktā pētījuma rezultāti par sabiedrības apmierinātību ar dzelzceļa infrastruktūras kvalitāti un drošību

> 70%

iedzīvotāju pilnībā vai drīzāk apmierināti ar staciju ēku un pieturu, peronu izskatu un tīrību

60%

par apmierinošu uzskata peronu aprīkojumu apgaismojumu, sēdvietas ar nojumēm

62%

aptaujāto apmierina drošība stacijās un to teritorijā

42%

apmierināti ar iepirkšanās, ēdināšanas un citu pakalpojumu pieejamību stacijās

Resursu efektīva pārvaldība, patēriņa un piesārņojuma mazināšana

3-3

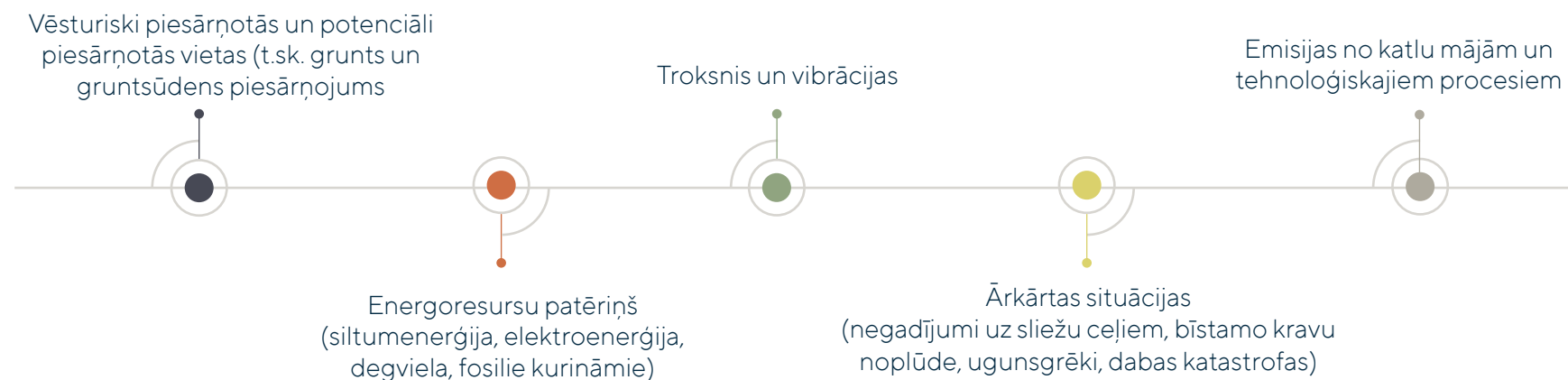
Lai nodrošinātu efektīvu un ilgtspējīgu vides aizsardzības un energoresursu pārvaldību, Koncernā ir apstiprināta vides un energopārvaldības politika, par kuru detalizētāka informācija ir pieejama [50.lpp.](#)

2022.gada 7.martā VAS "Latvijas dzelzceļš" tika sertificēts vides pārvaldības sistēmas standarts (ISO 14 001:2015) un sertificētā vides pārvaldības sistēma tika integrēta ar kopš 2017.gada sertificēto energopārvaldības sistēmu, veidojot integrētu vides un energopārvaldības sistēmu uzņēmumā.

2022.gada februārī tika veikts Energopārvaldības sistēmas uzraudzības audits, kura laikā neatbilstības Standarta prasībām netika konstatētas.

Ņemot vērā vides pārvaldības sistēmas sertifikāciju, 2022.gadā apstiprināta VAS "Latvijas dzelzceļš" Vides un energopārvaldības programma 2022.- 2028.gadam, kas nosaka būtisko vides aspektu pārvaldību šim laika periodam.

Pēc 2022.gadā veiktās ikgadējās vides aspektu pārskatīšanas, programmā ir identificēti šādi būtiskākie LDz darbības būtiskie vides aspekti:

Katram no šiem vides aspektiem ir noteiktas nozīmīgākās normatīvo aktu prasības, veikts situācijas apraksts un noteikta turpmākā rīcība jeb definēti uzdevumi no 2022. – 2028.gadam. Nozīmīgās energopatēriņa jomas 2022.gadā ir palikušas nemainīgas – elektroenerģijas, siltumenerģijas un dīzeļdegvielas patēriņš. Energopārvaldības sistēmas ietvaros nozīmīgajām energopatēriņa jomām ir identificēti energopārvaldības izpildījuma indikatori, kas tiek vērtēti katru gadu un pēc nepieciešamības pārskatīti.

Vides un energopārvaldības sistēmas ietvaros tiek veikta LDz darbinieku izglītošana par energoefektivitātes nozīmīgumu ikdienas darbībā, jo kā viens no nozīmīgiem faktoriem ir noteikti atzīmējams cilvēkfaktors – ikdienas paradumi.

2022.gadā LDz darbiniekiem tika organizēts mācību seminārs “Vides aizsardzības jautājumi un aktualitātes VAS “Latvijas dzelzceļš” vides un energopārvaldības sistēmā”, kurā tika aplūkotas tādas tēmas kā LDz energopārvaldības sistēmas darbības rādītāji 2021.gadā, vides aizsardzības un energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu plāni 2022. gadam, LDz vides un energopārvaldības programma 2022. – 2028.gadam u.c. saistīti temati.

Savukārt LDz iekšējā pārskata gadā ir publicēti vairāki raksti par energoefektivitātes tematiku, piemēram: “VAS “Latvijas dzelzceļš” ir saņēmusi vides pārvaldības sistēmas sertifikātu”, “Rīkojies šodien un samazini energoresursu izmaksas nākotnē!”, “Sintija Kalna: Vides jautājumi dzelzceļā sākas no ikviena darbinieka” u.c.

Materiāli

301-1

Lai dzelzceļa infrastruktūra būtu droša un kvalitatīva, tās uzturēšanā un attīstībā tiek izmantoti dažādi materiāli – smiltis un grants, šķembas, koka un dzelzsbetona gulšņi un citi.

Gadu no gada šo materiālu apjoms ir mainīgs un atkarīgs no plānoto remontdarbu apjoma. Otrreiz pārstrādāti materiāli pamatdarbības nodrošināšanā nav izmantoti.

Ūdens resursu izmantošana

303-5

VAS “Latvijas dzelzceļš” ikdienas vajadzībām un saimnieciskās darbības veikšanai viens no visvairāk patērētajiem resursiem ir ūdens, kas tiek iegūts gan no centralizētām ūdens apgādes sistēmām, ko nodrošina dažādi komersanti, gan arī no uzņēmuma īpašumā esošiem ūdens ieguves urbumiem.

Apzinoties, ka ūdens ir viens no tiem dabas resursiem, kas nevar atjaunoties tik ātri, kā tiek patērēts, ūdens resursu taupīšana ir viens no videi draudzīgas saimniekošanas pamatnosacījumiem un arī LDz cenšas saimniekot pēc iespējas ilgtspējīgāk.

VAS “Latvijas dzelzceļš” pamatdarbības veikšanā izmantoti otrreizējās lietošanas materiāli:

	2022.gads	2021.gads	Resursu veids
 Dzelzsbetona gulšņi lietoti (gab.)	19 382	13 612	Atjaunojams materiāls
 Koka gulšņi un brusas lietoti (gab.)	556	816	Atjaunojams materiāls

iegūtā un izmantotā ūdens apjoms

76 415 m³**2022.gadā**73 215 m³

2021.gadā

radīto un attīrīto notekūdeņu daudzums

88 163 m³**2022.gadā**81 479 m³

2021.gadā

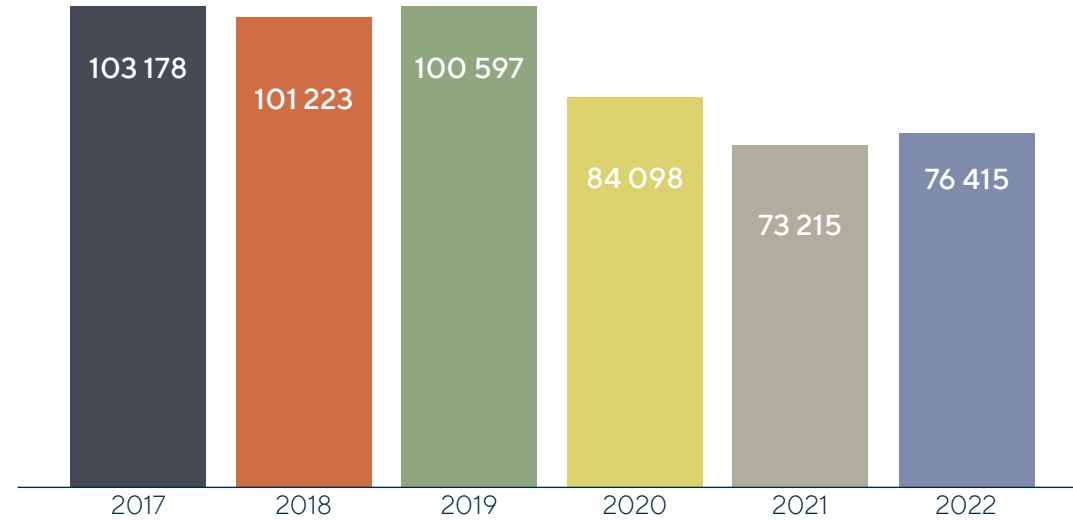

Infrastruktūras būvniecības un remonta darbiem 2022.gadā patērētie materiāli un to apjoms

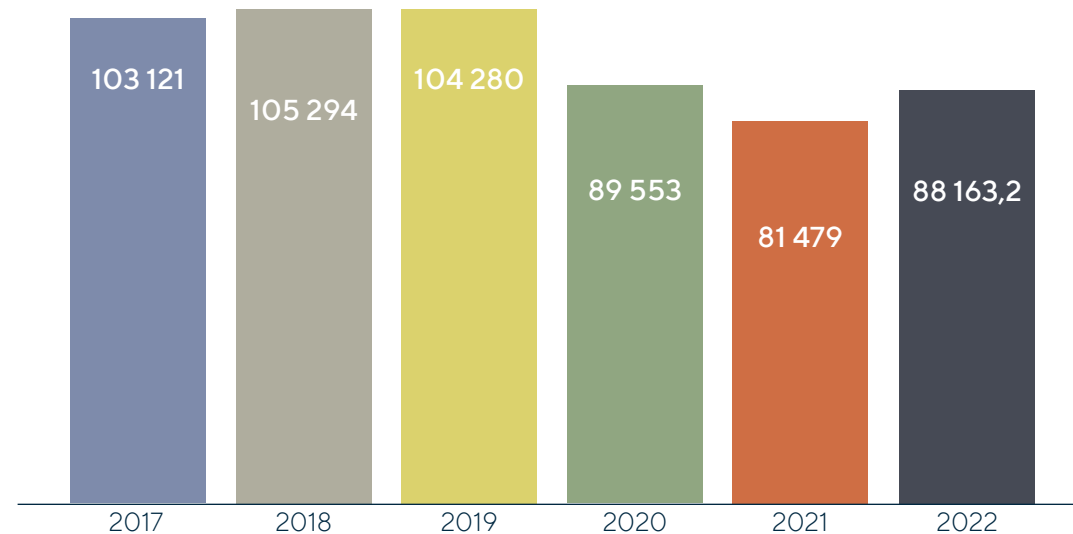
	Materiāls	2022.gads	2021.gads	Mērvienība	Resursu veids
	Smilts	2 708,650	2 490	tonnas	Neatjaunojams materiāls
	Grants (dolomīta šķembas)	408,700	282	tonnas	Neatjaunojams materiāls
	Granīta šķembas	26 015	55 565	tonnas	Neatjaunojams materiāls
	Piesūcinātie ozolkoka gulšņi	818	1 758	gab.	Atjaunojams materiāls
	Piesūcinātie skujkoka gulšņi	2 254	4 087	gab.	Atjaunojams materiāls
	Pārmijas ozolkoka brusas	24,485	267	m ³	Atjaunojams materiāls
	Pārmijas skujkoka brusas	32 029	578	m ³	Atjaunojams materiāls
	Tilta brusas (koka)	413	4	gab.	Atjaunojams materiāls
	Dzelzsbetona gulšņi	1 516	7 148	gab.	Neatjaunojams materiāls

Iegūtā un izmantotā ūdens daudzuma (m³) dinamika pa gadiem:

Radīto un attīrīto notekūdeņu daudzums (m³)

Atkritumi

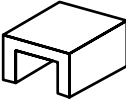
306-3

Tāpat kā teju ikviena saimnieciskā darbība ir saistīta ar dažādu atkritumu radīšanu, arī dzelzceļa nozare šajā ziņā nav izņēmums. LDz saimnieciskās darbības rezultātā tiek radīti dažāda veida atkritumi, tostarp arī bīstamie un otrreiz pārstrādājami.

No atkritumu apsaimniekotājiem ik mēnesi tiek saņemti apmaksas rēķini, kuros ir iekļauta informācija par nodoto sadzīves atkritumu apjomu (m³). Arī bīstamo atkritumu apjoms tonnās iegūts no atkritumu apsaimniekotājiem, kuriem bīstamie atkritumi nodoti turpmākai to atbilstošai apsaimniekošanai.

2022.gada kopā nodoti ~10 487 m³ sadzīves atkritumu (2021.gadā – 10 440 m³) un atkritumu apsaimniekošanas jomā LDz pārskata gadā veikusi sadarbību ar 30 uzņēmumiem un par atkritumu apsaimniekošanu kopumā samaksāti 198 707 eiro.

LDz utilizācijai nodotie bīstamie atkritumi

	būvgruži, nešķīroti atkritumi	5,6 tonnas 2022.gadā	15,28 tonnas 2021.gadā
	riepu glabāšana	1,9 tonnas 2022.gadā	26,86 tonnas 2021.gadā
	baterijas	0,035 tonnas 2022.gadā	 8 tonnas 2021.gadā
	sadzīves tehnika	0,185 tonnas 2022.gadā	
	metāli (sadzīves tehnikas)	0,066 tonnas 2022.gadā	

Biroja darba organizācijai 2022.gadā

biroja papīrs

iegādātas

6729 pakas

par 333 pakām mazāk nekā 2021.gadā

Energoefektīvs un samazināts energoresursu patēriņš

3-3; 302-1

Ēku energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi ir definēti VAS "Latvijas dzelzceļš" nekustamā īpašuma attīstības un apsaimniekošanas programmā laika posmam līdz 2030.gadam. Programmā ir noteikti mērķi samazināt elektroenerģijas un siltumenerģijas īpatnējo patēriņu nekustamajos īpašumos, veikt nekustamā īpašuma energoefektivitātes paaugstināšanu, kā arī samazināt elektroenerģijas un ūdens patēriņu nekustamā īpašuma ekspluatācijā un apsaimniekošanas procesā.

LDz saimnieciskās darbības nodrošināšanai – ražošanas procesiem, ēku apkurei un apgaismojumam, autotransportam izmantotie energoresursi:

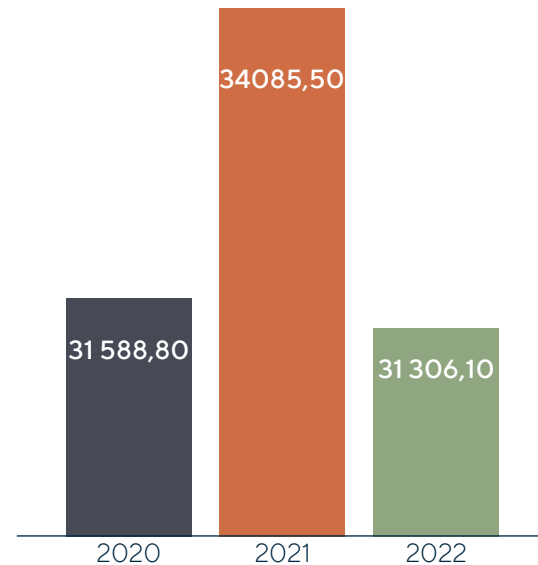
- Fosilie energoresursi: dīzeļdegviela, autobenzīns, krāšņu kurināmais, dabasgāze, sašķidrinātā naftas gāze, akmeņogles
- Elektroenerģija
- Siltumenerģija
- Atjaunojamie energoresursi: malka, koksnes granulas un briķetes, siltumsūkņi

Elektroenerģija

Elektroenerģija ir kritiski nepieciešams resurss VAS "Latvijas dzelzceļš" pamatdarbības nodrošināšanai – LDz ikdienā izmanto elektroenerģiju dažādiem ražošanas procesiem un dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanai, tāpat arī iekštelpu un āra apgaismojumam un biroja ierīču darbināšanai.

Viens no LDz Vides un energopārvaldības programmā noteiktajiem uzdevumiem ir elektroenerģijas patēriņa samazināšana dzelzceļa infrastruktūras pārvaldībā, kā arī nekustamā īpašuma ekspluatācijā un apsaimniekošanā.

Elektroenerģijas patēriņš MWh/gadā

Elektroenerģijas patēriņš LDz infrastruktūras uzturēšanai

	2022	2021	2020
Elektroenerģijas patēriņš pārmiju apsildei (MWh/gadā)	1 538 (- 31,6%)	2 247,8 (+ 759%)	296 (- 79,7%) ¹
Elektroenerģijas patēriņš ārējam apgaismojumam (MWh/gadā)	2 876,2 (-8,08%)	3 128,9 (-14,8%)	3 670,8 (-17,1%)
Elektroenerģijas patēriņš SCB* un sakaru iekārtu darbībai (MWh/gadā)	11 618,6 (-2,03%)	11 891 (+ 2,4%)	11 614,7 (-7%)

*SCB – signalizācija, centralizācija, bloķēšana

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

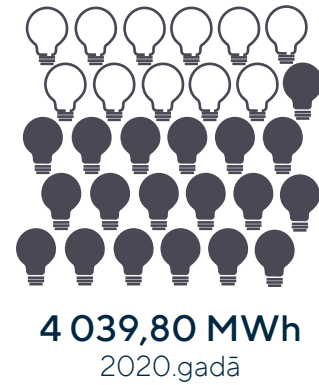
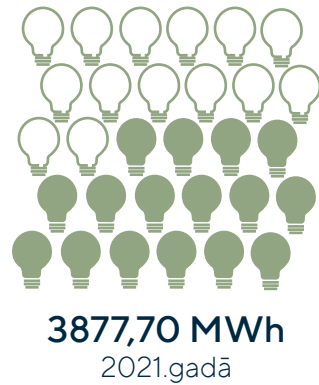
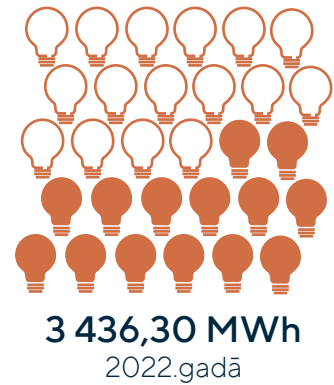
VIDES
IETEKME

SOCIĀLĀ
IETEKME

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

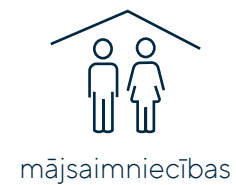
Elektroenerģijas zudumi MWh/gadā

2022.gadā pārdotās elektroenerģijas apjoms (tirdzniecība) juridiskajām un fiziskajām personām			2021.gads
	Juridiskie lietotāji (t.sk. LDz meitas uzņēmumiem)	10 898 034 kWh	10 550 452 kWh
	Mājsaimniecību lietotāji	5 995 728 kWh	6 345 172 kWh
	Kopā	16 893 762 kWh	16 895 624 kWh

VAS "Latvijas dzelzceļš" kā Sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs sniedz elektroenerģijas sadales pakalpojumus kā sistēmas operators un tirdzniecības pakalpojumus kā elektroenerģijas tirgotājs.

LDz pieslēgumi elektroenerģijas tirdzniecībai

4 257
2022.gadā

+

pieslēgumi

4 555
2022.gadā

4 581
pieslēgumi
2021. gadā

juridiskās personas

982
2022.gadā
966
2021.gadā

177
805

Koncerna iekšējās struktūras
ārējie klienti

173
2021.gadā
793
2021.gadā

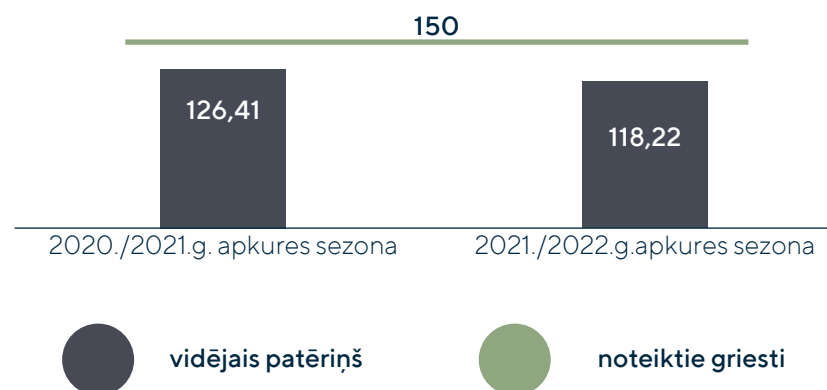

Siltumenerģija

Siltumenerģijas patēriņa mazināšana ir viens no VAS "Latvijas dzelzceļš" noteiktajiem sasniedzamajiem mērķiem energoefektivitātes jomā. LDz īpašumā esošo ēku siltināšana ir starp efektīvākajiem paņēmieniem, lai vienlaikus ietaupītu siltumenerģiju un elektroenerģiju un uzlabotu ēku kvalitāti un ilgtspējību.

Atbilstoši LDz Nekustamā īpašuma attīstības un apsaimniekošanas programmai no 2021.līdz 2030.gadam īpatnējam siltumenerģijas patēriņam jābūt mazākam par 150 kWh/m² gadā. LDz 2021./2022.g. apkures sezonā patēriņš bija 118,22 kWh/m², līdz ar to programmā noteiktais mērķis ir izpildīts. Samazinājums šajā apkures sezonā ir bijis ir visos reģionos.

Vidējais siltumenerģijas patēriņš kWh/m²

kopējais
siltumenerģijas patēriņš

16 221,2 MWh
2022.gadā

pārdotā
siltumenerģija

10 407,5 MWh
2022.gadā

Neatjaunojamo kurināmā resursu patēriņš 2022.gadā

akmeņogles

376,2 MWh

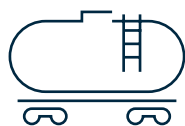
dabasgāze

2361 MWh

sadzīves krāšņu
kurināmais

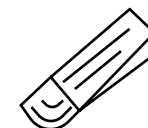
711,9 MWh

sašķīdinātā
naftas gāze

5306,5 MWh

Atjaunojamo kurināmā resursu patēriņš 2022.gadā

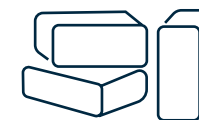
malka

506,0 MWh

koksnes
granulas

2101,3 MWh

koksnes
briketes

1,3 MWh

Dīzeļdegviela

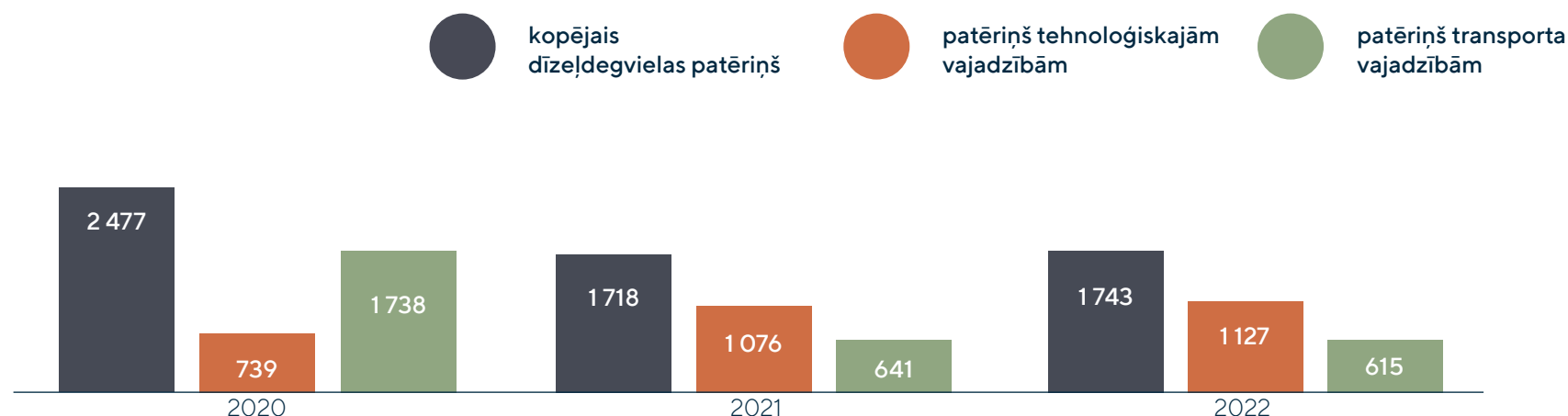
Dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanai, kā arī dažādu ar uzņēmumu funkciju nodrošināšanu saistītu uzdevumu veikšanai tiek izmantota dīzeļdegviela, veicot tās kopējā patēriņa tehnoloģiskajām vajadzībām un transporta vajadzībām uzskaiti.

Pārskata gadā kopējais dīzeļdegvielas patēriņš nedaudz palielinājās – tas bija par 25 000 litru jeb 1,5% vairāk nekā 2021.gadā. Šajā periodā ir pieaudzis dīzeļdegvielas patēriņš tehnoloģiskajām vajadzībām, bet samazinājies – transporta vajadzībām.

Kopējais dīzeļdegvielas patēriņš transporta vajadzībām 2022.gadā ir samazinājies par 4,1%, to veicinājusi LDz ieviestā un uzturētā GPS kontrole, maršrutu plānošana un autoparka nomaiņa uz jaunākām automašīnām, kas ir ekonomiskākas degvielas patēriņa ziņā. Savukārt patēriņš tehnoloģiskajām vajadzībām ir pieaudzis par 4,74%, kas saistīts ar infrastruktūras pārvaldības un uzturēšanas darbu apjomu pieaugumu pārskata gadā.

LDz izmantošanā (īpašumā un nomā) esošā autotransporta (kravas un vieglais autotransports) vienību skaits uzņēmumā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir nedaudz pieaudzis, t.i., par 5 vienībām, savukārt pilna servisa nomas autotransporta izmantošana ir samazinājusies.

Dīzeļdegvielas izlietojums (litros)

Izmantojot LDz resursu pārvaldības sistēmu, tiek vērtēts autotransporta degvielas patēriņš litri/100 km, monitorējot, vai patēriņš nepārsniedz 20% no ražotāja noteiktā transportlīdzekļa vidējā patēriņa, atbilstoši CSDD noteiktajai Rokasgrāmatai par vidējo degvielas patēriņu un CO₂ izplūdi.

Radītās emisijas

3-3; 305-1; 305-7

VAS "Latvijas dzelzceļš" līdz šim ir apkopojusi informāciju par tiem emisiju apjomiem, kas saistīti ar dzelzceļa kravu pārvadājumiem, kas tiek nodrošināti ar dīzeļvilci. Emisiju apjoms tiek aprēķināts, ņemot vērā izlietotās dīzeļdegvielas daudzumu koncerna meitas uzņēmumā SIA "LDZ CARGO". Tā kā pēdējo gadu laikā kravu pārvadājumi ir samazinājušies gan vilcienkilometru, gan apjomu izteiksmē, attiecīgi pārskata gadā turpināja samazināties arī izmešu daudzums, ko radīja dīzeļvilces kustība.

Ņemot vērā, ka šie rādītāji neatspoguļo tiešās VAS "Latvijas dzelzceļš" radītās emisijas, 2023.gadā tiks uzsākts LDz kopējo SEG emisiju aprēķins uzņēmumā 1. un 2. tvēruma (Scope 1 and 2) ietvaros, ko izteiks CO₂ ekvivalentos. Vienlaikus plānots noteikt 3. tvēruma robežas, datus apkopojot sākot no 2024.gada. CO₂ ekvivalentu uzņēmumā aprēķinās saskaņā ar The GHG Protocol A Corporate Accounting and Reporting Standard metodoloģiju. 2023.gadā tiks aprēķinātas 2022. gada emisijas, savukārt 2024.gadā – 2023.gada emisijas.

Savukārt tiešās SEG emisijas LDz pašlaik aprēķina tikai katlumājām, kurām ir izdota Valsts vides dienesta (VVD) B vai C kategorijas piesārņojošās darbības atļauja. Katlumājām emisijas tiek aprēķinātas dabas resursu nodokļa ietvaros.

Katlumājām, kuras atbilst C kategorijai, tiek izmantots VVD izstrādātais dabas resursu nodokļa kalkulators. Savukārt, katlumājām, kuras atbilst B kategorijai, emisiju aprēķināšanai tiek izmantotas individuāli izstrādāts stacionāro piesārņojuma avotu emisiju limita projekts (SPAELP), kurus izstrādā uzņēmējs pēc LDz pieprasījuma. Šajos emisiju limitu projektos tiek doti visi faktori un formulas, lai LDz patstāvīgi varētu aprēķināt emisijas.

LDz kravas dīzeļvilcienu radītais izmešu apjoms gadā (tonnas)

Emisija, t	2022	2021	2020
 CO ₂	51 230	53 751	64 619
 NO _x	582	621	806
 PM	12	12	17

NOx emisiju faktoru aprēķinos izmantota UIC Environment Strategy Reporting System 1990–2030 Methodology and Policy metodika.

Klimata pārmaiņu ietekme

Klimata pārmaiņas un ar to saistītie ekstremālie laikapstākļi var būtiski ietekmēt arī dzelzceļa nozari – pēdējos gados arī Latvijas teritorijā gaisa temperatūra nereti sasniedz ekstremālu karstumu, kas var ietekmēt dzelzceļa infrastruktūru un vilcienu kustības drošību. Ja gaisa temperatūra ilgstoši ir virs +30 grādiem pēc Celsija, sliedes atklātās vietās var uzkarst līdz 50 grādiem un vairāk.

Latvijā gaisa temperatūras amplitūda ir ļoti plaša: no –30 līdz +30 grādi un pat vairāk. Liekot un nostiprinot dzelzceļa sliedes, tas tiek ņemts vērā, taču sliedēm piemīt savas fizikālās un ķīmiskās īpašības. Proti, aukstumā sliedes saraujas, bet karstumā – izplešas.

Veidojot dzelzceļa infrastruktūru, tiek ņemtas vērā temperatūras svārstības un to ietekme uz sliedēm – lai ziemas apstākļos savienojuma vietās starp tām neveidotos pārāk liela atstarpe. Savukārt novietojot sliedes pārāk tuvu vienu otrai, vasarā pie augstas temperatūras var veidoties iekšējā pārslodze, radot tā dēvēto sliežu ceļa izmetumu – izlocīšanos vai deformāciju, kas sliktākajā scenārijā var izraisīt pat satiksmes negadījumu ar vilciena nobraukšanu no sliedēm.

Lai nepieļautu šādas avārijas situācijas, tiek samazināta dinamiskā slodze jeb tiešā ritošā sastāva iedarbība uz sliežu ceļu brauciena laikā. To iespējams samazināt, samazinot ātrumu, jo tad iedarbība uz sliežu ceļu ir vienmērīgāka, bez straujām dinamiskās slodzes izmaiņām – tāpat ar mazāku varbūtību kritiski iedarboties uz uzkaršu sliežu ceļiem. Tādēļ ekstremāli karstos laikapstākļos noteiktos posmos var tikt samazināts vilcienu kustības ātrums.

Pēdējos gados arvien biežāk Latvijā ir novērojamas arī tāda dabas parādība kā vētras, arī spēcīgas vēja brāzmas var ietekmēt vilcienu kustības precizitāti – uz sliežu ceļiem uzpūsti koku zari, dažādi priekšmeti u.c. uz elektrotīkliem krītoši koki – ievērojami iespaido dzelzceļa infrastruktūru. Tāpat dzelzceļa darbību ietekmē nepastāvīgie laikapstākļi ziemā – straujas temperatūras svārstības, sniegputeni var traucēt signalizācijas, luksoforu, pārmiju un citu ierīču darbību, tādēļ var tikt kavēta vilcienu satiksme.

07

SOCIĀLĀ
IETEKME

Sociālas ietekmes aspekti:

- Darbinieku labbūtība un sociālā aizsardzība
- Darbinieku izaugsme
- Nozares jauno profesionāļu izaugsmes veicināšana
- Satiksmes drošība
- Pasažieru infrastruktūras pieejamība un labiekārtošana
- Sabiedrības izglītošana
- Vēsturiskā mantojuma saglabāšana/pieejamība

Darbinieku labbūtība un sociālā aizsardzība

3-3

Darbinieku mainība

401-1

Koncerna personāla vadības un atalgojuma politika, kas detalizētāk aprakstīta [49.lpp.](#), nosaka, ka darbinieki ir svarīgākais LDz stratēģiskais resurss, kas rada un attīsta uzņēmuma vērtības un nodrošina tā konkurētspēju pakalpojumu tirgū. Personāla vadības procesi LDz tiek organizēti un vadīti tā, lai uzturētu un attīstītu uzņēmuma vērtības – izaugsmi, drošību un sinerģiju – un tās izprastu un ievērotu visi darbinieki.

VAS “Latvijas dzelzceļš” un visos Koncerna uzņēmumos tiek īstenota taisnīga un normatīvajiem aktiem atbilstoša attieksme pret darbiniekiem, tiek veidota droša un veselībai nekaitīga darba vide un uzņēmums rūpējas par darbinieku fizisko un sociālo labklājību. LDz ir atbildīgs darba devējs, kas nodrošina saviem darbiniekiem tādas sociālās garantijas, kas stiprina to darba stabilitātes un sociālās aizsargātības izjūtu. LDz personāla vadības un atalgojuma politikā ir definēti šajā jomā sasniedzamie mērķi, tostarp, nodrošināt darbiniekiem adekvātu un konkurētspējīgu darba samaksu par viņu darbu un ieguldījumu, veicināt nozīmīgu kompetenču attīstību, tādējādi ilgtermiņā uzlabojot arī darba efektivitāti un produktivitāti.

Pieeja darba vides veidošanai tiek īstenota trīs galvenajos virzienos

- Stabils, prognozējamas un atbalstošas darba vides veidošana
- Jauno speciālistu profesionālās kvalifikācijas paaugstināšana
- Darbinieku iesaiste uzņēmuma attīstības plānošanā

Jaunie darbinieki 2022.gadā

Darba attiecības izbeigušo darbinieku skaits, t.sk., pensionējušies darbinieki

321

izbeidza darba attiecības

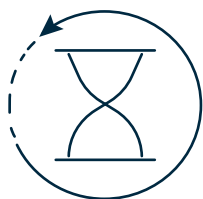

21

pensionējušies darbinieki

Kopējā darbinieku mainība

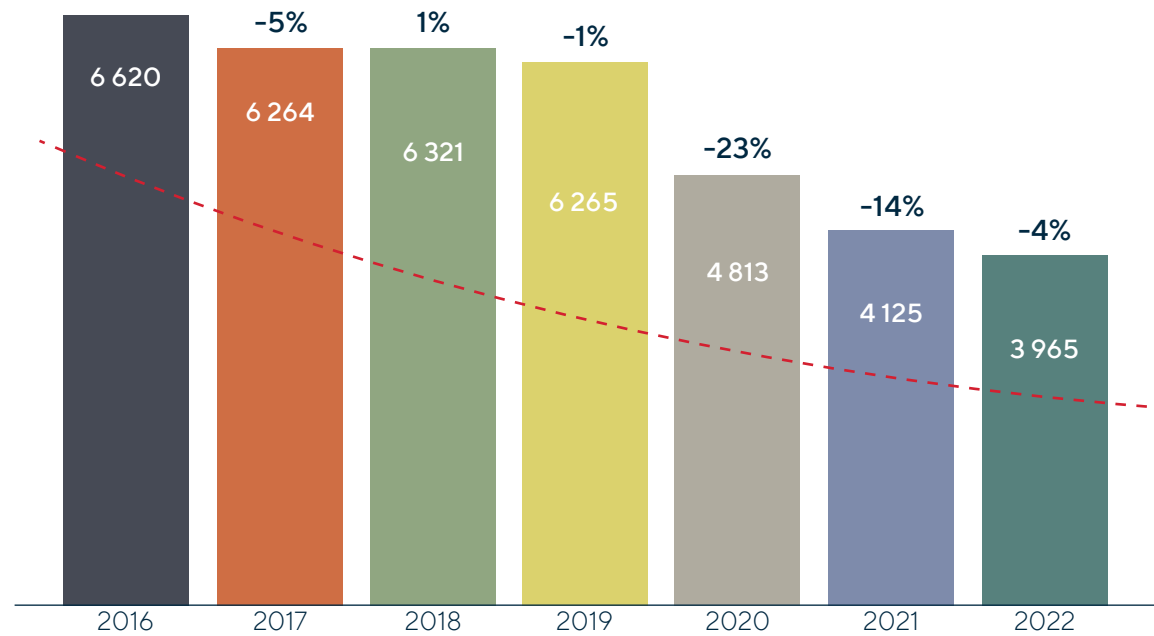
vecuma
sadalījums

reģions

	Skaitis	%	Vīrieši	%	Sievietes	%
līdz 20	0	0%	0	0%	0	0
20-29	30	9,3%	25	11,5%	5	4,8%
30-39	68	21,2%	46	21,2%	22	21,2%
40-49	59	18,4%	43	19,8%	16	15,4%
50-59	94	29,3%	66	30,4%	28	26,9%
60 un vairāk	70	21,8%	37	17,1%	33	31,7%
	321		217	67,6%	104	32,4%
Kurzeme	37	11,5%	26	12%	11	10,6%
Zemgale	40	12,5%	28	12,9%	12	11,6%
Rīga	96	29,9%	58	26,7%	38	36,5%
Pierīga	33	10,3%	16	7,4%	17	16,3%
Vidzeme	24	7,5%	22	10,1%	2	1,9%
Latgale	91	28,3%	67	30,9%	24	23,1%

Darbinieku skaita izmaiņas pa gadiem

Sociālā aizsardzība

401-2

Bez valsts likumdošanā noteiktajām sociālajām garantijām ikvienam LDz darbiniekam, atbilstoši starp Koncerna uzņēmumiem un Latvijas Dzelzceļnieku un satiksmes nozares arodbiedrības noslēgtajam Darba koplīgumam ir ieviestas papildu garantijas.

Koplīgumi

2-30

VAS "Latvijas dzelzceļš" ir lielākais dzelzceļa nozares uzņēmums Latvijā un tam ir ilggadēja un cieša sadarbība ar Latvijas Dzelzceļnieku un satiksmes nozares arodbiedrību. Koncerna uzņēmumiem ar arodbiedrību ir noslēgts Darba koplīgums un ikvienam Koncerna darbiniekam ir brīva izvēles iespēja – būt arodbiedrības biedram vai nē, taču lielākā daļa no koplīgumā noteiktajām garantijām un labumiem attiecas uz visiem darbiniekiem, tikai atsevišķi koplīgumā noteiktie labumi ir noteikti tikai arodbiedrības biedriem.

Koplīgumā koncerna darbiniekiem ir paredzēts plašs sociālo garantiju spektrs dažādām dzīves situācijām, kā arī darba devēja nodrošināti darba vidi uzlabojoši un darbinieka labklājību un motivāciju veicinoši pasākumi. Saskaņā ar koplīgumu par tādām būtiskām izmaiņām kā uzņēmuma vai tā struktūrvienību reorganizācija, darbinieku skaita samazināšana un tml. tiek nekavējoties sniegta informācija arodbiedrībai.

2022.gadā, ņemot vērā ievērojamo patēriņa cenu pieaugumu valstī, lai saglabātu LDz darbinieku darba samaksas konkurētspēju kopējā darba tirgū un rūpējoties par darbinieku labklājības līmeni, tika izmaksāta vienreizēja piemaksa LDz darbiniekiem 5% apmērā no 2022.gada 11 mēnešos (janvārī–novembrī) aprēķinātās bruto darba samaksas par faktiski nostrādāto laiku.

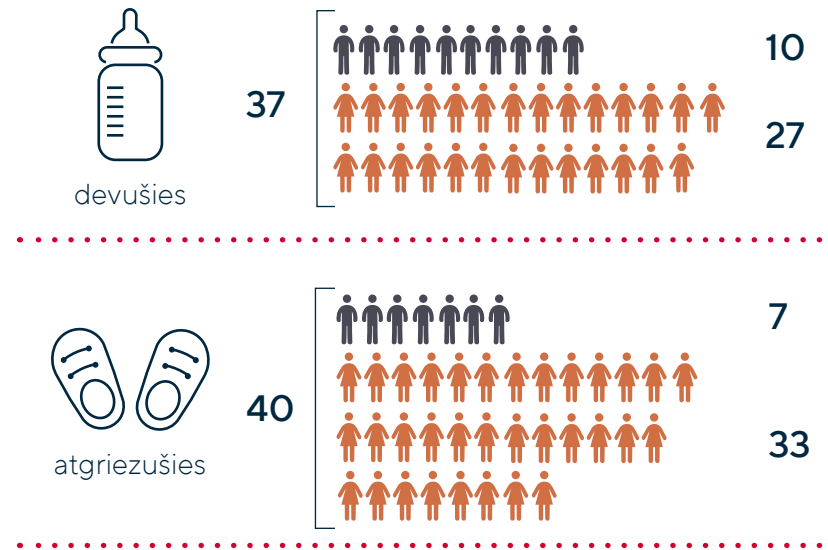

Darba koplīgumā noteiktie sociālo garantiju veidi

- Piemaksas par papildus saviem tiešajiem pienākumiem veiktiem darbiem
- Papildu atvaļinājuma dienas par dzelzceļā nostrādātiem 5, 10 un 15 gadiem
- Papildatvaļinājums par darbu īpašos apstākļos
- Papildu apmaksātas atpūtas dienas darbiniekam nozīmīgās jubilejās un svētkos
- Garantēta dzīvības un nelaimes gadījumu darbā apdrošināšana
- Apmaksāta veselības apdrošināšanas polise
- Finansiāls atbalsts skolnieku vecākiem
- Pārcelšanās izdevumu segšana (tikai LDzSA biedriem)
- Finansiāls atbalsts nelaimes gadījumu vai to radušos seku dēļ (tikai LDzSA biedriem)

Bērna kopšanas prombūtne

401-3

No bērnu kopšanas atvaļinājuma 2021.gadā atgriezušies 37 darbinieki (no tiem 8 vīrieši un 29 sievietes) un pēc atgriešanās darbā 12 mēnešus no tiem bija nodarbināti 30 darbinieki (8 vīrieši un 22 sievietes).

Darba drošība un arodveselība

403-1; 403-2; 403-3; 403-4;
403-5; 403-6; 403-7; 403-8

Lai darba vide būtu droša visiem strādājošajiem, VAS "Latvijas dzelzceļš" ievēro Latvijas Republikas normatīvo aktu prasības šajā jomā, kā arī uzņēmums ir izstrādājis saistošus iekšējos normatīvos dokumentus – Darba aizsardzības politiku un Darba aizsardzības sistēmu.

Politikas mērķis ir noteikt Koncerna darba aizsardzības pārvaldības principus un rīcības virzienus, ievērojot darba aizsardzības jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasības, lai radītu un nodrošinātu darbinieku dzīvībai un veselībai drošu un nekaitīgu darba vidi.

Par Darba aizsardzības politikas īstenošanu un valsts līmeņa normatīvā regulējuma ievērošanu uzņēmumā ir atbildīga VAS "Latvijas dzelzceļš" Tehniskā inspekcija, kuras pienākums ir gan kontrolēt un uzraudzīt, kā tiek ievēroti darba drošības noteikumi, gan arī sniegt rekomendācijas, lai pastāvīgi uzlabotu darba aizsardzību uzņēmumā.

VAS "Latvijas dzelzceļš" Darba aizsardzības politika un Darba aizsardzības sistēma ietver organizatorisko struktūru, pienākumu sadali, darba vides iekšējo uzraudzību, plānošanu un darba vides riska novērtēšanu, kā arī nosaka konkrētus pasākumus, lai sasniegtu izvirzītos mērķus darba aizsardzībā.

Darba vietu veiktās pārbaudes 2022.gadā

Struktūrvienība		Plānotas	Neplānotas
	Sliežu ceļu pārvalde	87	42
	Elektrotehniskā pārvalde	80	10
	Nekustamā īpašuma pārvalde	30	1
	Vilcienu kustības pārvalde	6	6
	Vagonu apkopes distance	14	6

Šo darba vides iekšējās uzraudzības pārbaudžu rezultātā tika atklātas un novērstas vairākas neatbilstības, kas radīja riskus darbinieku drošībai un veselībai, piemēram, gāzes un skābekļa balonu glabāšana neatbilstošā vietā, individuālo aizsardzības līdzekļu lietošana pēc to derīguma termiņa beigām, neatbilstoša individuālo aizsardzības līdzekļu lietošana strādājot augstumā, ķīmiskas vielas uzglabāšana traukos bez marķējuma, drošības zīmju trūkums, vietās, kur ir nepieciešama darbinieku pastiprināta uzmanība u.c.

Tāpat pārskata gadā pēc veiktajām darba vides iekšējās uzraudzības pārbaudēm tika realizēti vairāki darba aizsardzības pasākumi darba vides sakārtošanā – tostarp mikroklimata uzlabošana, ierīkojot gaisa kondicionēšanas iekārtas, bojāta grīdas seguma izlīdzināšana un iepļānotiem darba, sadzīves un higiēnisko telpu remontiem.

Darba aizsardzības sistēmā ir noteikta gan darba vides risku novērtēšanas kārtība, gan darba aizsardzības prasību atbilstības kontrole. LDz Tehniskās inspekcijas darba aizsardzības nodaļa veic darba aizsardzības prasību atbilstības kontroli, gan organizējot darba vides iekšējās uzraudzības pārbaudes, gan veicot nelaimes gadījumu darbā vispusīgu un godīgu izmeklēšanu, lai noskaidrotu cēloņus un izdarītu secinājumus ar mērķi uzlabot darba drošību.

Jautājumos, kas saistīti ar darba aizsardzību, struktūrvienību vadītāji konsultējas ar darbiniekiem – pārrunājot pasākumus, kuri var ietekmēt darbinieku veselību un drošību, veic instruktāžu un apmācību plānošanu un organizēšanu darba aizsardzības jautājumos, kā arī informē darbiniekus par darba vides risku novērtēšanu, nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanas rezultātiem un citiem jautājumiem.

Pirms darba tiesisko attiecību uzsākšanas, kā arī pirms jaunu procesu un iekārtu lietošanas uzsākšanas, ikviens darbinieks tiek atbilstoši apmācīts un instruēts. Tiek sagatavoti un darbiniekiem izsniegti vai darba vietās izvietoti darba aizsardzības informatīvi skaidrojošie materiāli, maketi, shēmas u.c.

VAS “Latvijas dzelzceļš” visiem darbiniekiem apmaksā veselības apdrošināšanas polisi un obligāto veselības pārbaudi, kā arī nodrošina strādājošos ar visiem amata pienākumu veikšanai nepieciešamajiem darba aizsardzības līdzekļiem. Savukārt ar dažādiem iekšējās komunikācijas paņēmieniem, darbiniekiem tiek regulāri atgādināts gan par veselīga dzīvesveida priekšnosacījumiem, gan iespējām novērst riskus, kas saistīti ar drošību darba vidē.

VAS “Latvijas dzelzceļš” visiem darbiniekiem apmaksā veselības apdrošināšanas polisi un obligāto veselības pārbaudi, kā arī nodrošina strādājošos ar visiem amata pienākumu veikšanai nepieciešamajiem darba aizsardzības līdzekļiem. Savukārt ar dažādiem iekšējās komunikācijas paņēmieniem, darbiniekiem tiek regulāri atgādināts gan par veselīga dzīvesveida priekšnosacījumiem, gan iespējām novērst riskus, kas saistīti ar drošību darba vidē.

Nelaimes gadījumi darba vietā

403-9; 403-10

2022.gadā "Latvijas dzelzceļš" darba vides faktoru iedarbības rezultātā notika 4 nelaimes gadījumi darbā, kuros ir cietuši 4 darbinieki. Divos no šiem gadījumiem cietušajiem ir konstatēti smagi veselības traucējumi.

Notikušo nelaimes gadījumu darbā izmeklēšana tika veikta atbilstoši 25.08.2009. Ministru kabineta noteikumu Nr.950 "Nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība" prasībām.

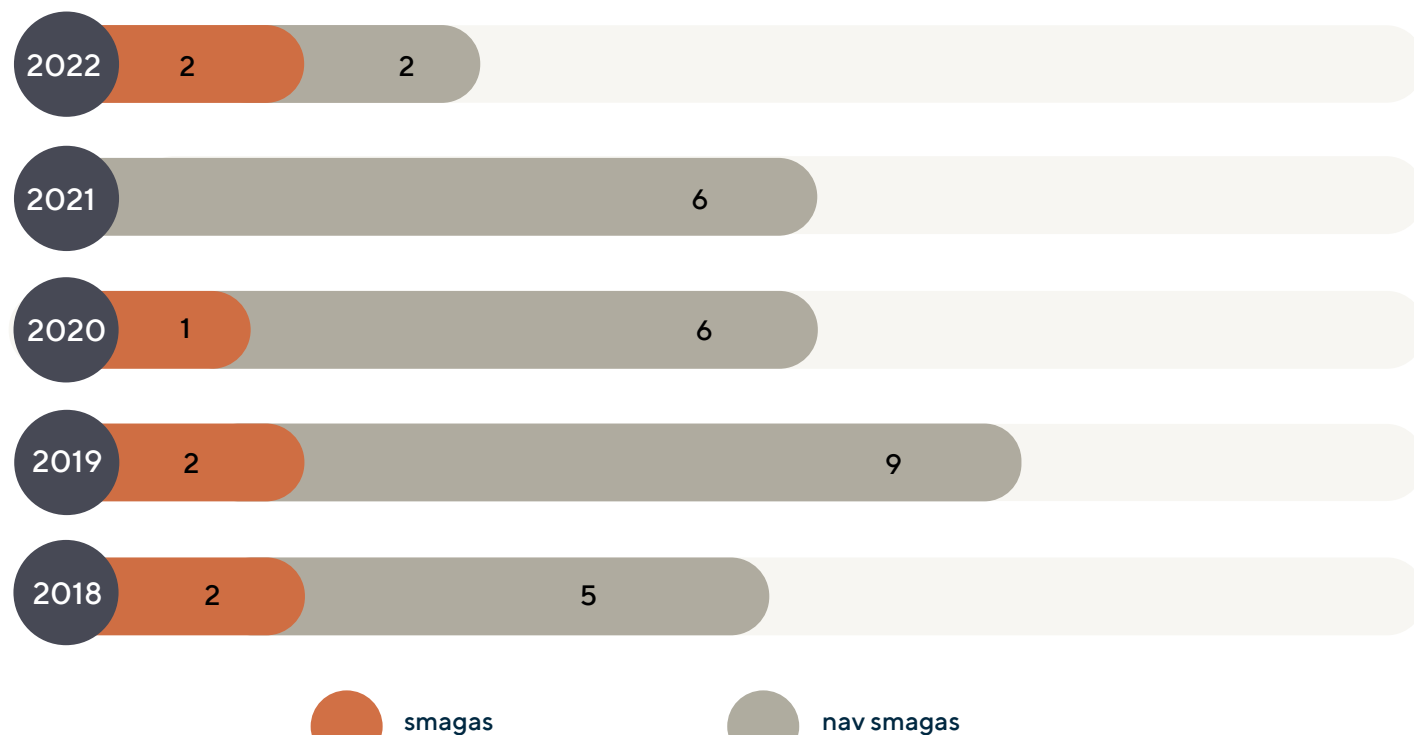
Divos negadījumos cietušajiem nebija iestājušies smagi veselības traucējumi, tāpēc izmeklēšanu veica darba devējs – VAS "Latvijas dzelzceļš". Tika sagatavoti nepieciešamie dokumenti, saskaņoti ar Valsts darba inspekcijas (VDI) amatpersonu un iesniegti VDI.

Divus negadījumus ar smagām sekām izmeklēja VDI amatpersona, iesaistot LDz nozīmēto pārstāvi un dokumenti tika savstarpēji saskaņoti.

No četriem notikušajiem nelaimes gadījumiem darbā, divos gadījumos iemesls bija pakļupšana. Viena negadījuma iemesls bija darba aizsardzības instrukciju prasību pārkāpšana un darbu veikšana bez atbilstošas apmācības un atļaujas saņemšanas no tiešā vadītāja – darbinieks patvaļīgi veica darbības, kuras viņam nebija uzdotas un, kuru veikšanai viņš nebija atbilstoši apmācīts.

Savukārt vēl viena negadījuma iemesls bija nepareizi izvēlēta metode smaguma pārvietošanai ar rokām, darbinieku nenodrošināšana ar palīgierīcēm un darba aizsardzības instrukciju nepilnības. Lai arī darbinieks bija apmācīts darbam ar iekārtu, instrukcijas saturā nebija ietverta informācija par iekārtas pārvietošanu un arī no tiešā vadītāja darbinieks nebija saņēmis skaidras norādes par drošu iekārtas pārvietošanu.

Nelaimes gadījumos cietušo darbinieku skaita dinamika un sadalījums pēc gūto traumu smaguma

Kopējais reģistrēto nāves gadījumu biežums, kuru izraisījusi darbā gūta trauma (uz 1 milj. darba stundām) = 0

Būtiskas darbā gūtas traumas (uz 1 milj. darba stundām) = 0,3

Ar darbu saistīto traumu biežums (uz 1 milj. darba stundām) = 0,6

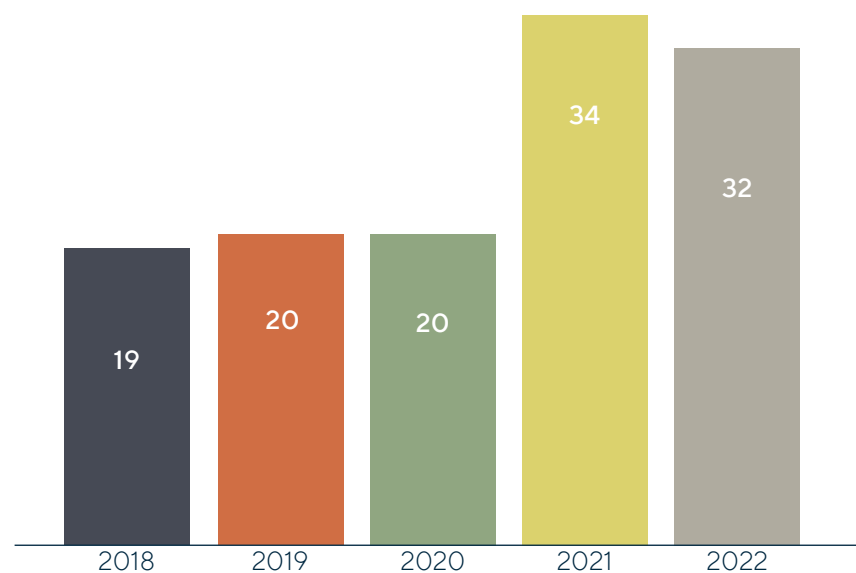
* LDz tiek nodarbināti tikai uzņēmuma darbinieki un šajā statistikā ir iekļautas tikai LDz darbinieku darba stundas.

Darbs dzelzceļa nozarē atsevišķām profesijām ir fiziski smags un sarežģīts, un ik gadu uzņēmuma darbiniekiem tiek konstatētas arodsaslimšanas, kas iegūtas, pildot darba pienākumus. Visbiežāk arodsaslimšanas tiek konstatētas tiem darbiniekiem, kuri ikdienā veic fizisku darbu un darbinieku arodslimību cēloņi galvenokārt ir saistīti ar fizikāliem un fiziskiem darba vides riska faktoriem, piemēram, rokas un plaukstas vibrācija, smagumu stumšana vai vilkšana, ilgstoša statiskā poza.

2022.gadā VAS "Latvijas dzelzceļš" kopumā apstiprinātas arodsaslimšanas 32 darbiniekiem, un tas ir par 2 gadījumiem mazāk nekā 2021.gadā.

Arodslimību kopskaita dinamika VAS "Latvijas dzelzceļš"

Diskriminācijas gadījumi

406-1

Pārskata gadā nav bijuši diskriminācijas incidenti uzņēmumā (arī iepriekšējos gados tādi nav bijuši). VAS "Latvijas dzelzceļš" ievēro nediskriminēšanas principus, nodarbinot dažāda vecuma, dzimumu un tautību iedzīvotājus.

Darbinieku izaugsme

3-3

Koncerna personāla un atalgojuma politika nosaka, ka uzņēmums atbalsta darbinieku profesionālo attīstību, nodrošinot viņiem mācību un izaugsmes iespējas, kas ceļ darbinieku profesionalitāti un veicina lojalitātes veidošanos.

LDZ Mācību centra darbība

404-2; 404-1

Nozīmīga loma darbinieku izglītošanā ir LDZ Mācību centram, tāpēc šī mācību iestāde tiek attīstīta, lai tā nodrošinātu augsta līmeņa izglītības programmas Koncerna darbiniekiem un ārējiem klientiem.

LDZ Mācību centrs 2022.gadā

- Īstenotas **56** izglītības programmas (2021.gadā – 42 programmas)
- Apmācīti **3775** (3138 vīrieši un 637 sievietes) izglītojamie (2021.gadā – 1195), no kuriem:
 - **3616** VAS "Latvijas dzelzceļš" darbinieki
 - **87** Koncerna meitas uzņēmumu darbinieki
 - **72** ārējo klientu darbinieki
- Kopumā nodrošinātas apmācības **42 573** dalībniekstundu apmērā (2021.gadā – 12 352 dalībniekstundu)
- Izstrādātas arī **4** neformālās izglītības programmas drošas darba vides
- **81%** izglītojamo no visiem apmācītajiem apguvuši mācības, kas saistītas ar dzelzceļa satiksmes drošību un drošas darba vides veidošanu un uzturēšanu
- Uzsākts pilotprojekts dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas noteikumu zināšanu apgūšanai un pilnveidošanai tālmācībā interaktīvā e-apmācību vidē un zināšanas veiksmīgi apguvuši **37** dzelzceļa speciālisti
- Izglītības programmā "LDz vadītāju akadēmija" zināšanas, prasmes un kompetences pilnveidoja **14** uzņēmuma vidējā līmeņa vadītāji
- **2628** dzelzceļa speciālistu kārtējā eksaminācija

Savukārt ārpus LDz Mācību centra 2022.gadā profesionālo zināšanu paaugstināšanas nolūkos 156 reizes darbinieki apmeklēja dažādu izglītības iestāžu organizētos mācību kursus.

Karjeras novērtējums un karjeras attīstības pasākumi

404-3

Ikvienam VAS "Latvijas dzelzceļš" darbiniekam ir iespēja veidot karjeru kādā no struktūrām, un, iesaistoties Personāla direkcijai, tiek novērtēta gan nodarbināto profesionālā kvalifikācija, gan personīgā vēlme pilnveidot savas profesionālās prasmes un kompetences.

Pamatojoties uz LDz iekšējiem normatīvajiem aktiem, pirms speciālistu un vadītāju līmeņa darbinieku pārcelšanas citā amatā ir jāveic karjeras attīstības pārrunas. Karjeras attīstības pārrunu rezultāti tiek apkopoti atzinumos vai kopsavilkumos un tiek izmantoti kā pamatojums vērtējamā darbinieka pārcelšanai/nepārcelšanai amatā vai citam karjeras attīstības mērķim. Nepieciešamības gadījumā papildus tiek izveidots individuālās attīstības plāns ar konkrētiem uzdevumiem un termiņiem kompetenču pilnveidošanai un šajā plānā noteiktā perioda beigās jānotiek atkārtotām pārrunām.

43

darbiniekiem veiktas karjeras attīstības pārrunas, kuru rezultātā:

- 9 darbiniekiem saistībā ar karjeras attīstības iespējām citā amatā
- 7 darbinieki tika pārcelti pieteiktajā amatā
- 1 darbinieks tika pārcelts citā amatā
- 1 darbiniekam tika izveidots individuālās attīstības plāns 6 mēnešiem, pēc kura veiksmīgas izpildes būs iespējama pārcelšana pieteiktajā amatā
- 36 darbiniekiem veiktas pārrunas saistībā ar norīkošanu apmācībai mācību programmā "Vadītāju akadēmija 2022"

Sabiedrība

Satiksmes drošība

3-3

Dzelzceļa drošības uzlabošana

416-1; 416-2

Viena no nozīmīgākajām uzņēmuma prioritātēm ir gājēju un citu satiksmes dalībnieku drošība dzelzceļa tuvumā, tādējādi Satiksmes drošības politika ir viena no būtiskajām LDz politikām.

VAS "Latvijas dzelzceļš" 2022.gadā turpināja veikt mērķtiecīgus ieguldījumus dzelzceļa drošības uzlabošanā, un detalizētāka informācija par īstenotajiem projektiem lasāma [26.lpp.](#)

Divas dzelzceļa pārbrauktuves stacijā Līvberze un posmā Kalvene – Ilmāja pārskata gadā ir aprīkotas ar automātiskajām barjerām ar attālināto kontroli un videonovērošanas sistēmu

Viena dzelzceļa pārbrauktuve posmā Jelgava – Glūda (Jelgava, Tērvetes iela) aprīkota ar papildus pārbrauktuves luksoforu

Vienai dzelzceļa pārbrauktuvei stacijā Sigulda nomainīti pārbrauktuves barjeru darbība no pusautomātiskās uz automātisko

Divas gājēju pārejas posmā Zasulauks – Priedaine (p.p.Babīte) un posmā Priedaine – Dubulti (Jūrmala, Turaidas iela) aprīkotas ar signalizācijas sistēmu

Sešas dzelzceļa pārbrauktuves ar intensīvu autotransporta kustību tika aprīkotas ar papildzīmēm "Sastrēguma gadījumā neiebraukt pārbrauktuves zonā"

Ierīkota viena jauna gājēju pāreja stacijā Strenči

Satiksmes drošības pārkāpumu jomā pārskata gadā, tāpat kā 2021. gadā, nav konstatēti pārkāpumi un uzņēmumam nav piemēroti sodi vai sankcijas.

VAS "Latvijas dzelzceļš" jau vairākus gadus īsteno informatīvus pasākumus, pievēršot sabiedrības uzmanību dzelzceļa drošības problemātikai, kā arī izglīto bērnus un jauniešus par jautājumiem, kas saistīti ar drošību dzelzceļa tuvumā. Plašāk par šiem pasākumiem aprakstīts nodaļā "Sabiedrības izglītošana" [82.lpp.](#)

Nelaiemes gadījumi uz dzelzceļa

Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2016.gada 11.maija Direktīvas (ES) 2016/798 par dzelzceļa drošību un 02.06.2020 MK noteikumu Nr.334 "Dzelzceļa satiksmes negadījumu klasifikācijas, izmeklēšanas un uzskaites kārtība", negadījumu statistikā netiek iekļauti tie gadījumi, kad cilvēki apzināti izraisa sadursmi ar vilcienu (pašnāvība vai tās mēģinājums).

2022.gadā negadījumi, kas klasificēti kā pašnāvība vai tās mēģinājumi, ir fiksēti 8 reizes, no kurām 7 negadījumi bija ar letālu iznākumu un vienā negadījumā cilvēks tika smagi traumēts.

Veicot notikušo nelaimes gadījumu analīzi, secināts, ka joprojām visbiežāk cilvēki sadursmēs ar vilcienu cieš, jo sliežu ceļu zonā netiek ievērotas piesardzības prasības – cilvēki nav bijuši pietiekami uzmanīgi, šķērsojot dzelzceļu, nav pārliecinājušies, vai netuvojas vilciens. Diemžēl bojā iet un traumas gūst arī cilvēki, kuri apzināti rīkojas pārgalvīgi, piemēram, pieķeroties pie kustībā esoša ritošā sastāva.

Pārskata gadā 6 cilvēki gāja bojā dzelzceļa staciju teritorijās, bet ceļu posmos notika 9 negadījumi, no kuriem 7 gadījumos cilvēki gāja bojā un 2 tika smagi traumēti.

Gaišā diennakts laikā ir notikuši 6 negadījumi, bet tumšā diennakts laikā – 9 no visiem pārskata gadā notikušajiem negadījumiem.

Negadījumu iemesli

	Automašīnas un pasažieru vilciena sadursme uz dzelzceļa pārbrauktuves	1 negadījumā 1 smagi traumēts	5 negadījumos cietušo ārējās pazīmes liecināja par atrašanos alkohola reibumā, 3 negadījumos tikušas lietotas austiņas
	Atrašanās sliežu ceļu zonā, neievērojot piesardzības noteikumus	9 negadījumi un 9 bojā gājuši cilvēki, no tiem: cilvēks gulēja sliežu ceļu zonā – 7 negadījumi; cilvēks gāja pa sliežu ceļa vidu – 2 negadījumi	
	Pieķeršanās pie kustībā esoša ritošā sastāva	1 negadījumā 1 bojā gājušais	
	Sliežu ceļu šķērsošana pirms braucoša vilciena	4 negadījumi: 3 bojā gājušie; 1 smagi traumēts cilvēks	
	Uz dzelzceļa pārbrauktuvē notika ritošā sastāva un transportlīdzekļu sadursmes	4 gadījumi – visi, autovadītājiem pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumus	

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATĪVĀ
Pārvaldība

BŪTISKĀS ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

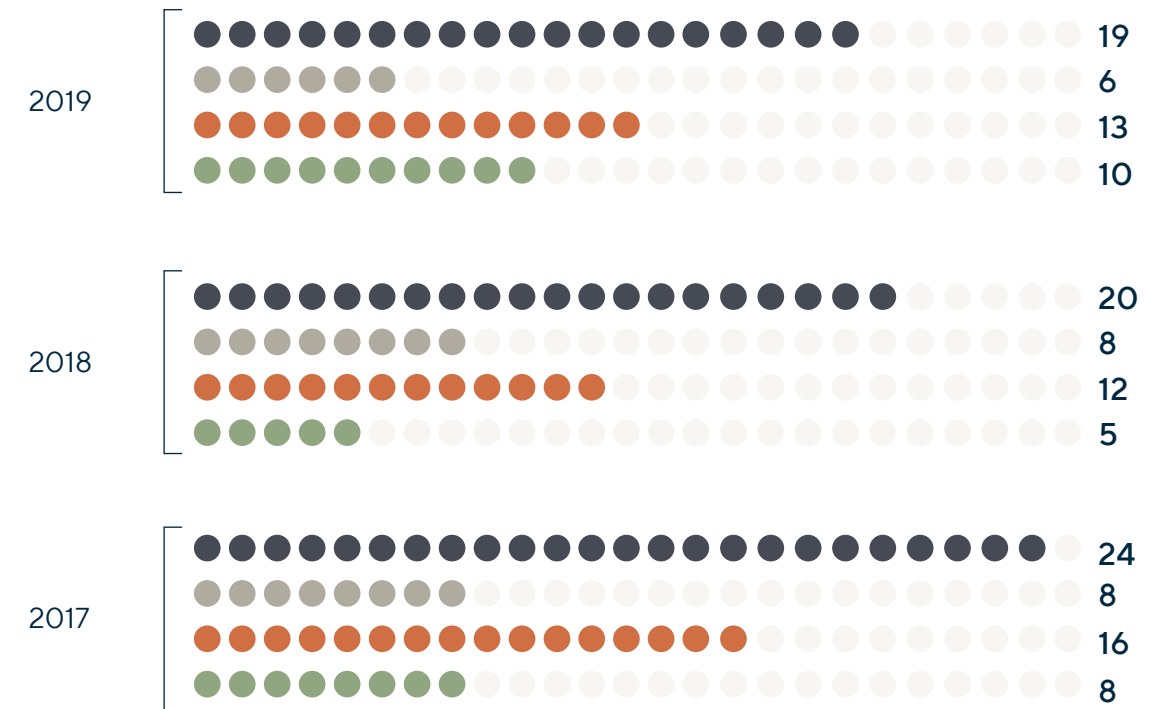
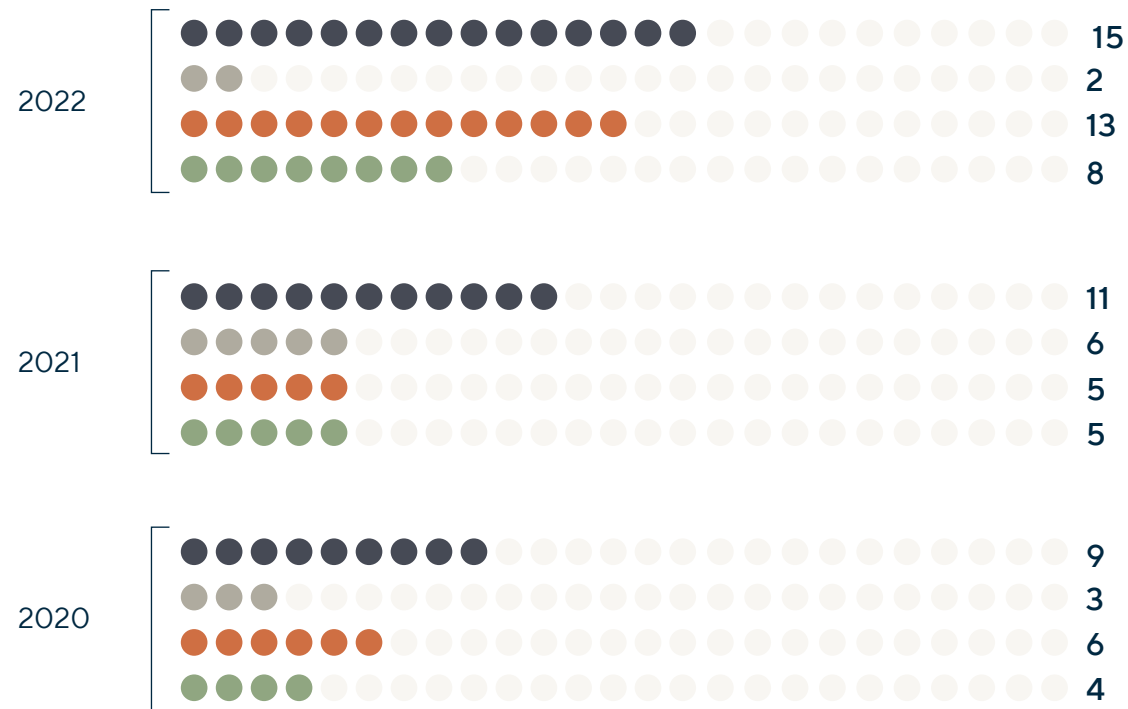
VIDES
IETEKME

**SOCIĀLĀ
IETEKME**

EKONOMISKĀ
IETEKME

NEATKARĪGA REVIDENTA
APLIECINĀJUMA
ZIŅOJUMS

Dzelzceļa negadījumos cietušie

nopietnos negadījumos traumēto cilvēku skaits

cietušie

bojā gājušie

pašnāvība vai pašnāvības mēģinājums

Sabiedrības izglītošana

3-3; 413-1

Izglītošana dzelzceļa drošības jautājumos

Pēdējo 10 gadu laikā dzelzceļa negadījumos Latvijā bojā iet vidēji 18 cilvēki gadā un lielākā daļa nelaimes gadījumu notiek neuzmanīgas rīcības vai pārgalvīgas uzvedības dēļ. Lai atgādinātu iedzīvotājiem par drošu dzelzceļa sliežu šķērsošanu un mazinātu dzelzceļa negadījumos cietušo un bojā gājušo skaitu, VAS "Latvijas dzelzceļš" jau vairākus gadus īsteno informatīvus pasākumus, lai atgādinātu iedzīvotājiem par svarīgākajiem drošības noteikumiem, kas jāievēro, atrodoties dzelzceļa sliežu tuvumā vai šķērsojot tās.

2022.gadā VAS "Latvijas dzelzceļš" īstenoja drošības kampaņu – "Redzi sliedes – nopauzē!", kā arī organizēja drošības stundas bērniem un jauniešiem.

Mācību gada sākumā – 2022.gada septembrī – LDz organizēja drošības atklāšanas pasākumu, kur kopā ar Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas, Valsts policijas un Rīgas 45.vidusskolas pārstāvjiem aktualizēja bērnu un jauniešu drošību, kā arī pārrunāja efektīvākos veidus, kā skolas vecuma bērnus vislabāk uzrunāt par drošības prasību ievērošanu. Atklāšanas pasākumā piedalījās arī mediju pārstāvji.

Tāpat LDz aicināja visus Latvijas skolēnus un skolotājus piedalīties radošā konkursā "Redzi sliedes – nopauzē!", kura galvenais uzdevums bija video formātā iedzīvināt kampaņas vizuālo risinājumu un saukli. Skolēni tos izdejoja, izdziedāja, iekustināja zīmējumos u.tml. Konkursā tika iesūtīti teju 40 visdažādākie video no klašu skolēniem visā Latvijā un par 12 labākajiem darbiem norisinājās balsošana sociālajos tīklos Facebook un Instagram.

Visa aktuālā informācija par drošību ir izvietota arī VAS "Latvijas dzelzceļš" tīmekļa vietnē www.dzirdiredzidzivo.lv

VAS "Latvijas dzelzceļš" regulāri organizē arī Drošības stundas mācību iestādēs, lai pēc iespējas plašāk izskanētu aicinājums dzelzceļa tuvumā būt īpaši vērīgiem un piesardzīgiem. 2022.gadā LDz speciālisti ar Drošības stundām kā klātienē, tā attālināti viesojās teju 200 klasēs skolās un pirmsskolas izglītības iestādēs visā Latvijā, kur ar drošas sliežu šķērsošanas noteikumiem iepazīs aptuveni 4 000 bērni un jaunieši. Šajās drošības stundās bērni un jaunieši tiek apmācīti, kā pareizi un droši uzvesties dzelzceļa tuvumā un vilcienā, kā arī uzzina daudz interesanta par dzelzceļu.

70%

pamanīja kādu no kampaņas materiāliem

82%

norādīja, ka kampaņas mērķis ir skaidrs un saprotams

**REDZI
SLIEDES-
NOPAUZĒ!****79%**

atzina, ka sauklis ataino vēlamo uzvedību dzelzceļa sliežu tuvumā

Nozares jauno profesionāļu izaugsmes veicināšana

LDz-2

VAS "Latvijas dzelzceļš" jau vairākus gadus cieši sadarbojas ar profesionālās un augstākās izglītības iestādēm, veicinot jauno nozares speciālistu izglītošanu un piesaisti darbam uzņēmumā gan dzelzceļa nozarē kopumā. Starp ilggadējiem LDz sadarbības partneriem ir Rīgas Tehniskā universitāte, kā arī Rīgas un Daugavpils profesionālās izglītības iestādes, kur tiek apmācīti jaunie dzelzceļa jomas speciālisti.

2022.gadā LDz piedalījās Rīgas Tehniskās universitātes dzelzceļa jomas studiju kursu izvērtēšanā, kā arī studiju virziena novērtēšanas ekspertu grupas darbā. Studiju programmas "Dzelzceļa inženierija" apguve ļaus attīstīt tehnoloģisko kapacitāti Koncernā, kā arī nākotnē dos iespēju piesaistīt darbam LDz nepieciešamos kvalificētos speciālistus.

Vēsturiskā mantojuma saglabāšana

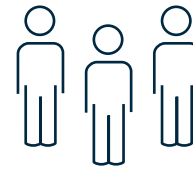
LDz-3

VAS "Latvijas dzelzceļš" ne tikai rūpējas par esošās dzelzceļa infrastruktūras kvalitāti, drošību un attīstību, bet arī saglabā tās dzelzceļa vēstures liecības, kas stāsta par dzelzceļa nozares vēsturi Latvijā no tās pirmsākumiem, kas meklējami 19.gadsimta otrajā pusē.

Galvenais dzelzceļa nozares mantojuma glabātājs ir Latvijas dzelzceļa vēstures muzejs, kura ekspozīcijas atrodas Rīgā, Uzvaras bulvārī 2a, un Jelgavā, Stacijas ielā 3. Muzeja darbība balstās uz Muzeja nolikumu un Vidēja termiņa attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam.

Muzejs lepojas ar plašāko ritošā sastāva kolekciju Baltijā un rūpējas par visdažādāko dzelzceļa vēstures liecību saglabāšanu. Muzeja kolekcijas regulāri tiek papildinātas, gan pašam muzejam uzmeklējot un iegādājoties dažādus priekšmetus, gan arī saņemot dāvinājumus no dzelzceļa nozares entuziastiem.

2022.gadā tika pabeigts un muzejā ir apskatāms Baltijā lielākais un modernākais dzelzceļa makets mērogā 1:87. Makets ir 44 m² liels un unikāls ar to, ka vairums detaļu ir roku darbs, tas tapis vairāku gadu garumā, iesaistoties dzelzceļa modelisma entuziastiem no Latvijas un ārvalstīm.

26 813

2022.gadā

muzeja apmeklētāji klātienē

8 377

2021.gadā

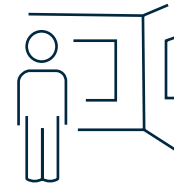
276

2022.gadā

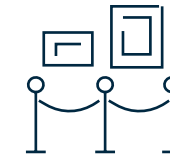
cilvēki piedalījušies attālinātajās
muzeja nodarbībās

8 377

2021.gadā

20 513

muzeja krājuma vienības

5

izstādes

17 566

apmeklētāji

472ekskursijas
un
nodarbības**7 130**

apmeklētāji

57 074 eiro

2022.gadā

no biļetēm iegūtie muzeja ienākumi

17 836,50 eiro

2021.gadā

An aerial photograph of a large train yard filled with numerous oil tank cars. The cars are arranged in long, parallel rows, receding into the distance. They are primarily light-colored, with some featuring green or blue bands. The tracks are visible on the left side of the image, with a signal light and some vegetation. The overall scene is industrial and shows a large-scale logistics operation.

08

EKONOMISKĀ IETEKME

Ekonomiskās ietekmes aspekti:

- Infrastruktūras efektīva pārvaldība, modernizācija un attīstība
- Sadarbības partneru un piegādātāju izvēle
- Finansējuma un investīciju piesaiste darbības attīstībai
- Tiešā ekonomiskā ietekme
- Jaunu tehnoloģiju attīstība un darbības digitalizācija

Infrastruktūras efektīva pārvaldība, modernizācija un attīstība

3-3

VAS "Latvijas dzelzceļš" ir viens no lielākajiem uzņēmumiem Latvijā, kas ar savu saimniecisko darbību sniedz vērā ņemamu ieguldījumu valsts tautsaimniecībā un nodrošina dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu pasažieru un kravu pārvadājumiem. LDz galvenais uzdevums ir valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldīšana un drošu, augstas kvalitātes un efektīvu dzelzceļa pakalpojumu nodrošināšana Latvijas valsts un tautsaimniecības interesēs.

Atbilstoši Dzelzceļa likumam, VAS "Latvijas dzelzceļš" sniedz publiskās lietošanas dzelzceļa minimālā piekļuves pakalpojumu kompleksa un piekļuves publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai, kas savieno dzelzceļa infrastruktūru ar apkopes vietām, pakalpojumu, kravas vagonu šķirošanas un komplektēšanas, vagonu tehniskās apkopes un apskates pakalpojumus, elektroenerģijas sadales un tirdzniecības pakalpojumus, nomas pakalpojumus, informācijas tehnoloģiju pakalpojumus, elektronisko sakaru pakalpojumus, kā arī citus pakalpojumus.

2022.gadā tika turpināta 2021.gadā uzsāktā VAS "Latvijas dzelzceļš" biznesa modeļa ieviešana. Balstoties uz šo biznesa modeli, 2021.gadā tika izstrādāta VAS "Latvijas dzelzceļš" vidēja termiņa darbības stratēģija un rīcības plāns 2021. – 2025.gadam, kas ir akceptēts ar 05.07.2021. VAS "Latvijas dzelzceļš" valdes lēmumu un apstiprināts ar 14.07.2021. VAS "Latvijas dzelzceļš" padomes lēmumu.

Savukārt "VAS "Latvijas dzelzceļš" koncepcija infrastruktūras attīstībai 2021.– 2035.gadam", ietver patreizējo dzelzceļa infrastruktūras un ar to saistīto LDz darbības aspektu aprakstu un

ieskicē Latvijas dzelzceļa stratēģiskās attīstības vīziju un tās būtiskākos virzienus, kas tieši atspoguļojas Latvijas dzelzceļa vidēja termiņa darbības stratēģijā, uz infrastruktūras attīstību un modernizāciju vērstajos projektos.

Investīcijas infrastruktūrā un pakalpojumu attīstībā

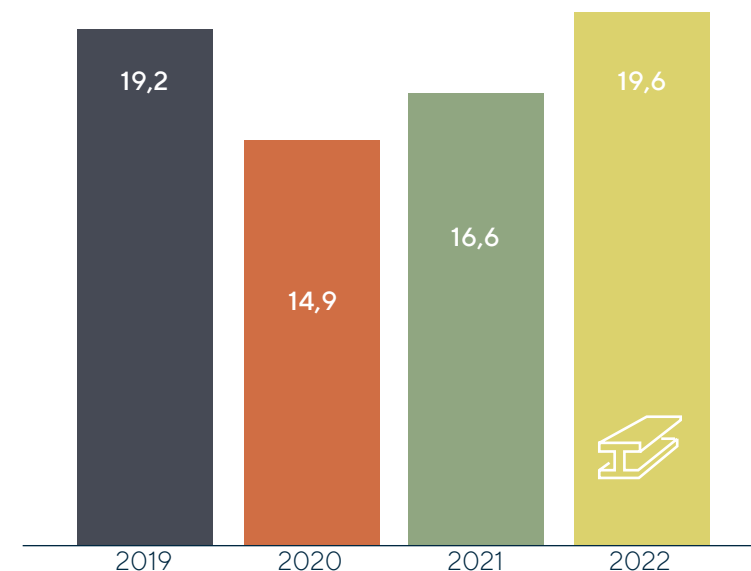
203-1

VAS "Latvijas dzelzceļš" kā publiskās lietošanas infrastruktūras pārvaldītāja uzdevums ir nodrošināt ilgtspējīgā dzelzceļa sistēmas finansējuma modeli balstītu, klientu mobilitātei un Eiropas dzelzceļa pamattīkla prasībām atbilstošu dzelzceļa infrastruktūras izveidi un uzturēšanu, atjaunošanu un attīstību, īstenojot efektīvu tā rīcībā esošo resursu pārvaldību un nodrošinot pilna dzelzceļa pakalpojuma cikla darbību visā valsts teritorijā.

Lai fiksētu sliežu ceļu kvalitāti un lemtu par nepieciešamajiem uzlabojumiem ik gadu tiek veiktas vairākas pārbaudes. Sliežu ceļa stāvokļa novērtējums tiek izteikts ar vidējo atzīmi, kuru iegūst, dalot pārbaudāmā iecirkņa kopējo ballu summu ar pārbaudīto kilometru skaitu. Saskaņā ar veiktajām pārbaudēm sliežu ceļu kvalitāte Latvijā ilgstoši atbilst novērtējumam "teicami".

2022.gadā vidējais ballu skaits bija 19,6 un tas ir par 3,0 ballēm vairāk nekā 2021. gadā, kad vērtējums bija 16,6 balles. Šāds kvalitātes rādītājs sasniegts, pateicoties ieguldījumiem infrastruktūrā, nodrošinot tās kvalitāti, drošumu un konkurētspēju.

Sliežu ceļu kvalitātes vērtējums ballēs

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATīvā
Pārvaldība

BŪTISKās ILGTSPĒJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTE

VIDES
IETEKME

SOCIālā
IETEKME

EKONOMISKā
IETEKME

NEATKARīga REVIDENTA
APLIECINājuma
ZIŅOJUMS

2022.gadā veiktās investīcijas infrastruktūras attīstībā

VAS "Latvijas dzelzceļš" veikto kapitālieguldījumu apjoms 2022.gadā

19 miljoni eiro	Kopā – VAS "Latvijas dzelzceļš" kapitālieguldījumu apjoms 2022.gadā
10 miljoni eiro	Kapitālajā remontā
1,4 miljoni eiro	IT sistēmu atjaunošanā
0,7 miljoni eiro	Tehnoloģisko iekārtu sliežu ceļu remontam un uzturēšanai iegāde, kā arī iekārtu turpmākai informācijas sistēmu un sakaru līdzekļu attīstībai
6,88 miljoni eiro	Ieguldījums infrastruktūras attīstībā
0,1 miljoni eiro	Nepabeigtā celtniecībā iekļauti investīciju projektiem iegādātie materiāli

30.11.2021.ar LDz padomes lēmumu tika apstiprināts VAS "Latvijas dzelzceļš" 2022.gada budžets ar investīciju apjomu 84,08 miljoni eiro pēc izpildītiem darbiem. Taču 2022.gadā tika veikti kapitālieguldījumu programmas budžeta grozījumi, samazinot atjaunošanas un attīstības projektu realizācijai nepieciešamo finansējumu pārskata gadā. Tādējādi izveidojās rezerve 63,85 miljonu eiro apmērā – paredzot, ka šī summa 2022.gada ietvaros netiks izmantota, un novirzīta uzsākto projektu realizācijai 2023. gadā. Programmas grozījumi tika veikti saistībā ar loģistikas ķēžu izmaiņām pasaulē, starptautisko sankciju radīto ietekmi uz darījumu noslēgšanu, kā arī inflācijas līmeni un trešo pušu lēmumiem.

ES fondu un programmu līdzfinansētie projekti

Istenojot savas pamatdarbības mērķi – dzelzceļa infrastruktūras uzturēšana un attīstīšana, VAS "Latvijas dzelzceļš" pastāvīgi plāno infrastruktūras uzlabošanu un modernizāciju, tostarp piesaistot arī Eiropas Savienības fondu finansējumu.

Rīgas dzelzceļa mezgla posma Sarkandaugava–Mangaļi–Ziemeļblāzma modernizācija

Projektā ir paredzēts izbūvēt otro sliežu ceļu posmā Mangaļi–Ziemeļblāzma, kā arī modernizēt mikroprocesoru centralizāciju ar mērķi uzlabot Rīgas dzelzceļa mezgla pārstrādes spēju, būtiski samazināt mezgla šaurās vietas un paaugstināt efektivitāti.

Projekta paredzamās kopējās izmaksas ir 22,4 miljoni eiro un projekta īstenošanai ir piesaistīts ES Kohēzijas fonda līdzfinansējums 85% apmērā.

2022.gadā bija nepieciešamība veikt Mangaļu stacijas A parkā tuneļa pārprojektēšanu, līdz ar to palielināt darbu apjomus un pagarināt darbu izpildes termiņu. 17.10.2022. tika pieņemts valdes lēmums par grozījumu veikšanu, palielinot būvniecības līguma summu par 1 760 000 eiro un pagarinot darbu izpildes termiņu līdz 01.07.2023. LDz padome 20.10.2022 ir piekritusi šādu grozījumu veikšanai.

Tāpat būvniecības darbu laika tika konstatēta piesārņota grunts ar nezināmas izcelsmes stikla ražošanas atkritumiem, arī šie apstākļi lika palielināt darbu apjomu. 12.12.2022. tika pieņemts valdes lēmums par piekrišanu grozījumu veikšanai, palielinot būvniecības līguma summu par 270 000 eiro un 15.12.2022. padome ir piekritusi grozījumu veikšanai.

Ņemot vērā trešo pušu prasību ietekmi uz projektējamo risinājumu izmaiņām, 12.12.2022. tika pieņemts valdes lēmums par darbu izpildes termiņa pagarināšanu līdz 27.03.2023 un LDz padome 15.12.2022.ir piekritusi grozījumu veikšanai. 28.12.2022. tika parakstīta būvniecības līguma vienošanās par darbu izpildes termiņa pagarināšanu.

Dzelzceļa pasažieru infrastruktūras modernizācija

Kopējās projekta "Dzelzceļa pasažieru infrastruktūras modernizācija" izmaksas ir plānotas 44,4 miljonu eiro apmērā. Projekts tiek īstenots ar Kohēzijas fonda līdzfinansējumu 85% apmērā.

2022.gadā, noslēdzoties projektēšanas fāzei, tika uzsākti būvniecības darbi, kas tiks pabeigti līdz 2023.gada beigām. Projekta ietvaros pārskata gadā tika izsludināts atklāts konkurss "Digitālo informatīvo displeju piegāde, uzstādīšana, un integrācija".

Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai

Projekta “Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai” kopējā līguma summa ir 57,93 miljoni eiro un projekts tiek īstenots ar Kohēzijas fonda līdzfinansējumu 85% apmērā.

Pārskata gadā tika noslēgts līgums ar Uzņēmēju Personu apvienību “BMGS-FIMA-ALSTOM” ar samazinātu apjomu, jo līguma slēgšanas brīdī, uzņēmējs informēja, ka ģeopolitiskās situācijas dēļ nespēs izpildīt visus darbus līdz iepirkumā noteiktajam termiņam saistībā ar paredzamiem būtiskiem materiālu piegādes termiņu kavējumiem. Tādēļ no darbu apjomiem tika izslēgti sliežu ceļa darbi (līkņu taisnošana).

Saskaņā ar 28.11.2022. valdes lēmumu un LDz padomes 15.12.2022. lēmumu 2023.gadā tiks rīkots iepirkums – sarunu procedūra, nepublicējot dalības uzaicinājumu “Dzelzceļa infrastruktūras modernizācija vilcienu kustības ātruma paaugstināšanai: mikroprocesoru centralizācijas un mikroprocesoru dispečeru centralizācijas sistēmu modifikācija”.

Nožogojumu un gājēju pāreju ierīkošana dzelzceļa infrastruktūras objektos

Projektam “Nožogojumu un gājēju pāreju ierīkošana dzelzceļa infrastruktūras objektos” pieejamais finansējums ir 7,3 miljoni eiro un tā īstenošanai ir piesaistīts Kohēzijas fonda līdzfinansējums 85% apmērā.

22.08.2022. tika noslēgts līgums ar Uzņēmēju “LEONHARD WEISS OÜ”, un, ņemot vērā iepirkumā noteikto darbu apjomu un izvērtējot darbu organizāciju, t.sk. nepieciešamos laiku skaņojumu saņemšanai, arī no trešajām pusēm, projektēšanas fāzē, no darba apjomiem tika izslēgta gājēju tuneļa izbūves darbi, kurus tehnoloģiskā procesa dēļ nav iespējams veikt paredzētajā termiņā t.i. līdz 2023. gada 31. oktobrim. Noslēgtā Līguma summa ir 4 070 203,56 eiro (bez PVN). Savukārt 30.08.2022. tika noslēgts līgums ar Inženieri SIA “Firma L4” par būvuzraudzības un ekspertīzes pakalpojuma veikšanu ar līguma summu 273 220.00 eiro (bez PVN).

Sadarbspējīgas dzelzceļa sistēmas izveide Baltijas valstīs

Šis projekts tiek īstenots sadarbībā ar Igaunijas uzņēmumu AS “Eesti Raudtee” un tās paredzamās kopējās izmaksas ir 5,3 miljoni eiro. Projekts tiek realizēts ar Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments (EISI)/(CEF) līdzfinansējumu 40% apmērā.

2022.gadā tika pabeigta projekta 2.aktivitāte – “Kopīgas sistēmas koncepcijas izstrāde” – kopīgas sistēmas koncepcijas un ieviešanas plāna izstrāde, lai sasniegtu savstarpēji izmantojamu dzelzceļa sistēmu Latvijas un Igaunijas dzelzceļos. Pārskata gadā uzsākts darbs pie projekta 3.aktivitātes “OPVS prototipa ieviešana” – tika noslēgts līgums ar UAB “Blue Bridge Code” par operatīvās pārvadājumu vadības sistēmas ieviešanu LDZ par kopējo summu 1 323 000 eiro.

Projekta izpildes termiņš ir noteikts 2024.gada beigās.

Rīgas pilsētas/piepilsētas dzelzceļa elektrificētā tīkla modernizācijas projekta sagatavošanās darbi

Pārskata gadā ir paveikti vairāki darbi pie Rīgas pilsētas / piepilsētas dzelzceļa elektrificētā tīkla modernizācijas projekta sagatavošanas, kuru plānots īstenot Atvērēšanās un noturības instrumenta ietvaros.

Šajā projektā paredzēts uzlabot bezemisiju dzelzceļa infrastruktūru Rīgas mezglā un līnijā Rīga – Tukums, kā arī paplašināt elektrificēto zonu Zasulauks – Bolderāja, nomainot un izbūvējot kontakttīklu, tādējādi nākotnē nodrošinot migrāciju uz 25kV elektrifikācijas sistēmu, kas salīdzinājumā ar esošos 3.3 kV sistēmu ir daudz efektīvāka un ilgtspējīgāka.

Projekta sagatavošanas stadijā 2022.gada maijā tika saņemts no Valsts vides dienesta Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums, kurā norādīts, ka paredzētai darbībai nav piemērojams ietekmes uz vidi novērtējums. Satiksmes ministrija, noslēdzot līgumu ar SIA “Ernst & Young Baltic”, pabeigusi darbu pie vienotas izmaksu un ieguvumu analīzes izstrādes paredzētajām darbībām saistībā ar kontakttīkla modernizāciju un elektrificētās zonas paplašināšanu un VSIA “Autotransporta direkcija” paredzēto projektu par bateriju vilcienu iegādi. VAS “Latvijas dzelzceļš” izstrādā iepirkumu dokumentāciju un projektu ir plānots pabeigt līdz 2026. gada 1. ceturksnim.

Sadarbības partneru un piegādātāju izvēle

3-3; 204-1

VAS "Latvijas dzelzceļš" kā sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs iepirkuma procedūru organizēšanā rīkojas atbilstoši Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumam, kā arī ievēro iepirkumu uzraudzības biroja apstiprinātās Vadlīnijas sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem un Koncerna izstrādātos iepirkumu noteikumus, kā arī rīkojas Koncerna sadarbības partneru biznesa ētikas kodeksu.

Iepirkumu plānu un pasūtījumu apkopošanu, iepirkuma procedūru organizēšanu un to tiesisko uzraudzību uzņēmumā veic LDz Iepirkumu birojs. Tas ievēro visus saistošos tiesību aktus, kā arī sadarbojas ar LDz Drošības direkciju, lai visi iepirkumi tiktu organizēti pēc iespējas caurskatāmi, godīgi un atklāti. Katrā LDz iepirkuma līgumā ir atsauces uz Koncerna Sadarbības partneru biznesa ētikas kodeksu, kas jāievēro abām līgumslēdzējām pusēm. Šaubu gadījumā var tikt iedarbināts Trauksmes cēlēju mehānisms, kas paredz iespēju ikvienam anonīmi ziņot par iespējamiem krāpšanas, korupcijas vai interešu konflikta gadījumiem.

Iepirkumu birojs katra iepirkuma ietvaros, pirms lēmuma pieņemšanas par iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, veic pārbaudes par pretendentu, kuram būtu piešķiramas līguma slēgšanas tiesības saskaņā ar Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumu. Vienlaikus, tiek pārbaudīts, vai uz pretendenta piedāvāto precī nav attiecināms aizliegums importam Eiropā, saskaņā ar starptautisko vai nacionālo sankciju normatīviem.

Iepirkumu birojs, īstenojot iepirkuma procedūras, ievēro atklātumu, brīvas konkurences principu, vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi, kas nozīmē vienādu prasību un vērtēšanas kritēriju noteikšanu visiem pretendentiem.

Kopumā 2021.gadā tika veikti 245 iepirkumi un noslēgti 702 iepirkuma līgumi.

Kopumā 2022.gadā ir veikts 261 iepirkums, tostarp 61 no tiem tika piemērots "zaļā iepirkuma" princips un šo iepirkumu ietvaros tika iegādātas tādas preces kā biroja papīrs, drukas iekārtas, datortehnika un serveri, saimniecības preces (tīrīšanas līdzekļi u.c.), spuldzes u.tml., kā arī veikti pakalpojumu, elektroenerģijas iegādes un būvniecības iepirkumi.

Būtisks Iepirkumu biroja darbības priekšnoteikums ir līdzekļu efektīva izmantošana. Pateicoties pārdomātai un atbildīgai iepirkumu politikai, 2022.gadā tika iekonomēti budžeta līdzekļi 16,79 miljonu eiro jeb 8,95% apmērā. Iekonomētā summa aprēķināta, salīdzinot pabeigto iepirkumu plānoto iepirkumu summu ar faktisko iepirkumu līgumsummu.

No visiem 723 noslēgtajiem līgumiem 2022.gadā 25 līgumi ir noslēgti ar ārvalsts piegādātāju, 3 līgumi ar ārvalsts filiāli Latvijā, visi pārējie bija līgumi ar Latvijas piegādātājiem.

Iepirkumi

* Zaļais iepirkums ir iepirkums, kur tiek izmantoti vai iepirkti videi draudzīgi un/ vai pārstrādāti materiāli, vai tie satur vides sakārtošanas un ilgtspējas pasākumus

Tiešā ekonomiskā ietekme

3-3; 201-1

Kopš LDz Vidēja termiņa darbības stratēģijas apstiprināšanas ir ievērojami mainījušies ģeopolitiskie apstākļi, kas būtiski ietekmējuši arī VAS “Latvijas dzelzceļš” darbību. Līdz ar Krievijas kara sākumu Ukrainā, kravu pārvadājumos jau iepriekšējos gados novēroto pārvadājumu apjomu kritumu papildus negatīvi sāka ietekmēt sektorālo sankciju režīms. Ņemot vērā, ka liela daļa sektorālo sankciju stājās spēkā pakāpeniski, patiesā sankciju ietekme bija redzama sākot ar 2022.gada 2.pusgadu un pārskata gadā kopumā bijis salīdzinoši neliels dzelzceļa kravu apjoma samazinājums – tika pārvadāti 21,59 miljoni tonnu kravu, kas ir par 375 000 tonnu jeb 1,7% mazāk nekā 2021.gadā.

Pozitīvas tendences savukārt bija vērojamas pasažieru pārvadājumos. Analizējot dzelzceļa pārvadājumu struktūru Latvijā, ja iepriekšējos gados dzelzceļa tīkla izmantošanā dominēja kravu pārvadājumi, tad kopš 2020.gada šī situācija ir mainījusies un 2022.gadā pasažieru pārvadājumu daļa vilcienu kilometru izteiksmē sasniedza jau 60,6% no kopējiem vilcienu kilometru rādītājiem dzelzceļa tīklā.

LDz, spējot reaģēt uz mainīgiem tirgus apstākļiem, jau iepriekšējos gados ir būtiski optimizējis un arī pārskata gadā turpināja īstenot izmaksu samazināšanas pasākumus, lai kļūtu par efektīvāku un konkurētspējīgu uzņēmumu. 2022.gadā tika analizētas LDz esošo tehnisko pārvalžu un Tehniskās vadības direkcijas organizatoriskās struktūras un definētas nepieciešamās izmaiņas LDz tehniskā bloka struktūrās un darbības jomās, kas uzlabotu procesu vadību un lēmumu pieņemšanu. LDz valde pārskata gadā pieņēma lēmumu “Par LDz restrukturizācijas pasākumiem”, kas noteica izveidot darba grupu, kurai līdz 2023.gada beigām jāorganizē restrukturizācijas pasākumi, kas ļaus optimizēt resursus un kāpināt darba efektivitāti.

Vienlaikus, ņemot vērā jau veiktos un plānotos optimizācijas pasākumus ir sasniegts minimāli pieļaujamais infrastruktūras apsaimniekošanas resursu un ieguldījumu robežlīmenis, lai nodrošinātu esošās infrastruktūras funkcionalitāti un atbilstību TEN ([Dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas noteikumu](#)) prasībām, tādēļ iespējas vēl būtiski samazināt infrastruktūras

uzturēšanas izmaksas nākotnē pastāv, vienīgi, pārskatot un samazinot Latvijas dzelzceļa pārvaldībā esošās dzelzceļa infrastruktūras kvantitātes un kvalitātes prasības. Veicot mērķtiecīgus pasākumus izmaksu samazināšanai un darbības efektivizācijai, 2022.gada faktiskās uzņēmuma pamatdarbības izmaksas salīdzot ar 2022.gada budžetu, ir izdevies samazināt par 3,546 miljoniem eiro jeb 2,7%.

2022.gada pamatdarbības izmaksas (eiro)

	2022	2021	Īpatsvars 2022. gadā %
Pamatdarbības izmaksas kopā	128 263 945	127 054 268	100%
Izmaksas, kas saistītas ar darba samaksu	62 103 071	66 301 664	48,4 %
Sociālās apdrošināšanas iemaksas	14 679 268	15 595 152	11,4%
Materiālu izlietojums	4 447 756	4 092 970	3,5%
Degviela, kurināmais	3 095 112	1 947 971	2,4%
Elektroenerģija	15 719 924	9 119 464	12,3%
Pārējās izmaksas	28 303 375	29 997 047	22%

PRIEKŠVārds

PAR Pārskatu

PAR LDZ

KORPORATīvā
PārvaldībaBūTiskās ILGTSPēJAS
JOMAS UN IETEKMES
PUŠU IESAISTEVIDES
IETEKMESOCIālā
IETEKMEEKONOMISKā
IETEKMENEATKARīga REVIDENTA
APLIECINājuma
Ziņojums

2022.gada apgrozījums un tā struktūra (eiro)

	2022	2021	Īpatsvars kopējos ieņēmumos 2022.gadā %
NETO apgrozījums kopā	153 158 297	157 710 504	100%
Ieņēmumi no Minimālā piekļuves pakalpojumu kompleksa un piekļuves infrastrukturai, kas savieno infrastruktūru ar apkalpes vietām	50 637 139	54 505 014	33,1%
Valsts dotācija minimālajam piekļuves pakalpojuma kompleksam un piekļuvei infrastrukturai, kas savieno infrastruktūru ar apkalpes vietām tajā skaitā neizmantoto apkalpes vietu uzturēšanai	30 324 873	30 325 228	19,8%
Ieņēmumi par infrastruktūras pārvaldītāja papildpakalpojumiem	21 752 112	19 059 715	14,2%
Valsts dotācija finanšu līdzsvara nodrošināšanai	24 358 998	30 664 125	15,9%
Pārējie pakalpojumi	26 085 145	23 156 422	17,0%

apgrozījums

153,15 miljoni eiro

2022.gads

157,7 miljoni eiro

2021.gads

nomaksāto nodokļu un
nodevu apjoms

45,06 miljoni eiro

2022.gads

43,6 miljoni eiro

2021.gads

uzņēmuma vērtība

232,9 miljoni eiro

2022.gads

307,65 miljoni eiro

2021.gads

VAS "Latvijas dzelzceļš" darbinieku vidēja bruto darba samaksa 2022.gadā bija 1430,90 eiro mēnesī (2021.gadā tie bija 1347,50 eiro) un tas ir par 57,90 eiro vairāk nekā vidēji valstī kopumā. Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem, vidējais bruto atalgojums Latvijā 2022.gadā bija 1 373,00 eiro. Neto apgrozījums (t.sk. valsts finansējums finanšu līdzsvara nodrošināšanai) uz vienu VAS "Latvijas dzelzceļš" darbinieku 2022.gadā bija 41 350 eiro.

Finansējuma un investīciju piesaiste darbības attīstībai

3-3; 201-4

Dzelzceļa infrastruktūras uzturēšana, atjaunošana un attīstība tiek nodrošināta atbilstoši 09.11.2018. starp Satiksmes ministriju un VAS "Latvijas dzelzceļš" noslēgtajam daudzgadu līgumam Nr.L-7392/2018 "Par VAS "Latvijas dzelzceļš" pārvaldīšanā esošās publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un attīstības plānošanu un finansēšanu" un "VAS "Latvijas dzelzceļš" vidējā termiņa darbības stratēģijai 2021. – 2025.gadam".

Ņemot vērā, ka mainīgo tirgus apstākļu ietekmē publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājam veidojies finanšu līdzekļu deficīts, kas saistīts ar neiegūtajiem saimnieciskās darbības ieņēmumiem un infrastruktūras nodrošināšanas izmaksu segšanu, tā finanšu līdzsvars tiek nodrošināts no valsts budžeta.

Informācija par saņemto valsts finansējuma apjomu 2022.gadā un finansējuma mērķi

Finansējuma mērķis	Pamatojums	Summa eiro
Daļējs maksājums VAS "Latvijas dzelzceļš" finanšu līdzsvara nodrošināšanai par 2020. gadu	MK 2022.gada 26.aprīļa rīkojums Nr.295 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" daļēju finanšu līdzsvara nodrošināšanu maksājuma par 2020.gadu VAS "Latvijas dzelzceļš"; Satiksmes ministrijas 31.05.2022 rīkojums Nr. 01-03/76 "Par daļēju maksājumu VAS "Latvijas dzelzceļš" finanšu līdzsvara nodrošināšanai par 2020. gadu"	3 000 000
Finanšu līdzsvara nodrošināšana VAS "Latvijas dzelzceļš" par 2020. gadu	MK 2022.gada 6.decembra rīkojums Nr.875 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"; Satiksmes ministrijas 20.12.2022 rīkojumu Nr. 01-03/189 "Par maksājumu VAS "Latvijas dzelzceļš" finanšu līdzsvara nodrošināšanai par 2020.gadu"	6 503 295
LDz finanšu līdzsvara nodrošināšanai par 2021. gadu, no kuriem, LDz jānodrošina nodokļu parāda samaksu par atliktajām valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un naudas plūsmu līdz 2023. gada beigām īstenojamiem Eiropas Savienības struktūrfondu projektiem	MK 2022.gada 21.decembra rīkojums Nr.965 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"; Satiksmes ministrijas 28.12.2022 rīkojums Nr. 01-03/196	30 664 125
Dotācija VAS "Latvijas dzelzceļš" minimālā piekļuves pakalpojuma kompleksa izmaksu kompensēšanai un apkalpes vietu uzturēšanai pasažieru segmentā	Atbilstoši starp Satiksmes ministriju un LDz noslēgtajam daudzgadu līgumam "Par VAS "Latvijas dzelzceļš" pārvaldīšanā esošās publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un attīstības plānošanu un finansēšanu"	30 324 873

Jaunu tehnoloģiju attīstība un darbības digitalizācija

LDz-4

Dzelzceļa infrastruktūra sastāv no dažādām komponentēm, tostarp tādiem tehnoloģiskajiem procesiem, kuru uzdevums ir garantēt kvalitatīvu un drošu tās ekspluatāciju. Pēdējo gadu laikā LDz un visā Koncernā, gan, lai samazinātu izdevumus, gan stabilizētu finanšu situāciju ir pakāpeniski ir samazināts uzņēmumā nodarbināto skaits. Tas bijis iespējams, efektīvizējot darbību un uzlabojot dažādus tehnoloģiskos procesus.

Viens no būtiskākajiem projektiem ir Dzelzceļa pārbrauktuvju vadības centra izveide, nodrošinot apsargājamo pārbrauktuvju vadības sistēmas modernizāciju, kas ļauj efektīvāk organizēt apsargājamo pārbrauktuvju kontroli. Šī centra izveide būtiski optimizējusi LDz Sliežu ceļu pārvaldes funkcijas, procesus un resursus.

No dzelzceļa pārbrauktuvju vadības centra attālināti tiek uzraudzītas apsargājamās dzelzceļa pārbrauktuves visā Latvijas teritorijā. Pakāpeniski atsakoties no pārbrauktuvju fiziskās kontroles, kad pie pārbrauktuvēm pastāvīgi uzturas dežurējošais personāls, kopumā pārbrauktuvju centrā ir iespējams vienlaikus apkalpot līdz 24 pārbrauktuvēm. Pārbrauktuvju centrā viens dežurants var apkalpot līdz sešām pārbrauktuvēm vienlaikus, tādējādi ar tehnoloģiju palīdzību tiek optimizēti resursi un uzlaboti darbinieku darba apstākļi. Pārbrauktuvju centra dežurants ar videonovērošanas sistēmas palīdzību seko līdzi situācijai dzelzceļa pārbrauktuvēs un nepieciešamības gadījumā veic atbilstošas darbības, lai novērstu avārijas situācijas. Dežurants nepieciešamības gadījumā ziņo vilcienu dispečeram vai staciju dežurantam par iespējami bīstamu situāciju uz pārbrauktuves, var iedarbināt pārbrauktuves signalizāciju, kā arī ar īpašas programmas palīdzību tiešsaistē sekot līdzi vilcienu kustībai.

Procesu digitalizēšana un jauno tehnoloģiju iespēju ieviešana, ar mērķi pastāvīgi paaugstināt uzņēmuma darbības efektivitāti, notiek lielākajā daļā LDz struktūrvienību, no kuriem būtiskākie 2022.gadā:

- Tika veikti apjomīgi infrastruktūras un programmatūras uzlabojumi informācijas sistēmā “Sankcijas”
- Vilcienu kustības reģistrācijas procesa digitalizācijas ietvaros nodrošināta vilcienu kustības reģistrācijas optimizācija par 10%
- Ieviesta dokumentu vadības sistēmas, pārskatīti un vienkāršoti virkne procesu
- Modernizēta kravu pārvadājumu IS (KPS), lai nodrošinātu elektronisku datu apmaiņu ar muitu, veikti sistēmas uzlabojumi KPS-DKDS-EMDAS sistēmu integrācijas pilnveidošanā
- Veikta infrastruktūras pārvaldnieka informācijas sistēmu modernizācija –turpināta Kustības izpildītā grafika sistēmas (KIGAS) un Staciju vadības automatizētās sistēmas (SAVS) attīstība
- Turpinot kravu pārvadājumu sistēmas attīstību, optimizēts pavadzīmju apstrādes process un uzsākta šī procesa digitalizācija

09

NEATKARĪGA REVIDENTA APLIECINĀJUMS

Neatkarīga revidenta apliecinājuma ziņojums par ilgtspējas pārskatu

Valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" Vadībai:

Ievads

Valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" ("Sabiedrība") Vadība mūs ir nolīgusi sniegt ierobežotas pārlicības apliecinājuma uzdevumu par Atlasīto informāciju, kas aprakstīta zemāk un ietverta Sabiedrības 2022. gada Ilgtspējas pārskatā par gadu, kas noslēdzās 2022. gada 31. decembrī, no 4. līdz 93. lappusei ("2022. gada Ilgtspējas pārskats"). 2022. gada Ilgtspējas pārskatā ir sniegta ar Sabiedrību saistīta informācija.

Atlasītā informācija un Ziņošanas kritēriji

Mēs izvērtējam kvalitatīvo un kvantitatīvo informāciju, kas ir atklāta 2022. gada Ilgtspējas pārskatā un uz kuru ir atsauce vai tā ir iekļauta Globālās ziņošanas iniciatīvas (GRI) Satura Indeksā (turpmāk – "Atlasītā informācija"). Atlasītā informācija ir sagatavota saskaņā ar GRI Ilgtspējas ziņošanas standartiem (turpmāk – "GRI standarti"), ko izdevusi Globālā ziņošanas iniciatīva (GRI).

Mūsu ierobežotās pārlicības apliecinājuma uzdevuma procedūru apjoms bija ierobežots ar Atlasīto informāciju par 2022. gadu. Mēs neesam veikuši nekādas procedūras attiecībā uz iepriekšējiem periodiem vai citām 2022. gada Ilgtspējas pārskatā iekļautajām pozīcijām, un tāpēc par to neizsakām nekādus secinājumus.

Mēs izvērtējam Atlasīto informāciju, izmantojot atbilstošus kritērijus, tostarp ziņošanas principus un prasības GRI standartos (turpmāk – "Ziņošanas kritēriji"). Mēs uzskatām, ka ziņošanas kritēriji ir atbilstoši mūsu ierobežotās pārlicības sniegšanas uzdevuma mērķim.

Sabiedrības Vadības atbildība

Sabiedrības Vadība ir atbildīga par:

- iekšējās kontroles izstrādi, ieviešanu un uzturēšanu, kas attiecas uz Atlasītās informācijas sagatavošanu un kurā nav būtisku neatbilstību krāpšanas vai kļūdu dēļ;

- iekšējās metodoloģijas un vadlīniju izveidi Atlasītās informācijas sagatavošanai un ziņošanai saskaņā ar Ziņošanas kritērijiem;
- Atlasītās informācijas sagatavošanu, izvērtēšanu un ziņošanu saskaņā ar Ziņošanas kritērijiem; un
- Atlasītās informācijas precizitāti, pilnīgumu un noformējumu.

Mūsu atbildība

Mēs esam atbildīgi par:

- uzdevuma plānošanu un izpildi, lai iegūtu ierobežotu pārlicību par to, ka Atlasītajā informācijā nav būtisku neatbilstību krāpšanas vai kļūdu dēļ;
- neatkarīga secinājuma sniegšanu, pamatojoties uz mūsu veiktajām procedūrām un iegūtajiem pierādījumiem; un
- mūsu secinājuma paziņošanu Sabiedrības Vadībai.

Mēs veicām ierobežotas pārlicības pārbaudi saskaņā ar Starptautisko apliecinājuma uzdevumu standartu Nr.3000 (Pārskatīts) “Apliecinājuma uzdevumi, kas nav vēsturiskās finanšu informācijas revīzija vai pārbaude”, kurus ir izdevusi Starptautiskā audīta un apliecinājuma uzdevumu standartu padome.

Ierobežotas pārlicības uzdevuma ietvaros veikto procedūru apjoms ir būtiski mazāks kā procedūras, kas tiktu veiktas pietiekamas pārlicības uzdevuma ietvaros, attiecībā gan uz risku novērtēšanu, ietverot izpratnes par iekšējo kontroli iegūšanu, gan procedūrām, kas veiktas attiecībā uz identificētajiem riskiem. Procedūras, kas tiek veiktas ierobežotas pārlicības uzdevumā, atšķiras pēc būtības un laika, un to apjoms ir mazāks nekā pietiekamas pārlicības uzdevumā. Līdz ar to pārlicības līmenis, kas iegūts ierobežotas pārlicības uzdevumā, ir ievērojami zemāks nekā pārlicība, kas būtu iegūta, ja būtu veikts pietiekamas pārlicības uzdevums.

Mūsu neatkarība un kvalitātes kontrole

Mēs esam ievērojuši neatkarības un citas ar ētiku saistītās prasības, kas iekļautas Starptautiskās Grāmatvežu ētikas standartu padomes izdotajā Starptautiskajā Profesionālu Grāmatvežu ētikas kodeksā (ieskaitot starptautiskos neatkarības standartus). Šīs prasības balstās uz pamatprincipiem, kas saistīti ar godprātību, objektivitāti, profesionālo kompetenci un pienācīgu rūpību, kā arī konfidencialitāti un profesionālu

rīcību. Mēs esam ievērojuši citus uz mums attiecināmos ētikas pienākumus, kā to nosaka Starptautiskais Profesionālu Grāmatvežu ētikas kodekss.

Savā darbībā mēs piemērojam 1. Starptautisko kvalitātes vadības standartu un attiecīgi uzturam visaptverošu kvalitātes kontroles sistēmu, tajā skaitā dokumentētas politikas un procedūras, kas nodrošina ētikas prasību, profesionālo standartu, kā arī atbilstošu juridisko prasību ievērošanu.

Veikto procedūru apkopojums

Mums ir jāplāno un jāveic savs darbs, lai ņemtu vērā risku, ka Atlasītajā informācijā var būt būtiskas neatbilstības. Mēs arī izvērtējam būtiskas aplēses un spriedumus, kurus Vadība izdarīja, sagatavojot 2022. gada Ilgtspējas pārskatu atbilstoši GRI standartiem..

Mēs veicām šādas procedūras:

- intervējām Vadības locekļus, lai izvērtētu GRI standartu piemērošanu un lai iegūtu izpratni par iekšējo kontroļu vidi saistībā ar ilgtspējas informācijas sagatavošanu;
- izvērtējam 2022. gada Ilgtspējas pārskatā iekļautās informācijas iegūšanas, apkopošanas un uzrādīšanas procesus;
- salīdzinām datus no Atlasītās informācijas ar iekšējo dokumentāciju, lai apstiprinātu Vadības apgalvojumus, kurus ieguvām veicot intervijas;
- salīdzinām 2022. gada Ilgtspējas pārskatā ietverto finanšu informāciju ar Latvijas dzelzceļš Koncerna 2022. gada finanšu pārskatu; un
- izvērtējam 2022. gada Ilgtspējas pārskata vispārējo formātu un saturu, ņemot vērā uzrādītās informācijas atbilstību Ziņošanas kritērijiem.

Ziņošanas un mērījumu metodoloģijas

Saskaņā ar Ziņošanas kritērijiem ir virkne dažādu, bet pieņemamu mērījumu un ziņošanas metožu. Šīs metodes var radīt būtiski atšķirīgus ziņošanas rezultātus, kas var ietekmēt salīdzināmību ar citām organizācijām. Tāpēc Atlasītā informācija ir jālasa, ņemot vērā Vadības izmantoto metodoloģiju, kā aprakstīts 2022. gada Ilgtspējas ziņojumā un par kuru ir pilnībā atbildīga Sabiedrība.

Mūsu secinājums

Pamatojoties uz mūsu pārbaudi, mūsu uzmanības lokā nav nonākuši tādi apstākļi vai fakti, kas mums liktu uzskatīt, ka Atlasītā informācija par gadu, kas noslēdzās 2022. 31. decembrī nav sagatavota, visos būtiskajos aspektos, atbilstoši Ziņošanas kritērijiem.

Lietošanas un izplatīšanas ierobežojums

Šis ziņojums, iekļaujot secinājumu, ir sagatavots tikai un vienīgi Sabiedrības Vadībai, lai palīdzētu tai izpildīt ziņošanas pienākumu par Sabiedrības ilgtspējas darbībām un aktivitātēm. Mēs atļaujam šo ziņojumu iekļaut 2022. gada Ilgtspējas pārskatā, kas tiks publicēts Sabiedrības mājaslapā¹, lai palīdzētu Vadībai pildīt savus pārvaldības pienākumus, iegūstot neatkarīgu ierobežotas pārliecības ziņojumu saistībā ar Atlasīto informāciju. Tiesību aktu pieļaujamajās robežās mēs neuzņemamies un nepiekrītam uzņemties atbildību par mūsu darbu vai šo ziņojumu pret jebkurām trešajām personām, izņemot Sabiedrības vadību, izņemot gadījumus, kad attiecīgie noteikumi ir skaidri saskaņoti rakstiski un ir saņemta mūsu iepriekšēja rakstiska piekrišana.

PricewaterhouseCoopers SIA
Zvērinātu revidentu komercsabiedrība
Licence Nr. 5

Ilandra Lejiņa
Valdes locekle
Atbildīgā zvērinātā revidente
Sertifikāts Nr. 168

Rīga, Latvija
2023. gada 6. jūnijā

¹ Par Sabiedrības mājaslapas uzturēšanu un integritāti atbild Vadība, mūsu veiktais darbs neietver šo jautājumu izskatīšanu, un līdz ar to mēs neuzņemamies nekādu atbildību par izmaiņām, kas varētu būt notikušas ziņotajā Atlasītajā informācijā vai Ziņošanas kritērijos, kad tie tiek ievietoti Sabiedrības mājas lapā.

An aerial photograph of a vast railway yard filled with hundreds of oil tank cars. The cars are arranged in long, straight rows that stretch far into the distance. They feature various color schemes, including yellow, green, white, and dark blue, with some having white bands. The yard is situated in an industrial area with buildings and other infrastructure visible in the background under a grey, overcast sky.

10

GADA PĀRSKATS

VAS "Latvijas dzelzceļš" gada pārskats

Pārskats par saimniecisko darbību 2022.gadā ir pieejams VAS "Latvijas dzelzceļš" [mājaslapā](#).

